

ચું ફતાદ અઝ રોઝને દિલ આફતાબ
ખતમ શુદ વલ્લાહો આલમ ખિસ્તવાબ

નૂરે ઈસ્લામ મસનવી શરીફ

રચના :

હઝરત મૌલાના જલાલુદ્દીન રૂમી
(રહમતુલ્લાહ અલયહે)

:: અનુવાદ - સમજૂતી ::

મૌલાના સૈયદ અલહાજ જહાંગીરશા હાજી મીયાંસાહેબ
પિંઝાણ, તા. અબડાસા-કચ્છ.

પ્રકાશક :

દાવતે મુસ્તફા અબડાસા

મરકઝ પિંઝાણ, તા. અબડાસા-કચ્છ.

પુસ્તકનું નામ : નૂરે ઈસ્લામ

હઝરત મોલાના જલાલુદ્દીન રૂમી રહમતુલ્લાહ અલયહે દ્વારા લખાયેલ
ફારસી ભાષામાં મસનવી શરીફનો ગુજરાતી ભાષાંતર

ભાષાંતર : મોલાના સૈયદ અલહાજ
ડો. જહાંગીરશા હાજીમીયાં સાહેબ
પિંજાણ, તા. અબડાસા-કચ્છ.
ફોન : 97278 66220

પ્રકાશક અને : દાવતે મુસ્તફા અબડાસા,
પ્રાપ્તિસ્થાન મરકઝ પિંજાણ, તા. અબડાસા-કચ્છ.

પ્રથમ આવૃત્તિ : ૧૦૦૦ નકલ.

૨૧-૦૩-૨૦૧૭, ૨૨ જમાદિલ આખર, હિ.સ. ૧૪૩૮.

મુદ્રક : એલાઈટ પ્રિન્ટર્સ,
સુમરાકેલી સામે, ભુજ-કચ્છ.
ફોન : (02832) 225121.

મુફતી-એ-કચ્છ સૈયદ અલહાજ અહમદશા હાજી મીયાં સાહેબના દુઆઈયા કલિમાત

કિતાબ નૂરે ઇસ્લામ

આ કિતાબ નૂરે ઇસ્લામ જે હજરતે મૌલાના જલાલુદ્દીન રૂમી રહમતુલ્લાહ અલયહેની
મસ્નવી શરીફનો ખાસ નિયોડ છે. જેમાં ઇશકે ઈલાહી, ઇશકે રસૂલ, શરીઅતનો રસ્તો વિલાયત
અને તસવ્વુફનો ખુલાસો દરેક કુરઆન હદીસ અને રિવાયાત સીરતે સહાબાએ કિરામ અને
વાકેઆતે ઔલીયાનો રૂહાની બુયાન છે. જેને મસ્નવી શરીફમાંથી પૂરી તહકીક કરીને હજરત
સૈયદ મૌલાના હાજી જહાંગીરશાહે તાલીફ કર્યો છે. જે મૌલવીઓ અને દીની માલુમાતના
તલબગારો માટે ઘણોજ ફાયદામંદ છે. જેને બહુજ શોખ સાથે પડવાનું છે. સૈયદ સાહેબને
અલ્લાહ તઆલા રસૂલે કરીમ સલ્લુલ્લાહો અલયહે વસલ્લમના સદકે સવાબે દારૈન અતા
ફરમાવે અને તેની ઝાત શરીફથી હજી પણ દીની ખિદમત કરવાની તોફીક અતા
ફરમાવે.

કિતાબ નૂરે ઇસ્લામ

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ

આ કિતાબ નૂરે ઇસ્લામ જે હજરતે મૌલાના જલાલુદ્દીન રૂમી રહમતુલ્લાહ અલયહેની
મસ્નવી શરીફનો ખાસ નિયોડ છે. જેમાં ઇશકે ઈલાહી, ઇશકે રસૂલ, શરીઅતનો રસ્તો વિલાયત
અને તસવ્વુફનો ખુલાસો દરેક કુરઆન હદીસ અને રિવાયાત સીરતે સહાબાએ કિરામ અને
વાકેઆતે ઔલીયાનો રૂહાની બુયાન છે. જેને મસ્નવી શરીફમાંથી પૂરી તહકીક કરીને હજરત
સૈયદ મૌલાના હાજી જહાંગીરશાહે તાલીફ કર્યો છે. જે મૌલવીઓ અને દીની માલુમાતના
તલબગારો માટે ઘણોજ ફાયદામંદ છે. જેને બહુજ શોખ સાથે પડવાનું છે. સૈયદ સાહેબને
અલ્લાહ તઆલા રસૂલે કરીમ સલ્લુલ્લાહો અલયહે વસલ્લમના સદકે સવાબે દારૈન અતા
ફરમાવે અને તેની ઝાત શરીફથી હજી પણ દીની ખિદમત કરવાની તોફીક અતા
ફરમાવે.

લી. સૈયદ અહમદશાહ કાટરી બુખારી

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્દહીમ

પેશે સુખન

અલ્લાહ કે નામસે શુરુ જો બહોત બડા મહેરબાન ખાલિક રાઝિક ઓર માલિક હૈ. સબ તારીફેં ઉસીકો સજાવાર હૈ.

અલ્હમ્દો લિલ્લાહ યે મુખ્તસર કિતાબ મૌલાના રૂમ રહમતુલ્લાહ અલયહે કી મસનવી શરીફ કે અશઆર ગુજરાતીમેં લિખકર ઉસકા તરજુમા ઓર મુખ્તસર તશરીહ લિખી જીસકે લીયે મુહિબ્બાને મસનવી ઈસ નાચીઝ તાલેબે ઈલ્મકો લિખનેકી ફરમાએશકી હાલાંકે મેં બિલ્કુલ ઈસ કાબિલ હી નહીં ન ઈલ્મ ન સમજ ઓર મસનવી શરીફ કા તરજુમા તશરીહ લિખના બહોત હી મુશ્કિલ કામ હૈ. યે તો બડે બડે ઉલ્માએ કિરામકા કામ હૈ જો ઈસ મુબારક મસનવી શરીફ કો જાનતે ભી હૈ ઓર ઉસકે મઆની વ મતાલિબ કો સમજતે ભીહેં ફીરભી અલ્લાહકી ઝાતપર ભરોસા કરતે હુએ બનીયત ઈસ્લાહે નફસ ઓર સામાને આખેરત ઈસકો શુરુ કર રહા હું. મૌલા તઆલા ઈસકો પૂરા કરને કી તૌફીક અતા કરે.

મસનવી શરીફ કે તો કુલ ૨૬૬૬ અશઆર હૈ પૂરે છ જિલ્દ હૈ. યે તો બહોત હી બડી કિતાબ હૈ લેકીન સમંદરસે ચુલ્લુ કે મીસલ મેં ઈસમેં સે ચુનકર ચંદ અશઆર વ હિકાયાત લિખ રહા હું. યે મૈને અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે પ્યારે મહેબૂબ રહમતે આલમ કી ખુશનુદી કે લીયે લિખી. ઈસકા સવાબ મેં અપને વાલેદૈન કરીમૈન ઓર અસાતેઝાએ મુકર્મીન કી રૂહોં કો ઈસાલ કર રહા હું. રબ તઆલા ઉનકો ગરીકે રહમત કરે અપની રહમતે ખાસાસે નવાઝે. આમીન. ઈસ તાલિબે ઈલ્મકી ઈસ કિતાબમેં બહોત સારી ખામીયાં કોતાહીયાં રૂનુમા હુઈ હોંગી બરાએ કરમ ઈસ્લાહ ફરમાતે હુએ દરગુઝર ફરમાએ.

ઈસ કિતાબસે પહેલે ચાર કિતાબે : (૧) સાયા મોમીન મુસલમાનની શાન, (૨) શઆદતે દારૈન, (૩) રસૂલુલ્લાહની શાન દાનીશમંદોની ઝબાન, (૪) ફતાવાએ હનફીયા. આપકે હાથોમેં આ ચૂકી હૈ. અબ યે પાંચવા કિતાબ પેશ કર રહા હું. આપ ઈસ કિતાબકો પડે ઓર અપને આ'માલ વ અહયાલકો સવારે ઓર ઈસ નાચીઝકો અપની નેક દુઆઓમેં યાદ ફરમાએ.

ખાકપાએ ઔલીયા નાચીઝ સૈયદ જહાંગીરશાહ હાજી મીયાંસાહેબ બુખારી

વિંઝાણ-૬૨૭.

મૌલાના રૂમ રહમતુલ્લાહ અલયહે કી મુખ્તસર સવાનેહ

આપકા નામ મોહંમદ ઓર લકબ જલાલુદ્દીન થા ઉર્ફે આમ મેં મૌલાના જલાલુદ્દીન રૂમી કે નામસે મશહૂર હૈ. હિજરી સન ૬૦૪ મે બમુકામે બલખ મે આપ પૈદા હુએ. હઝરત સિધીક અકબર રદીયલ્લાહો અનહો કી આપ ઔલાદ મેં હૈ ઉનકે વાલિદ કા નામ બહાઉદ્દીન ઈબ્ને હુસૈન બલખી હૈ. બાદશાહ મોહંમદ ખ્વારેઝમશા આપકા હકીકી નાના થા. હિ. ૬૧૦ મેં આપકે વાલિદ બહાઉદ્દીન બલખ છોડકર નીશાપુર ગએ. હઝરત ફરીદુદ્દીન અતાર ઉનસે મિલને આતે ઉસ વકત મૌલાના કી ઉમર છ સાલકી ઓર આપને વાલિદ કે હમરાહ થે હઝરત ફરીદુદ્દીન અતારને અપની મસનવી ઈસરાર નામા તબરૂકન હદીયામેં પેશ કી ઓર મૌલાના બહાઉદ્દીન સે ફરમાયા કે યે જૌહર કાબિલ હૈ યાની મૌલાના જલાલુદ્દીન રૂમી સે ગાફિલ ન રહેનાં યે એક દિન બહોત બડે મકામ પર પહોંચેગા.

મૌલાનાને ઈબતેદાઈ તાલીમ અપને વાલીદ સે હાંસિલ કી અપને શાર્ગીહ ખાસ વ મુરીદ મૌલાના બુરહાનુદ્દીન કો ઉનકા ઉસ્તાઝ મુકરર ક્રિયા. મૌલાનાને ઉનહી કી સહોબત મેં તરબીયત પાઈ ઓર અકસર ઉલૂમ ઉનસે હાંસિલ કીયા. ૧૮ સાલકી ઉમર મેં મૌલાના કી શાદી હો ગઈ ઓર ઈસી સાલ વાલિદ કે સાથ આપ કુનીયા તશરીફ લાએ. અપને વાલિદ કે ઈન્તેકાલ કે બાદ ૨૫ સાલ કી ઉમર મેં તકમીલે ઉલૂમ કે લીયે શામ કા સફર ઈખ્તીયાર કીયા. કુછ દિન શહેરે હલબ કે મદરસા એ હલાવીયા કે દારૂલ ઈકામામેં કયામ કીયા. કમાલુદ્દીન ઈબ્ને અદીમ સે ફૈઝ હાંસિલ કીયા. ફિર સાત સાલ તક દમિશક મેં તહસીલે ઉલૂમ વ ફુનુન હાંસિલ કરતે રહે. તમામ મઝાહેબ સે આપ વાકિફ થે. ઈલ્મે કલામ, ઈલ્મે ફીકહા ઓર ઈબતેલાફીયાત મેં ખાસ મકલા રખતે થે. ફલસફા, હિકમત વ તસવ્વુફ મેં ઉનકા કોઈ નઝીર નહીં થા. શેખ બહાઉદ્દીન કે ઈન્તેકાલ કે બાદ મૌલાના કે અતાલિક સૈયદ બુરહાનુદ્દીનને નવ સાલ તક ઈલ્મે ખાતિન ઓર સુલૂક કી તાલીમ દી. ઈસકે બાદ અબ મૌલાના કી ઉમર તાલીમ

દરસ તદરીસમેં ગુઝરને લગી. અબ મૌલાના કી ઝિંદગી કા દૂસરા દૌર ઔર ઈન્કલાબ હઝરત શમ્સ તબરેઝ રહમતુલ્લાહ અલયહે કી મુલાકાત કે બાદ શુરુ હુઆ. હઝરત શમ્સ તબરેઝ હઝરત કમાલુદ્દીન જુન્દી રહમતુલ્લાહ અલયહે કે મુરીદ હૈ. સોદાગરો કી વજહ સે શહેરો કી સયાહત કરતે રહતે થે. એક મરતબા હુઆ માંગી ઈલાહી કોઈ એસા ખાસ બન્દા મુજે મિલતા જો મેરી સુહબત કા તહમ્મુલ (બરદાશત) કર સકે. બશારત હુઈ રૂમ ચલે જાઓ આપ ઉસી વકત ચલ ખડે હુએ ઔર ઉસ વકત મૌલાના અપને મદરસામેં તાલીમ દરસ તદરીસમેં મશગુલ થે. આપકી કિતાબેં આપકે સામને સજી હુઈ થી એસે હઝરત શમ્સ તબરેઝ કી મુલાકાત કી બહોતસી મુખ્તલિફ રિવાયત મીલતી હૈ. લેકીન આપકી ખિદમત મેં એક રિવાયત વો લિખ રહા હું અબ આપ મૌલાના કે મદરસા મેં દૌરાને દરસ પહોંચે ઔર આપ બેઠ ગએ. સામને સજી હુઈ કિતાબો કે બારે મેં હઝરત શમ્સ તબરેઝ રહમતુલ્લાહ અલયહેને મૌલાના સે સવાલ કીયા કે, ઈંચીસ્ત? યાની યે ક્યા હૈ? મૌલાના ને જવાબ દીયા, ઈંઈ અસ્ત કે ઈંરા તું નમીદાની. યાની યે વો ચીઝ હૈ જીસકો તું નહી જાનતા. અબ શમ્સ તબરેઝ રહમતુલ્લાહ અલયહે ને સારી કિતાબેં ઉઠાકર પાનીકે ભરે હુએ હોઝ મેં ડાલદીં જો સારી કિતાબે પાની મે ફેલ ગઈ ઔર વરક તેરને લગે અબ મૌલાના બહોત નારાઝ હુએ કે યે નાયાબ કિતાબેં આપને બરબાદ કર દી. અબ ઉનકા મિલના ભી મુશ્કિલ, યે ક્યા કીયા તુમને? તબ હઝરત શમ્સ તબરેઝ રહમતુલ્લાહ અલયહે ઉઠે ઔર સારી કિતાબે જમા કર કે જૈસે ઉઠાયા તો વો બિલકુલ સાફ શફાફ હોકર નિકલી. ઉસસે ગરદ આપને જાડ દી. મતલબ પાનીકા કોઈ અસર નહી લગા. અબ મૌલાના ફરમાતે હૈ કે, ઈંચીસ્ત? તો શમ્સ તબરેઝ ને ફરમાયા, ઈંઈ અસ્ત કે ઈંરા તું નમીદાની યાની યે વો ચીઝ હૈ કે જીસકો તું નહી જાનતા. અબ મૌલાના ને ઉનકે પાંઉ પકડ લીએ ઔર ઉનકી સુહબત મેં રહને લગે અબ મૌલાના કી હાલત હી બદલ ગઈ તમામ વાએઝ દરસ તદરીસ ફતાવા સબ ચીઝે છૂટ ગઈ. મતલબ અબ આપ ઈલ્મે ઝાહીર સે ઈલ્મે બાતિન કી તરફ ચલે ગએ આપ કો હઝરત શમ્સ તબરેઝ રહમતુલ્લાહ અલયહે ને સુલૂક કે તમામ મનાઝિલ તય કરા દી. ઈસી લીયે મૌલાના ફરમાતે હૈ:

મોલવી હરગીઝ ન શુદ મોલાએ રૂમ

તા ગુલામે શમ્સ તબરેએ ન શુદ.

આપકી સવાનહ તો બહોત બડી હે લેકીન મૈં તુલ ન દેતે હુએ બિલકુલ મુખ્તસર લિખ રહા હું આપકે જિંદગી કે જો દોર ગુઝરે ઉંકી તારીખ બહોત બડી હે. અબમૈં મોલાના કી જિંદગી કી આખરી ઘડી લિખ રહા હું. આપકી અલાલત ઔર વફાત મુખ્તસર યે હે કે હિ. સ. ૬૭૨ મેં કુનીયા મેં બહોત બડા ઝલઝલા આયા. ચાલીસ દિન તક ઉસકે જટકે મહસુસ હોતે રહે. મોલાના ને ફરમાયા ઝમીન ભૂખી હે. તર લુકમાં ચાહતી હે ચન્દ દિન બાદ મોલાના બિમાર હુએ. અકમલુદ્દીન ઔર બડે હાઝીક અતીબ્બા ને આપકા ઈલાજ કીયા લેકીન કોઈ ફાએદા નહીં હુઆ. પાંચ જમાદીસ્સાની બરોઝ શનિયર ગુરૂબે આફતાબ કે વકત મોલાના ને વફાત પાઈ. યે ઈલ્મ ઔર ફઝલ કા આફતાબ ગુરૂબ હોગયા. આપને ૬૮ સાલ કી ઉમર પાઈ. રાતકો આપકે તકફીન કા સામાન કીયા ગયા. સુબહ કો જનાઝા ઉઠા. બાદશાહ સે લેકર ફકીર અમીર સબ લાખોં કી તાદાદમેં આદમી શરીક હુએ. જનાઝા શામકો મંઝિલ તક પહોંચા. શેખ સદરૂદ્દીન શાગીર્દે હઝરત શેખ મુહીયુદ્દીન ઈબ્ને અરબી નમાઝે જનાઝા કે લીયે બડે હુએ લેકીન ચીખ માર કર બેહોશ હોકર ગીર પડે. ફીર કાઝી સીરાજુદ્દીન ને નમાઝે જનાઝા પડાઈ. મોલાનાકી વસીયત કે મુતાબિક હઝરત હિશામુદ્દીન ચલપી કો ઉંકા ખલીફા મુકર્રર કીયા. મોલાનાને દો સાહબઝાદે છોડે એક અલાઉદ્દીન મોહમ્મદ, દુસરા સુલતાનવેલા. હઝરત હિશામુદ્દીન ચલપી હિ. સ. ૬૮૪ મેં વફાત પાઈ. ફિર આપકી મસનદ પર સુલતાનવેલા કો બીઠાયા ગયા. મોલાનાકી મસનવી કો ઈલહામી કિતાબ મસનવી ખુદ મોલાના કે શેર સે ઈશારા મીલતા હે:

ચું ફતાદ અઝ રોઝને દિલ આફતાબ

ખતમ શુદ વલ્લાહો આલમ બિસ્સવાબ.

દિલકે જીસ દરીયે સે યે ઈલમે ગૈબીયા ઔર બાતેની વારેદાત ઔર મઆરીફ આ રહે થે અબ બ હિકમત ખુદાવંદી ઉસકા સૂરજ ગુરૂબ હો ગયા. ઈસસે પતા ચલતા હે કે યે સારી વારેદાત અલ્લાહ તઆલા કે તરફસે આ રહી થી. આપકી સીરત તો બહોત બડી હે લેકીન મૈં બિલકુલ મુખ્તસર લિખી હે. અલ્લાહ તઆલા કબૂલ ફરમાએ, આમીન.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

1 : بشنواز نے چوں حکایت می کند
وزجد اہیاں شکایت می کند

બેશોનો અઝનય ચું હિકાયત મી કુનદ
વઝ જુદાહીયાં શિકાયત મી કુનદ.

બાંસરી સે સુન વો કયા બયાન કરતી હૈ, ઓર જુદાઈ કી કયા
શિકાયત કરતી હૈ.

2 : کز نیستاں تا مرا بریدہ اند
از نفیر مردوزن نالیدہ اند

કઝ નીસતાં તા મુરા બબુરીદા અંદ
અઝ નફીરમ મરદો ઝન નાલીદા અંદ.

કે જબ સે મુજે અપને દરખત સે કાટા હૈ, મેરે નાલે સે
મર્દ-ઔરત સબ રોતે હૈ.

3 : سینخواہم شر حشرہ از فراق
تا گویم شرح درد اشتیاق

સીના ખ્વાહમ શરહા શરહા અઝ ફેરાક
તા બ ગોયમ શરહે દરદે ઈશતીયાક.

મૈં ઐસા સીના ચાહતા હું જો જુદાઈ સે ટુટા હુવા હો, તાકે ઈશક
કે દર્દ કી દાસ્તાન સુનાઉં.

4 : هر كے كودورماندازا صل خویش
باز جوید روزگار و صل خویش

હર કસે કો દૂર માનદ અઝ અંસલે ખ્વૈશ
બાઝ જોયદ રોઝગારે વસલે ખ્વૈશ.

જો કોઈ અપની અસલ સે જુદા હો જાતા હૈ, વો અપને મિલને
કા ઝમાના તલાશ કરતા હૈ. (ઈન અશઆર સે મૌલાના રૂમ કી
મસનવી કી ઈબ્તેદા(શરૂઆત) હોતી હૈ)

હમ્દે બારી તઆલા

5 : حمدك وشكرك يا ذا الجلال
حاضري وناظري بر حال من

હમ્દ લક વ શુક્ર લક યા ઝુલમેનન
હાઝરી વ નાઝરી બર હાલે મન.

તમામ તારીફ ઓર શુક્રએ એહસાનવાલે, તેરે લીયે ખાસ હૈં તું
હી તમામ હાલાત પર હાઝિર નાઝિર હૈ.

6 : واحد اندر ملك او يار اني
بند گانش راجز او سالار اني

વાહેદ અંદર મુલકે ઉ યારાને
બંદગાનશ રા જુઝ ઉ સાલારને.

વો વાહેદ હૈ ઉસ્કા કોઈ શરીક નહીં ઓર, ઉસકે બંદો કા ઉસકે
સીવા કોઈ સાલાર નહીં.

7 : خالق افلاک انجم بر ملا
مردم و دیو و پری و مرغ را

ખાલિકે અફલાક અંજુમ બરમલા
મરદમ વ દેવોપરી વ મુરગ રા.

આસમાન ઔર સિતારોંકો પૈદા કરનેવાલા, આદમી દેવ પરી
ઔર ચીડીયોં કા ભી.

8 : خالق دریا و دشت کوه و تنیه
مملکت او بے حد و بے شبنیه

ખાલિકે દરિયા વ દશત કોહુ તીહ
મુમલેકત ઉ બેહદો બે શબીહ.

દરિયા જંગલ પહાડ મેદાન કા ખાલિક, ઉસડી સલતનત ગૈર
મુતનાહી ઔર બેમિસાલ હૈ.

9 : شاه ما بیدار و هر دم هوشیار
می رساند روزی هر مور و مار

શાહ માં બેદારો હર દમ હોશિયાર
મિ રસાનદ રોઝી હર મોરો માર.

હમારા હકીકી બાદશાહ હરવકત બેદાર ઔર મખ્લુક કા
નિગેહબાન ઔર ચુંટી ઔર સાપ કો રોઝી દેનેવાલા.

10 : تاقیامت کریمیں کلام
صدقیامت بگذرد ویں ناتمام

તા કયામત ગર બ ગોયમ ઝી કલામ
સદ કયામત બ ગુઝરદ વી ના તમામ.

કયામત તક અગર ઉસકી હમ્દ બયાન કરે, સો કયામત ગુઝર
જાએ મગર નાતમામ રહેગી.

નાતે મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ

11 : سید و سرور محمد نور جاں
بہتر و بہتر شفیع مجرماں

સૈયદો સરવર મોહમ્મદ નૂરેજાં
બેહતરો મેહતર શફીએ મુજરેમા.

મુહમ્મદે મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહે વસલ્લમ તમામ
મખ્લુક સે અફઝલ ગુનેહગારોં કી શફાઅત કરને વાલે.

12 : زان محمد شافع ہر داغ بود
کہ ز سرمہ چشم او ماں زانغ بود

ઝાં મુહમ્મદ શાફએ હર દાગ બૂદ
કે ઝ સુરમાં ચશમે ઉ માં ઝાગ બૂદ.

મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહે વસલ્લમ હર
ગુનેહગાર ઉમ્મતી કે શફાઅત કરનેવાલે ઔર અલ્લાહ તઆલા કા
ઈસ તરહ મુશાહેદા ફરમાયા કે ઝરાબી દેખને મેં ખતા ન કી.

13 : ازالم نشرح دو چشمش سرمه یافت
دید آنکه جبرئیل آں بر نه تافت

અઝ અલમ નશરહ દો ચશ્મિસ સુરમાં યાફત
દીદ આંકે જીબરઈલ આં બરન તાફત.

આપકી આંખો કો અલમ નશરહ સે નૂર અતા કીયા જો
મુશાહિદે જમાલે રબ્બે ઝુલ જલાલ સે ખૈરા ન હુઈ ઓર અપને દીદાર કા
તહમ્મુલ ફરમાયા જીસ્કા તહમ્મુલ જીબરઈલ સે ભી મુમકીન ન થા.

14 : مصطفیٰ را وعده کرد الطاف حق
گر بمیری تو میرد ایں سبق

મુસ્તફા રા વાદા કરદ અલતાફે હક
ગર બમીરી તુ ન મીરદ ઈ સબક.

રબ્બુલ આલમીન ને મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહે વસલ્લમ સે
વાદા ફરમાયા અગર આપ દુનિયા સે પરદા ફરમાએગે બાદ ભી
આપકા દીન ઝીંદા રહેગા.

15 : تا قیامت باقی باقیس داریم
‘تو مترس از نخ دیں اے مصطفیٰ’

તા કયામત બાકી બાકીયસ દારૈમ માં
તુ મતરસ અઝ નસ્બે દી એ મુસ્તફા.

હમ કયામત તક ઈસ દીનકો બાકી રખેગે, અય મુસ્તફા આપ
દીન કે મિટને કા ખૌફ ન કરે.

મનકબતે અસ્હાબે રસૂલ

16 : ماں واصحابیم چوں کشتی نوح
ہر کہ دست اندر زندیابد فتوح

માં વ અસ્હાબીયેમ ચૂં કશ્તીએ નૂહ
હરકે દસ્ત અનદર ઝનદ યાબદ ફતૂહ.

મિસલ કશ્તીએ નૂહ કે હેં જો હમસે ઓર હમારે સહાબા સે
રાબેતા કરેગા કામયાબ હો જાએગા.

17 : مونس احمد و مجلس چاریار
مونس بو جهل عتبه ذوالخمار

મુનિસે અહમદ વ મજલિસે ચાર ચાર
મુનિસે બુ જહલ ઉતબા ઝુલ ખિમાર.

હુઝુર કે મુનસ ચાર ચાર થે ઓર, અબુજહલ કા મુનસ ઉતબા
શરાબી થા.

18 : چشم احمد بر بکر زده
وزیکه تصدیق صدیق آمده

ચશમે અહમદ બર બુબકર ઝદેહ
વઝ યકે તસ્દીકે સિદ્દીક આમદેહ.

મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહે વસલ્લમ ને હઝરત સિદ્દીક પર
એસી નિગાહે કિમીયા ડાલી કે ઉસ નિગાહ કે સદકે તસ્દીક કી તૌફીક
હુઈ ઓર આપ ઉમ્મત કે સિદ્દીક હો ગએ.

19 : مصطفیٰ زیں گفت با اسرار جو
مردہ را خواہی کہ بانی زندہ تو

મુસ્તફા ઝી ગુફત બા અસરારજુ
મુરદા રા ખ્વાહી કે બાની ઝીન્દા તૂ.

મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહે વસલ્લમ ને ઈસ સબબ સે ફરમાયા કે કોઈ મુરદા ઝમીન પર મિસલ ઝીંદા ચલ રહા હૈ તો મેરે સિદ્દીક કો દેખલો.

20 : می رود چوں زندگان بر خاکداه
مردۀ جانش شدہ بر آسمان

મી રવદ ચૂં ઝીન્દગાં બર ખાકદાહ
મુરદએ જાનશ શુદા બર આસમાં.

સિદ્દીક અપને નફસ કો ઐસે ફના કર ચુકે હૈં કે જૈસે ઝમીન પર મુરદા ચલતા હૈં ઔર આપકી રૂહ રબ્બુલ અરશ સે કવી તઅલ્લુક સે અરશ પર ફાએઝ હૈં.

21 : چوں عمر شیدائے آل معشوق شد
حق و باطل را چوں دل فاروق شد

ચૂં ઉમર શૈદાએ આં માશુક શુદ
હકકો બાતિલ રા ચૂં દિલ ફારુક શુદ.

હઝરત ઉમર રદીયલ્લાહો અન્હો જબ રસૂલે ખુદા પર ફિદા હુએ તો ઈશકે રસૂલ કી બરકત સે ઉનકા લકબ હકોબાતિલ મેં ફરક કરને વાલા (ફારુક) હો ગયા.

22 : چوں عثمان آن جہاں را عین گشت
نور فائز بود ذی النورین گشت

ચૂં ઉસ્માન આં જહાં રા એન ગશત
નૂર ફાએઝ બુવદ ઝીન્નૂરૈન ગશત.

જબ ઉસ્માન ઈસ જહાં કે લિએ સર ચશમે ફેઝ હો ગએ તો
આપ ઝીન્નૂરૈન કે લકબ સે મુશરફ હુએ. કયું કે આપકા અકદ હુઝુર
સલ્લલ્લાહુ અલયહે વસલ્લમ કિ દો બેટીયોં સે હુવા ઔર આપ કો યે
શરફ હાંસિલ હુઆ.

23 : چوں زرویش مرتضیٰ شد در فشاں
گشت او شیر خدا در مرج جال

ચૂં ઝ રોયશ મુરતઝા શુદ દુરફીશાં
ગશત ઉ શેરે ખુદા દર મરજે જાં.

જબ નૂરે મુસ્તફા સે અલી મુરતઝા દુરફશાં હુએ ઔર ઉલૂમે
ખાસ કે મઝહર હુએ તો આપ દીન મેં શેરે ખુદા કે લકબ સે મુશરફ હુએ.

અંબીયા એ કિરામ

24 : چوں خدا ندر نیاید در سماں
نائب حقند این پیغمبران

ચૂં ખુદા અંદર નયાયદ દર સમાં
નાએબે હકંન્દ ઈ પૈગમ્બરાં.

અલ્લાહ તઆલા કી જાત બંદો કી નિગાહોં સે પરદએ ગૈબ મેં
હે. બરાએ રાસ્ત તકલ્લુમ કે લિએ અમ્બીયાએ કિરામ કો મુન્તખબ
કિયા ઔર હિદાયત કે લીએ ઉનકો અપનાં નાયબ બનાયા.

25 : بے تعلیم حق دہدا اور اعلیٰ علمائے برتر از درک و فہوم

બે તઅલૂમ હકક દહદ ઉરા ઉલૂમ
ઈલ્મહા એ બરતર અઝ દરકો ફુલૂમ.

અમ્મીયા એ કિરામ કો બગૈર ઉસ્તાઝ કે અલ્લાહ તઆલા
બરાહે રાસ્ત ઉલૂમ અતા ફરમાતા હૈ. એસે ઉલૂમ કે વહાં ગૈર નબી કે
અકલ કી રસાઈ ભી નહીં હો સકતી.

ઔલીયા અલ્લાહ

26 : بندگانِ حق رحیم و بردبار
خوئے حق دارند در اصلاح کار

બન્દગાને હકક રહીમો ખુરદબાર
ખુએ હકક દારન્દ દર ઈસ્લાહે કાર

રબ્બુલ આલમીન કે બન્દે રહમ દિલ ઔર નરમ તબીઅત
હોતે હૈ અલ્લાહ તઆલા કી આદત હર બંદે કી ઈસ્લાહ કે કામ લાતે હૈ.

27 : تاول مرد خدا نامد برد
پیچ قوم را خدا سوا نکرد

તા દિલે મરદે ખુદા નામદ બદરદ
હેચ કૌમે રા ખુદા રસવા ન કરદ

જબતક કિસી અલ્લાહ કે વલી કે દિલકો દુઃખ પહોંચાયા નહીં
વહાં તક અલ્લાહ તઆલા કિસી કો રસવાં નહીં કરતા.

28 : یک زمانہ صحبت با اولیاء
بہتر از صد سالہ طاعت بے ریاء

યક ઝમાના સોબતે બા ઔલીયા
બહેતર અઝ સદ સાલા તાઅત બેરીયા.

અલ્લાહ કે નેક બંદો કી સોહબત મેં એક ઘડી બેઠના સો
સાલકી નફલી બેરીયા ઈબાદત સે બેહતર હૈ.

29 : صحبت صالح ترا صالح کند
صحبت طالح ترا طالح کند

સોહબતે સાલેહ તુરા સાલેહ કુનદ
સોહબતે તાલેઅ તોરા તાલેઅ કુનદ.

નેકો કી સહોબત તુજે નેક બના દેગી બૂરો કી સોહબત તુજે
બદકાર બના દેગી.

30 : چوں دریاری رسی خاموش نشین
اندر آں حلقه مکن خود را نگین

ચૂં દર યારી રસી ખામોશ નશી
અન્દર આં હલકા મકુન ખુદ રા નગી.

અલ્લાહ વાલો કી મજલિસ મેં બેઠો તો ખામોશી સે બેઠો
ખુદકો મુમતાઝ મત દિખાઓ અદબ સે બેઠો.

પીર કામિલ બનાલો

31 : هر که او بے مرشدے دور راه شد
اوز غولان گمراه و در چاه شد

હર કે ઉ બે મુરશિદે હર રાહ શુદ
ઉઝ ગોલાં ગુમરાહ વ દર ચાહ શુદ.

જો શખ્સ બગૈર મુરશિદે કામિલ કે રાહે હકક તેય કરતા હે વો
શયતાન કી ગોદમેં પહોચકર ગુમરાહી કે કુએ મેં ગિર જાતા હે.

32 : گرتوبے رہبر فرد آئی براہ
گرہمہ شیری فروافتی بچاہ

ગર તુ બે રહેબર ફરવદ આઈ બરાહ
ગર હમાં શેરી ફરો ઉફતીબ ચાહ.

અગર બગૈર રહેબર કે તું રાહે હકક મેં ઉતરેગા તો શેર જૈસી
તેરી અગર હિમ્મત હોને કે બાવજુદ ગુમરાહી કે કુએ મેં ગીરેગા.

33 : پیر باشد نرد بان آسمان
تیر پراں از کہ گردد از کماں

પીર બાશુદ નરદબાને આસમાં
તીર પરરાં અઝ કે ગિરદદ અઝકમાં.

પીર અદલાહ તઆલા તક પહોચનેકે લીયે મીસલ સીડી કે હે,
તીર બગૈર કમાન કબ ઉડતા હે.

34 : صورتش بر خاک و جاں بر لامکاں
لامکانے فوق وہم سالکاں

સુરતશ બરખાક વ જાં બર લા મકાં
લા મકાને ફૌક વહમે સાલેકાં.

સાલેકીન મહબૂબ બંદે અગર બઝાહેર ઝમીનકી ખાક પર નઝર આતે હૈ લેકીન ઉંકી રૂહ રબ્બુલ અરશ કે હુઝુર મેં હોતી હૈ ઓર ઈનકે યે મકામાત હમારે વહમ ઓર ગુમાન સે બાલાતર હૈ યાની તુમહારી સમજ સે બહાર હૈ.

35 : رہبر راہ طریقت آں بود
کو باحکام شریعت می رود

રહેબરે રાહે તરીકત આં બુવદ
કો બ અહેકામે શરીઅત મી રવદ.

તરીકત ઓર સુલૂકકા રહેબર વહી હો શકતા હૈ જો શરીઅત કે અહકામ કા ખુદ પાબંદ ઓર મુરીદો કો ભી ઈસકી પાબંદી કી હીદાયત કરતા હૈ.

36 : گر نباشد در عمل ثابت قدم
چوں رهاند خلق را از دست غم

ગર ન બાશુદ દર અમલ સાબિત કદમ
ચૂં રેહાનદ ખલક રા અઝ દસ્તે ગમ.

અગર કોઈ મુરશીદ ખુદ હી બેઅમલ હોગા તો મખ્લુક કો ગફલત કે ગમસે કેસે નજાત દીલા સકેગા?

37 : زان که گر پیر نباشد در جهان
نے زمین بر جائے ماند نے مکاں

જાંકે ગર પીરે ન બાશુદ દર જહાં ને
ઝમી બર જાએ માનદે ને મકાં.

કયુંકી અગર અલ્લાહ વાલે ઝમીન પર ન હોતે તો યે ઝમીન
ઔર કોનો મકાં ભી અપની જગાહ કાયમ નહી રહે શકતે. જબ
અલ્લાહ અલ્લાહ કરનેવાલા કોઈ નહીં રહેગાં તો કયામત આ
જાએગી.

નકલી પીરોં સે દૂર રહો

38 : اے بسا الیس و آدم روئے ہست
پس بہر دست نباید داد دست

એ બસા ઈબલીસો આદમ રૂએ હસ્ત
પસ બહરે દસ્તે ન બાયદ દાદ દસ્ત.

અય લોગો બહોતસે ઈબલીસ ખસલત પીરો કે શીકલ મેં
મૌજુદ હૈં હર એક કે હાથ મેં હાથ જલ્દી સે ન દેના ચાહીએ.

39 : ہر کہ درویشاں بدزد و مردووں
تا بخواند بر سلیم زان فسون

હર કે દુરવેશાં બદુઝદો મરદે દું
તા બ ખ્વાન્દ બર સલીમેઝાં ફસું.

બહોત કમીને લોગ બુઝગૌં કી બાતે યાદ કર લેતે હૈ તાકે
ઈસસે અવામ કો દોખા દે ઔર અપના ઉલ્લુ સીધા કરે.

ગીરીયા વ ઝારી

40 : زور را بگزار و زاری را گزین
رحم سوائے زاری آید اے مہیں

ઝોર રા બગુઝાર વ ઝારી રા ગુઝી
રહમ સુએ ઝારી આયદ એ મુહી.

અપની તાકત પે નાઝ ન કર અપની આજેઝી કા ઈકરાર કરતે
હુએ બારગાહે ખુદાવંદીમેં ગીરીયો ઝારી ઈખ્તિયાર કર કયુંકી રેહમતે
ખુદા ઝારી કરનેવાલો કી તરફ આતી હૈ.

41 : با تضرع باش تا شاداں شوی
گریا کن تا بے دہاں خنداں شوی

બા તદરોઅ બાશ તા શાદાં શવી
ગીરીયા કુન તા બે દહાં ખન્દાં શવી.

જો બારગાહે ખુદાવન્દી મેં ગીરીયો ઝારી પેશ કરતાં હૈ વો
હંમેશાં ખુશ રહેતા હૈ તો ગીરીયો ઝારી કરો તાકે બગૈર મુંહ કે હંસો
યાની દિલ કો મસરતે દાએમી મિલ જાએ.

42 : چوں خدا خواهد کہ مایاری کند
میل مارا جانب زاری کند

ચૂં ખુદા ખ્વાહદ કે મા યારી કુનદ
મિલ મારા જાનિબે ઝારી કુનદ.

અલ્લાહ તઆલા જિસકો અપનાં દોસ્ત બનાના ચાહતા હૈ
ઉસકા મિલાન ગીરીયા ઝારી કી તરફ કર દેતા હૈ.

43 : تانہ گرید ابر کہ خندد چمن
تانہ گرید طفل کہ جوشد لبن

તા ન ગિરીયદ અબર કે ખન્દદ ચમન
તાન ગિરીયદ તિક્કલ કે જોશદ લબન.

જબ તક બાદલ નહીં રોતા હૈ ચમન કબ શાદાબ હોતા હૈ જબ
તક બચ્ચા નહી રોતા હૈ માં કા દુધ કબ જોશ મેં આતા હૈ.

44 : ہر کجا آبِ رواں حضرت بود
ہر کجا اشکِ رواں رحمت شود

હર કુજા આબે રવાં ખદરત બુવદ
હર કુજા અશકે રવાં રહમત શવદ.

જહાં ભી પાની જરી હૈ વહાં સબઝાં મૌજુદ હોગા ઈસી તરહ
જહાં આંસુ રવાં હોતે હૈ વહીં રહમત હોતી હૈ.

ખામોશી

45 : کود که اول چوں بزالد شیر نوش
مدت خاموش بود او جمله گوش

કોદ કે અવ્વલ ચૂં બઝાએદ શીરે નોશ
મુદતે ખામોશ બુવદ ઉ જુમલા ગોશ.

નો મૌલુદ બચ્ચા દુધ પીનેવાલા એક મુદત તક ખામોશ ઔર
સરાપા કાન હોતા હૈ.

46 : زان که اول سمع باید نطق را
سوئے منطق از ره سمع اند را

ઝાંકે અવ્વલ સમઅ બાયદ નુત્ક રા
સુઅે મનતિક અઝ રહે સમઅ અન્દરા.

ઈસલીયે પહેલે ગોયાઈ કે લીયે સમાઅત કી જરૂરત હૈ પહેલે
અહેલે ઈરશાદ કી મજલિસમેં સમાઅત કરો ફિર સમાઅત કીરાહ સે
ગોયાઈ કી તરફ દાખિલ હો.

47 : ظالم آل قوم که چشماد وختند
زاں سخن عالم را سوختند

ઝાંલિમે આં કોમે કે યશમા દોખતન
ઝાં સુખનહા આલમે રા સોખતન્દ.

વો કોમ કિસ કદર ઝાલીમ હૈ બુર્જગો કી તરફ આંખે બંધ કરકે
ઝબાન સે ઐસા બકવાસ કરતી હૈ જીસસે એક આલમ ગુમરાહ હો
જાતા હૈ.

માસીયત

48 : هر که او عصیاں کند شیطان شود
کو حسود دولت نیکان شود

હર કે ઉ ઈસીયાં કુનદ શયતાં શવદ
કો હુસુદે દૌલતે નેકાં શવદ.

જો ના ફરમાની કરતા હૈ વો શૈયતાન કે રાસ્તે પે હો જાતા હૈ
કયુંકી શૈતાન હી નેક લોગો કી પુંજ કા હાસિદ હૈ.

49 : چوں شدی درخوئے دیوئے استوار

મી ગરિઝદાઝ તો દો યોના બાકાર

ચૂં શુદ્ધી દર ખુએ દેવે ઉસ્તવાર
મી ગુરેઝદ અઝતુ દેયો ના બકાર.

જબ તું શૈતાન કી બૂરી આદતો કો અપના લેતા હૈ તો તેરે પાસ
સે વો નાલાયક શૈતાન ભાગ જાતા હૈ તાકે દુસરા શિકાર હુંદે.

50 : آنچه بر تو آید از ظلمات غم

આંઝિબાકી વગસ્તાંખી અસ્ત હમ

આંચે બર તુ આયદ અઝ ઝોલોમાતે ગમ
આં ઝ બેબાકી વ ગુસ્તાખી અસ્ત હમ.

જો તુજ પર ગમકી ઝુલમતે આતી હૈં વો સબ તેરી બેબાકી
ગુસ્તાખી કે સબબ આતી હૈ.

51 : بارها پوشد چیه اظهار فضل

બાઝ ગિરદાઝ પે અપ્હાર દલ

બારહા પોશદ પએ ઈઝહારે ફઝલ
બાઝ ગીરદ અઝ પએ ઈઝહારે અદલ.

હકક તઆલા અકસર હમારે ગુનાહો કો અપને ફઝલ સે
સત્તારી ફરમાતા હૈ ઓર જબ હમ હદસે બડ જાતે હૈ તો અદલ કે
ઈઝહાર કે લીયે ગિરફત ફરમાતા હૈ.

52 : تاکہ ایں ہر دو صفت ظاہر شود
آں مبشر گردد و ایں منذر شود

તાકે ઈ હરદો સીફત આહેર શવદ
આં મુબશિશરે ગરદદ વ ઈ મુનઝેર શવદ.

તાકે દોનો સિફતે આહીર હોજાએ પહેલી બશારત દેને વાલી
દૂસરી ડરાને વાલી.

સરદારી

53 : چوں به پیوستی بدام اے ہوشیار
چند نالی درندامت زار زار

યૂં બ પૈવસ્તી બ દામે એ હોશીયાર
ચંદ નાલી દર નદામત ઝાર ઝાર.

એ હોશીયાર તું જાલમે ફસ જાએગા ફિર નદામત સે કીતનાં
રોએગા.

54 : نام میری و وزیری و شہی
در نہانش مرگ و درد جاں دہی

નામ મીરી વવઝીરી વશહી
દર નેહાનશ મરગ વ દર્દ વજાં દહી.

નામ, વઝારત, અમીરી ઓર કે હે ઈસમે મૌત દર્દ જાન દેના
પોશીદા હે.

55 : بنده باش و بر زمیں رو چوں سمند
چوں جنازه نے کہ بر گردن برند

બન્દા બાશ વ બર ઝમી રૂ ચૂં સમંદ
ચૂં જનાઝા ને કે બર ગરદન બરંદ.

ગુલામ બન ઝમીન પર, ઘોડે કી તરહ ચલ ન કે જનાઝે કી
તરહ કે કંન્દો પર રહે.

56 : بار خود بر کس منہ بر خویش نہ
سروری را کم طلب درویش بہ

બારે ખુદ બરકસ મને બર ખોવેશ ને
સરવરી રા કમ તલબ દરવેશ ભેહ.

અપના બોજ કિસી પર મત રખ સરદારી મત તલબ કર
દરવેશી બહેતર હે.

સબર

57 : صد هزاراں کیمیا حق آفرید
کیمیائے ہنجوں صبر آدم ندید

સદ હઝારાં કિમીયા હકક આફરીદ
કિમીયાએ હમચૂ સબર આદમનદીદ.

લાખો કિમીયા અલ્લાહ તઆલા ને પેદા કીયે લેકીન સબર
જૈસી કિમીયા કીસી ઈન્સાન ને નહીં દેખી.

58 : مكر شيطان است تعجل وشتاب
لطف رحمانست صبر واجتهاب

મકરે શયતાં અસ્ત તઅજીલો શેતાબ
લુત્ફે રહમાનસ્ત સબરો ઈજતેનાબ.

ઉજલત જલ્દ બાઝી શયતાની મકર હૈ ઓર સબર ઓર
એહતિયાત લુત્ફે રહમાની કાફૈઝ.

59 : باسیاستهای جاہل صبر کن
خوش مدارا کن بعقل من لدن

બા સીયાસતહાએ જાહિલ સબર કૂન
ખુશ મદારાકુન બ અકલે મિનલદૂન.

ખુશ તદબીરસે જાહેલ કી ઈઝા પર સબર કરતે રહો ઓર ખુશ
અખલાકી ઓર ખુદા દાદ અકલ સે દિલજોઈ કરતે રહો.

કિનાઅત

60 : از قناعت پیچ بے جان نشد
وز حرصی هیچکس سلطان نشد

અઝ કેનાઅત હેય કસ બે જાન નસુદ
વઝ હરીસી હેયકસ સુલતાન નશદ.

કેનાઅત થોડી ચીઝ પર રાજી રેહના હૈ ઓર આખિરત કી
નેઅમતો કો સોચકર દુનિયા ઓર અહલે દુનિયા સે બેપરવા રેહના
હે—તરજુમો : કોઈ શખ્સ કિનાઅત કે સબબ એહસાસે કમંતરીમં
મુબતેલા નહીં હોતા ઓર હિરસ કે સબબ કોઈ શખ્સ બાદશાહ નહીં
હો જાતા.

61 : ગરબરિઝી બ્રહ્મરાર કોઝ
 چند گنجہ قسمتی یک روزہ

ગર બરેઝી બહર રા દરકુઝ ઉ
 ચન્દ ગુંજદ કિસ્મતે યક રોઝ ઉ.

अगर तूं छिरस के सबाब समंदर को अक कूंजे में भरना
 याहेगा तो उस कूंजा में अक दिन का छिस्सा आयेगा.

62 : کوزه چشم حریصاں پر نہ شود
 تا صدف قانع نہ شد پرورنہ شد

કુઝએ ચશમે હરીસાં પૂર ન શુદ
 તો સદફ કાનેઅન શુદ પરવર ન શુદ.

छिरस वाले की आंख कभी भी सेर नहीं होती, सदर् जब
 अक कतरे पे किनाअत करती है तो अंदर मोती पैदा होता है.

સખાવત

63 : گفت پیغمبر که دائم بهر پند
 دوفرشته خوش منادی می کنند

ગુફત પૈગંબર કે દાઅમ બહેરે પન્દ
 દો ફરિશ્તા ખુશ મુનાદી મી કુનદ.

पयगम्बर सल्लल्लाहो अलयહે वसल्लमने इरमाया के दो
 इरिशते ये हुआ करते हैं आसमानो के अंदर.

64 : کائے خدا یا منفقان را سیر دار
هر درم شان را عوض ده صد هزار

કાએ ખુદાયા મુનફીકાંરા સેર દાર
હર દિરમશાં રા એવઝ દા સદ હઝાર.

અય ખુદા સખાવત કરને વાલો કો હંમેશા સેર વ આસુદા રખ
ઔર ઉનકે એક દિરહમ કે બદલે લાખ દિરહમ અતા કર.

65 : خیر کن با خلق بهرے ایزدت
تا بیابی راحت جاں خودت

ખૈરકુન બા ખલક બહેરે ઈઝદત્ત
તાબયાબી રાહતે જાને ખુદસ્ત.

સિર્ફ અલ્લાહ કી ખાતિર મખલુક કે સાથ ખૈરખવાહી કર તાકે
હકતઆલા કી રહમતસે તું અપની જાનમેં રાહત પાએ.

66 : سبق رحمت بر غضب هست اے فتی
لطف غالب بود در وصف خدا

સબક રહમત બર ગઝબ હસ્ત એ ફતી
લુત્ફ ગાલિબ બુવદ દર વસફે ખુદા.

હક તઆલા કી રહમત ગઝબ પર સબકત લે ગઈ ઔર લુત્ફે
હક ઉનકે ઔસફ પર ગાલિબ હૈ.

અદલ

67 : عدل چه بود وضع اند مو ضعش
ظلم چه بود وضع در نامو ضعش

અદલ એ બુવદ વઝએ અંદર મોદઅશ
ઝુલમ એ બુવદ વઝએ દર નામોદઅશ.

અદલ કયા હે ? કિસી શયકો ઉસકે મકામ પર રખના હે. ઓર
ઝુલ્મ એ હે કે ઉસ શયકો ઉસકે મકામ સે હટા કર બેમોકા રખ દેના.

68 : عدل چه بود آب ده اشجار را
ظلم چه بود آب دادن خار را

અદલ એ બુવદ આબ દા અશજાર રા
ઝુલ્મ એ બુવદ આભદાદન ખાર રા.

અદલ કયા હે ? દરખતો કો પાની દેના હે ઓર ઝુલ્મ કાંટોકો
પાની દેના હે.

અદબ

69 : ازاد پور نور گشت ست این فلک
ازاد معصوم و پاک آمد ملک

અઝ અદબ પુરનૂર ગશતસ્ત ઈ ફલક
અઝ અદબ માસુમો પાક આમદ મલક.

અદબ કી બરકત સે ફલક પુરનૂર હે ઓર અદબ કી બરકત સે
મલાએક માસુમ હે.

70 : از خدا خواہم توفیق ادب
بے ادب محروم گشت از لطفِ رب

અઝ ખુદા ખ્વાહેમ તોફીકે અદબ
બેઅદબ મહરૂમ ગશત અઝ લુત્ફે રબ.

હમ ખુદા હી સે અદબ કી તૌફીક માંગતે હૈ કયુંકી બેઅદબ
શખ્સ લુત્ફે રબ સે મહરૂમ હોતા હૈ.

71 : بے ادب تنہانہ خود راداشت بد
بلکہ آتش در ہمہ آفاق زد

બેઅદબ તન્હાન ખુદરા દાશત બદ
બલકે આતીશ દર હમા આફાક ઝદ.

બેઅદબ અપને કો તન્હા તબાહ નહીં કરતા બલકે તબાહી કી
આગ આફાકે આલમ મેં લગાતા હૈ.

72 : دل نگہدارید اے بے حاصل
در حضور حضرت صاحب دلاں

દિલ નેગેદારેદ એ બે હાસે લાં
દર હુઝુરે હઝરતે સાહેબ દિલાં.

અય મહરૂમ લોગોં અગર કિસી અલ્લાહ વાલે કે પાસ જાઓ
તો અપને દિલ કો એતરાજ ઓર બદગુમાની સે બચાઓ વરના ઉસકા
અકસ ઉનકે દિલ પર પડેગા જો તુમહારે લીયે વબાલે જાન હોગા.

હિરસ

73 : حرص تو چوں آتش ست اندر جہاں

باز کرده بہر خوردن صد دہاں

હિરસે તુ આતિશ અસ્ત અંદર જહાં
બાઝ કરદા બહરે ખુરદન સદ દહાં.

તેરી હિરસ મિસલ આગ કે હૈ ઓર દુનિયામે ખાને કે લીયે
સેંકડો મોં ખુલે હુએ હૈ.

74 : حرص کورت کرد و محرومت کند

دیو ہیچوں خویش مرجومت کند

હિરસ કોરત કરદ વ મહરુમત કુનદ
દેવ હમ ચુ ખ્વીશ મરજુમત કુનદ.

હિરસ તુજકો અંધા કરકે મહરુમ કરતી હૈ ઓર ઈબલીસ
તુજકો હિરસ મેં ડાલકર અપની તરફ મરદુદ કરતા હૈ.

75 : حرص کور و احمق و ناداں کند

مرگ را بر احمقاں آساں کند

હિરસ કોરો અહમકો નાદાં કુનદ
મરગરા બર એહમકાં આસાં કુનદ.

હિરસ અંધા બેવકુફ ઓર નાદાન બના દેતી હૈ બેવકુફો પર
મોત કો આસાન કર દેતી હૈ.

76 : حرص نابیناست بیند موبو
عیب خلقال و بگوید کو بکو

હિરસ નાબીના અસ્ત બીનદ મુબમુ
ઐબે ખલકાં વ બગોયદ કુબકુ.

હિરસ અપને ઐબ સે અંધા ઓર દુસરોકા ઐબ દેખને વાલા
ઓર મખલુક કા ઐબ ગલી ગલી મેં બકતા રહેતા હે.

77 : عیب خود یک ذره چشم کوراو
ی نبیند گرچه هست او عیب جو

ઐબે ખુદ યક ઝરે ચશમે કોરઉ
મી નબીનદ ગરચે હસ્ત ઉ ઐબ જુ.

હિરસ અપના ઐબ એક ઝરે જીતના ભી નહીં દેખતા. વજહ
હીરસ કે અંધા હોને કે ઓર દુસરોં કી ઐબ જોઈ ખૂબ કરતા હે,
મતલબ વો અપને ઐબસે અંધા બન જાતા હે ઉસકો દુસરોં કે ઐબ
નઝર આતે હે ઉસે વો હર જગાહ બકતા રહેતા હે.

હસદ

78 : خانماہاں از حسد گردد خراب
بازو شاہیں از حسد گردد غراب

ખા નમાહાં અઝ હસદ ગિરદદ ખરાબ
બાઝોશાહી અઝ હસદ ગીરદદ ગુરાબ.

હસદ કી આગ સે ઘર કે ઘર તબાહ હો ગયે ઓર બાઝે શાહી
જેસે મરદ કોવાં બન ગએ.

79 : یوسفان از مکر اخوان چند
کز حسد یوسف گرگانی دهند

યુસુફાં અઝ મકરે અખવાં દર ચહેન્દ
કઝ હસદ યુસુફ બ ગુરગાં મી દહેન્દ.

બહોત સે યુસુફ અપને ભાઈઓ કે મકર સે ફુવે મેં હૈ, કયુંકી હસદ હી કી વજહ સે હઝરત યુસુફ અલયહિસ્સલામકો ફુએમેં ડાલકર ભેડીયોકા બહાના કીયા ગયા.

80 : گوز آدم ننگ دارد از حسد
باسعوات جنگ دارد از حسد

ગુઝે આદમ નંગ દારદ અઝ હસદ
બા સઆદત જંગ દારદ અઝ હસદ.

હસદ હી કી બિના પર ઈબલીસ હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામ કી તાઝીમ સે આર મહેસુસ કીયા ઓર હસદ હી કી વજહ સે ઉસે સઆદત સે અદાવત હૈ.

81 : آن ابو جهل از محمد ﷺ ننگ داشت
وز حسد خود را بالائی فرست

આં બુ જહલ અઝ મુહમ્મદ* નંગ દાસ્ત
વઝ હસદ ખુદરા બ બાલામી ફરાસત.

અબુજહલને મુહમ્મદ મુસ્તફા (*સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ) કી ઈતાઅત સે આર મહેસુસ કીયા ઓર ખુદ કો હસદ કી વજહ સે બાલાતર સમજા.

82 : هر کراويد او کمال از چپ و راست
از حسد تو لنجش آمد در خواست

હર કરાદીદ ઉ કમાલ અઝ ચપો રાસ્ત
અઝ હસદ કોલંજશ આમદ દર્દ ખ્વાસત.

હાસિદ જિસકા કમાલ ગીરદોપેશ સે દેખતા હૈ તો હસદ સે
ઉસે કોલંજ કા દર્દ પેદા હોતા હૈ. (કોલંજ પેટમે આંત કે અંદર દર્દ કો
કહતે હૈ).

83 : ہیں کمال دست آورتا تو ہم
از کمال دیگران نافتی بغم

હી કમાલે દસ્ત આવરતાતુ હમ
અઝ કમાલે દીગરાં નાફતી બગમ.

અય હાસિદ તું ભી કોઈ કમાલ હાંસીલ કર. તાકે તું દુસરો કે
કમાલ સે ગમમે મુબતિલા ન હોવે.

મુલમ

84 : اے تو از جاں ظلمے می کنی
از برائے خویش چاہے می کنی

અય તુ અઝ જાહ ઝુલ્મે મી કુની
અઝ બરાએ ખ્વેશ ચાહે મી કુની.

અય શખ્શ તું હુકુમત કે સબબ સે મખલુકે ખુદા પર ઝુલ્મ
કરતા હૈ ઓર અપને લીયે અઝાબ ઓર રૂસવાઈ કા કુવા ખોદતા હૈ.

85 : چاه مظلم گشت ظلم عالماں
ایستخنین گفتند جمله عالماں

ચાહ મુઝલિમ ગશત ઝુલમે આલેમાં
ઈ ચુની ગુફતન્દ જુમલા આલેમાં.

આલીમો કા ઝુલમ ખુદ આલિમકે લીયે તારીક કુવાં બન જાતા
હે, ઈસી તરહ ઉલ્માએ દીન ફરમાતે હે.

86 : کر ضعیفے در ز میں خواہد اماں
غلغل اکتند در سیاه آسماں

ગર ઝઈફે દર ઝમી ખ્વાહદ અમાં
ગુલગુલે ઉફતન્દ સિયાહે આસમાં.

અગર મઝલુમ આલિમ કે ઝુલમ સે તંગ આ કર ઝમીનસે
અમાન તલાશ કરતા હે તો આસમાન પર મલાએકા મે ગલગલા મચ
જાતા હે રહેમ કેલીયે.

દુનિયા કા તાલિબ

87 : انبياء را کار عقبي اختيار
جاہلاں را کار دنیا اختيار

અંબીયા રા કારે ઉકબા ઈખ્તિયાર
જાહેલાં રા કારે દુનિયા ઈખ્તિયાર.

અમ્બીયાએ કિરામને આખિરતકા કામ ઈખ્તિયાર કિયા ઔર
દુનિયા કો આખેરત કે તાબે રખા ઔર જાહેલો ને દુનિયા કો ઈખ્તિયાર
કિયા ઔર આખેરત કો પસે પુશત ડાલ દીયા.

88 : خلق اطفالند جز مست خدا
نیست بالغ جز ربدسه از هوا

ખલક અતફાલન્દ જુઝ મસ્તે ખુદા
નીસ્ત બાલીગ જુઝ રબીદા અઝહવા.

મખ્લુક સબ બચ્ચે હૈ, સિવાએ આશિકાને ખુદા કે ઔર કોઈ
બાલિગ નહીં બ જુઝ ઉન ખાસાને હક કે જો નફસ કો શરીઅત કે તાબે
કર ચુકે.

89 : کے دہد زندانیئے در اقتناص
مرد زندانیئے دیگر اخلاص

કે દહદ ઝિન્દાનીએ દર ઈકતેનાસ
મરદે ઝિન્દાનીએ દીગર રા ખલાસ.

એક કૈદી દુસરે કૈદી કો કૈદખાને સે કબ રેહા કરા શકતા હૈ.

90 : جز مگر نادریکے فردانیئے
تن بزندال روح او کیوانیئے

જુઝ મગર નાદિર યકે ફરદાનીએ
તન બ ઝીન્દા રૂહે ઉ કેવાનીએ.

હાં મગર વો હસ્તી જિસકા જિસ્મ દુનિયા મેં મગર રૂહ
તઅલ્લુક મઅલ્લા કે આલા મકામ પર ફાએઝ હો વો દુનિયા કે કૈદી કો
આઝાદ કરા શકતા હૈ.

91 : مرع کواندر قفس زندانی ست
می نجویدر ستن از نادانی ست

મુરગ કો અંદર કફસ જિન્દા ની એસ્ત
મિ ન જોયદરસતને અઝનાદાની અસ્ત.

જો પરીદા પીંજરે મેં કેદ હો ઓર વો કેદ સે રેહાઈ ન તલાશ કરે
નાદાની હૈ.

92 : از به از جانت پیش ابلهاں
زر نثار جاں بود پیش شهاں

અઝ બહે અઝ જાનેસ્ત પેશે અબલહાં
ઝર નેસારે જાં બુવદ પેશે શહાં.

બેવકૂફ દુનિયા વાલે દૌલત પર અપની જાનો કો કુબાન કરતે
હૈ અલ્લાહ વાલો કે કદમ પર ખુદ દૌલત નિશાર હોતી હૈ.

93 : ترک دنیا ہر کہ کرد از زہد خویش
بیش آمد پیش او دنیا و بیش

તરકે દુનિયા હરકે કરદ અઝ ઝહદે ખુવૈશ
બેશ આમદ પેશે ઉ દુનિયા વ બેશ.

જો શખ્સ દુનિયા કે મુકાબિલ આખેરત કો તરજી દેતા હૈ
દુનિયા ઉસકે કદમો પર ગીરતી હૈ.

94 : چیست دنیا از خدا غافل بدن
نے قماش و نقره و فرزند و زن

ચીસ્ત દુનિયા અઝખુદા ગાફિલ બુદન
નેક માશો નકરઓ ફરઝંદોઝન.

દુનિયા કયા હે ? અલ્લાહ તઆલા સે ગાફિલ હોનેકા નામ.
દુનિયા ન કે બીવી-બચ્ચે, સોના, ચાંદી ઈનકે અંદર રહ કર ભી યાદે
ખુદા મુકદ્દમ રખે તો યે દુનિયા નહીં દીન હે.

ઉલ્માએ બે અમલ

95 : صدر اراں فضل دارد از علوم
جان خود را می نداند این ظلوم

સદ હઝારાં ફઝલ દારદ અઝ ઉલૂમ
જાને ખુદ રા મી નદાનદ ઈ ઝુલૂમ.

ઉલમાએ ઝાહેર સેંકડો ઉલૂમ અપને સીનેમેં રખતે હે, લેકીન
ઈન તમામ ઉલૂમ કી રૂહે અસલી યાની મુહબ્બતે ઈલાહી અપની
જાનોં મેં હાંસિલ કરનેકા અહતેમામ નહીં કરતે.

96 : جان جمله علمها این است این
که بدانی من کیم در یوم دیں

જાને જુમલા ઈલ્મહાઈ અસ્તો ઈ
કે બદાની મન કીયેમ દર યૌમેદી.

જાનલો તમામ ઉલૂમ કી રૂહ યે હે કે તુમ કલ કયામત કે દિન
બગૈર ઈબલાસ કે કોઈ ચીઝ સુદ મન્દ ન હોગી નફા ન દેગી.

97 : علم نہ بود الا علم عاشقی
ما بقی تلخیص ابلیس شقی

ઈસ્મ ન બુવદ ઈલ્લા ઈસ્મે આશેકી
મા બકી તલબીસે ઈબલીસે શકી.

ઈસ્મે હકીકી સિફ અલ્લાહ તઆલા સે કવીતર રાબેતા કાયમ
કરના હૈ, યે દૌલત હાંસિલ ન હુઈ તો બાકી સબ ઈસ્મ ઈબલીસ લઈન
કાદોબા હૈ.

98 : قال را بگزار مرد حال شو
پیش مرد کا ملے پامال شو

કાલ રા બગુઝાર મહે હાલ શવ
પેશે મહે કામિલે પામાલ શવ.

તું કીલો કાલ કો તરક કરકે કિસી અહલે દિલ અલ્લાહ વાલે કી
ખિદમત મેં રેહ કર સહી રાહ હાંસિલ કર લે. યાની હાલ વાલા ઈસ્મ કિસી
અલ્લાહ કે મહબૂબ બંદે કી સહોબત ઓર ખિદમત સે હાંસિલ હોગા.

રિઝક

99 : اے دویدہ سوئے دکان از پگاہ
ہیں بہ مسجد روبرو رزق ازالہ

એ દવીદા સુએ દુકાં અઝ પગાહ
હિં બ મસ્જિદ રો બજો રિઝક અઝ ઈલા.

અય વો શખ્સ જો અલસ્બા દુકાન ખોલને કો દોડતા હૈ, તુજે
ચાહીયે કે પહેલે મસ્જિદ જાકર રઝાકે હકીકી સે રોઝી તલબ કરે.

100 : آنکہ اواز آسماں باراں دہ
ہم تو ان کو زرحمت نال دہ

આંકે ઉ અઝ આસમાં બારાં દહદ
હમ તવાનહ કુઝે રહમત નાને દહદ.

જો ઝાત આસમાન સે બારિશ બરસાતા હે વો કાદિર હે કે
અપની રહમત સે તુજે રોટી ભી અતા કરે.

101 : رزق ازوے جو مجھ از زید و بکر
مستی ازوے جو مجھ از بنگ و خمر

રિઝક અઝવે જો અઝ ઝૈદો બકર
મસ્તી અઝવે મજો અઝ ભંગોખમર.

રિઝક રઝાકે હકીકી સે તલબ કરો ફકત ઝૈદ બકર પર ભરોસા
મત કરો. મતલબ તદબીર સે નઝર આગે બડાઓ. રોઝી દેને વાલે કે
દરવાજે સે રાબતા કાયમ કરો. શરાબ ભંગ કા નશા આરઝી હૈ ઔર દર્દ
ઔર રૂસવાઈ હૈ હકીકી નશા રબ્બે બેન્યાઝકી મુહબ્બત ઔર ઈશક હૈ.

ફૈઝે દિલ

102 : کہ زدل تادل یقیں روزن بود
نے جداود و رچوں دو تن بود

કે ઝ દિલ તાદિલ યકી રોઝન બુવદ
ને જુદા વ દૂર ચું દોતન બુવદ.

એક દિલ સે દૂસરે દિલ તક મખફી રાસ્તા હૈ અગર ચે જીસ્મ
દોનો કે અલગ અલગ હૈ.

103 : متصل نہ بود سقاں و دو چراغ
نور شاں ممزوج باشد در مساع

મુત્તસિલ ન બુવદ સફાલે દો ચિરાગ
નૂરે શાં મમઝુજ બાશુદ દર મસાગ.

મસલન દો ચિરાગ કે જિસ્મ અલગ અલગ હોતે હે લેકીન ફીઝામેં રોશની એક માલુમ હોતી હે એસા ઈમ્તિયાઝ નહીં કે દોનો કી રોશની કો અલગ અલગ બતાએ.

104 : شیخ نورانی زره آگاه کند
نور را با لفظ همراه کند

શૈખે નૂરાની ઝરાહ આગા કુનદ
નૂર રા બ અલ્ફાઝ હા હમરા કુનદ.

શૈખ નૂરે બાતિન વાલા તાલેબીન કો રાહ ભી દિખાતે હે ઔર ઉલૂમે હિદાયત અપને અલ્ફાઝ કે સાથ તાલેબીન કે કુલૂબ મેં દાખિલ કર દેતા હે.

105 : گرتوسنگ خار و مرمر بوی
گر بصاحب دل رسی گوهر شوی

ગર તુ સંગે ખાર ઉ મર મર ભવી
ગર બ સાહેબ દિલરસી ગૌહર શવી.

અગર તું અખ્લાકે રઝીલાં ઔર ગુનાહો કે સબબ સે નોકીલે પથ્થર જેસા હો ગયા હે લેકીન તું કિસી અલ્લાહવાલે કી સોહબત ઔર મહોબ્બતમેં થોડે દિન રહે કર મોતી બન જાએગા.

106 : مہرِ پاکیں در میانِ جاں نشاں
دلِ مدیِ الہِ بہرِ دلِ خوشاں

મહેરે પાકાં દરમિયાને જાં નિશાં
દિલ મદેહ ઈલ્લા બ મહેરે દિલખોશાં.

જબ ઉનકી યે તાસીર હૈ તો ઉનકી મહોબ્બત કો દિલોજાનમેં
ઉતાર લો અપના દિલ કિસીકો મત દે મગર ઉનકો જીનકે દિલ હક
તઆલા કી મહોબ્બતમેં પાક હો ચુકે હૈ.

મશવરા બ નેકા

107 : مشورہ کن با گروه صالحان
بر پیغمبرِ امرِ هم شوریٰ بدان

મશવરા કુન બા ગિરોહે સાલેહાં
બર પયંમ્બર અમરહુમ શુરા બદાં.

નેક લોગોંસે અપને મામલાતમેં મશવ્વરા કરતે રહો, નબીએ
કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કોભી મશવ્વરા કરને કા
કુરઆનમેં હુકમ નાઝિલ હુવા.

108 : این خرد با چوں مصابیحِ انورست
بست مصباح از یکے روشن تراست

ઈ ખિરદ હા ચૂં મસાબીહ અનવરસ્ત
બસ્ત મિસ્બાહ અઝ યકે રોશન તરાસ્ત.

યે અકલેં મિસ્લ ચિરાગ કે રોશની રખતી હૈ ઓર એક ચિરાગ
કી રોશની સે બીસ ચિરાગ કી રોશની ઝયાદા હોતી હૈ યહી મિસાલ
ઝઈફ ઈમાનવાલે કી હૈ કે વો કવી ઈમાન વાલો કી સોહબત મેં બેઠેગા
ઉસ્કા ઈમાન ભી ઉનકી સોબત સે કવી હો જાએગા.

109 : راه سنت باجماعت خوش بود
اسپ باسپاں یقیں خوشتر رود

રાહે સુન્નત બા જમાઅત ખુશ બુવદ
અસ્પ બા અસ્પા યકી ખુશતર રવદ.

ઈસી સબબ સે હુઝુર ને ફરમાયા કે મેરી સુન્નત કા રાસ્તા જમાઅત કે સાથ અચ્છ તય હો જાતા હૈ, જૈસે ઘોડા તાલીમ કે લીએ દુસરે ઘોડો કે સાથ ખુશ રફતાર હો જાતા હૈ.

તકબુર બા દુરવેશાં

110 : اے تواضع برداں پیش ابلہاں
اے تکبر کردہ تو پیش شہاں

અય તવાઝો બુરદાં પેશે અબલહાં
અય તકકબુર કરદા તું પેશે શહાં.

તું તવાઝો કરતા હૈ ઈન અહલે દુનિયા કે સાથ કે ચાપલુસી કરકે હકીર દૌલત યા મનસબ હાંસિલ કરેં ઓર તકકબુર કરતા હૈ ઉન મકબૂલાને ઈલાહી સે જો બઝાહેર ખસ્તા હાલ ઓર બાતિન જીસપર બાદશાહ ભી રશક કરે.

111 : سیر چشماں را گد اپنداشتن
وز حسد شاں خفیہ دشمن داشتن

શેર ચશમાંરા ગદા પન્દાશતન
વઝહસદ શાં ખુફીયા દુશમન દાશતન.

યે મકબૂલાને ઈલાહી જિનકે દિલ દુનિયા વમા ફીહા કી હિરસ સે પાક હો ચુકે હૈ. ઉનકી ઝાહેરા ખસ્તા હાલત કો દેખકર તું ઉનકો હકીર ઓર ભિખારી સમજતા હૈ તું ઉનકે સાથ હસદ કી વજહ સે દુશમની રખતા હૈ જેસે બાઝ અહલે ઈલમે ઝાહેરી વાલે બા વજુદ ઈલ્મ કે ઈન અલ્લાહ વાલોં પર હસદ કરતે હૈ.

કોશિષ અલ્લાહ કી રાહ મેં

112 : گفت پیغمبر کہ چو کوئی درے

عاقبت بنی ازاں درہم سرے

ગુફત પયગમ્બર કે ચુ કોબી દરે
આકેબત બીની અઝાં દર હમસરે.

પયગમ્બરે ખુદાને ફરમાયા કે તુમ મુસલસલ કિસી દરવાઝે
કો ખટખટાતે રહોગે તો એક દિન જરૂર કોઈ સર તુમ્હે ઈસ દરવાઝે સે
ઝાહીર હોગા તુમ દેખોગે.

113 : گر نشینی بر سرے کوئے کے

عاقبت بنی توہم روئے کے

ગર નશીની બર સરે કુએ કસે
આકેબત બીની તુ હમ રુએ કસે.

અગર તુમ કિસી ગલી કે સરેપર જમ કર બેઠોગે તો ઉસ ગલી
સે એક દિન કોઈ ચહેરા નઝર આએગા.

114 : تشنگاں گر آب جویند از جہاں

آب ہم جوید بہ عالم تشنگاں

તિશનગાં ગર આબજો યન્દ અઝ જહાં
આબ હમ જોયદ બા આલમ તિશનગાં.

પ્યાસે અગર જહાં સે પાની તલાશ કરતે હૈ તો પાની ભી
અપને પ્યાસે કો તલાશ કરતા હૈ, મતલબ અલ્લાહ કી રાહમેં કોશિષ
કરતે રહો માયુસ નહીં હોના ચાહીયે એક દિન મુરાદ બર આએગી.

115 : કર્ઝ પામી ક્તી હર રોઝ પાક
 عاقبت اندر رسی در آب پاک

ગર ઝ યાહે મી કુની હર રોઝ પાક
 આકેબત અંદર રસી દર આબે પાક.

અગર તુમ કુએ સે રોઝાના મિટ્ટી નિકાલતે રહોગે તો એક દિન તુમ પાક પાની તક પહોંચ જાઓગે. મતલબ અલ્લાહ તઆલા કી રાહમેં દિલ જમઈ કે સાથ બગૈર માયુસી કે તુમ કોશિષ ઈબાદત રિયાઝત મેં કરતે રહો જરૂર એક દિન મુરાદ કો પહોંચ જાઓગે.

116 : કર્ તૉ طالب نیستی تو ہم بیا
 تا طلب یابی از یار و وفا

ગર તુ તાલિબ નીસ્તી તુ હમબયા
 તા તલબ યાબી અઝી યારો વફા.

અગર તું તાલિબ નહીં હૈ મતલબ તેરે દિલમેં અલ્લાહ તઆલા કી તલબ મહેસુસ નહીં કરતા તો આપકો માયુસ નહીં હોના ચાહીએ તો તુમ કિસી અલ્લાહ વાલે કી સહોબતમેં જાના ચાહીએ તાકે ઉસકી પાક સહોબત કે બદલે દિલમેં અલ્લાહ તઆલા કી તલબ પૈદા હો જાએગી.

અલ્લાહવાલોં કી અકવાલ કી નકલ

117 : لحن مرغان را گرفت شوی
بر ضمیر مرغ کے عارف شوی

લહને મુરગાં રા અગર વાકિફ શવી
બર ઝમીરે મુર્ગ કે આરીફ શવી.

અગર તુમને મુર્ગ કી અવાજ કી મશક કર લી ઓર મુર્ગ કી તરહ બોલને લગે તો લેકીન મુર્ગ ઈસમે ક્યાં કહેતા હૈ વો ઉસકે ઝમીર કી તુમકો ક્યા ખબર?

118 : گریاموزی صغیر بلبلے
توجہ دانی کوچہ گوید با گلے

ગર બયામોઝી સફીરે બુલબુલે
તુયે દાની કો ચે ગોયદ બાગુલે.

અગર તુમને બુલબુલ કી સીટી અવાઝ શીખ લીયા લેકીન તુમકો ક્યાં ખબર કે વો ફૂલ સે ક્યા રાઝ કહ રહા હૈ ? મતલબ અલ્લાહ કે નેક બન્દો કી બાતે તુમ લોગો સે બયાન કરતે હો તુમ કભી કિસી અલ્લાહ વાલે કી સહોબત નહીં ઉઠાઈ તુમે ક્યા માલુમ કે અહલુલ્લાહ કે બાતિનમેં ક્યા હોતા હૈ ? ઉનકે ક્યા મકામાત હૈ ?

119 : حرف درویشان بدزد و مردودوں
تا از و بر خلق آرد فسون

હરફે દુરવેશાં બદુઝદો મર્દ દુ
તા અઝો બર ખલક હાં આરદ ફશું.

કમીને લોગ અલ્લાહવાલોં કી બાતે શીખ લેતે હૈ ઉનકી નકલ કરકે લોગોમેં દિખાવા કરતે હૈ તાકે ઈસકે ઝરીએ લોગો કો અપનાં ગરદીદા બનાએ.

120 : آن زجاجة کوئندارد نور جان
بول قاروره است قدیلش مخواں

આં ઝોજાજે કો ન દારદ નૂરે જાં
બોલે કારુરા અસ્ત કન્દીલશ મખવાં.

જિસ આદમી ને કિસી અલલાહ વાલે કી સહોબતમેં રહે કર
દિલમેં નૂરે હક હાંસિલ નહીં કીયા વો ખુદાસે નાઆશના દિલ વો
પેશાબ, સંડાસ કી શીશી કી તરહ હૈ ઉસકો કન્દીલ મત કહો.

121 : دانش نورست در جان رجال
نے زودتر نے زراہ قیل قال

દાનિશ નૂર અસ્ત દર જાને રિજાલ
નેઝ દફતર નેઝ રાહે કીલો કાલ.

અલ્લાહ વાલોંકી જાન અલ્લાહ તઆલા કે તઅલ્લુક ખાસ કી
બરકત સે નૂરાની હો ગઈ ઉનકા ઈલ્મ વ અકલ સબ કોઈ કિતાબોં સે
યા બહેસ મુબાહીસે સે નહીં હાંસિલ હોતા વો સબ અલ્લાહ તઆલા
કી અતા એ ખાસ કી નેઅમત હોતી હૈ.

મૌત કી તુન્દ હવા

122 : باد تندست و چراغ اترے
زد بگیرانم چراغ دیگرے

બાદ તુન્દસ્ત વ ચિરાગે અબતરે
ઝદ બગીરાનમ ચિરાગે દીગરે.

ઈસ ઝિંદગી કા ચિરાગ(દીયા) બિલકુલ કમઝોર હૈ ઓર
ઉસકો બુજાને વાલી હવા તેજ ચલ રહી હૈ મતલબ મૌત કે તૂફાનસે
હર વકત ઈસ ચિરાગ કો ખતરા હૈ તું ઈસ ચિરાગ કે મુકાબલેમેં દુસરા
ચિરાગ જલાલે. યાની આમાલે સાલેહા કા ચિરાગ જો રૂહ કે અંદર
રોશન હોતા હૈ જિસે મૌત કબી નહીં બુજા શકતી.

123 : ہجو عارف کز تن ناقص چراغ

شمع دل افروخت از بہر فراغ

હમ ચુ આરિફ કઝ તને નાકિસ ચિરાગ
શમ્મ દિલ અફરોખત અઝ બહેરે ફરાગ.

જૈસા કે આરેફીન જિસ્મ કે ફાની ચિરાગ કે બુજને સે પહેલે
કસરતે ઝિકરુલ્લાહ મુજાહેદાત રિયાઝત ઔર અહલુલ્લાહ કી
સહોબત સે દિલ કા ચિરાગ દાએમી ન બુજનેવાલા રોશન કર લેતે હે.

124 : تاکہ روزے ایں بمیرد ناگہاں

پیش چشم خود نہد او شمع جاں

તાકે રોઝે ઈ બ મીરદ નાગહાં
પેશે ચશમે ખુદ નહદ ઉ શમ્મે જાં.

આરેફીન આમાલે સાલેહા કે ઝરીએ દિલમેં દાએમી ચિરાગ
ઈસ લીયે રોશન કરતે હૈં કે અગર અચાનક મૌત સે તુફાની ચિરાગ
બુજ જાએ તો રૂહ કે અંદર રબકે તઅલ્લુક કા દાએમી ચિરાગ અપની
આંખોકે સામને રખલે કયુંકી ફના જિસ્મ કો હે રૂહ કો નહી.

125 : بہر ایں گفت آن رسول خوش پیام

رمز موتو قبل موت اے کرام

બહેરે ઈ ગુફત આં રસૂલે ખુશ પયામ
રમઝે મુતુ કબ્લ મૌતીન એ કીરામ

ઈસી સબબ સે રસૂલે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને
ફરમાયા કે મરને સે પહેલે મરજાઓ યાની ઈસ ફાની દુનિયા કી તમામ
મશાગિલ જો ખુદાએ બરતર સે ગાફિલ બના દે ઉનકો તરક કરકે
આમાલે સાલેહા ઔર ઝિકરુલ્લાહ સે દાએમી ઝિંદગી કા ચિરાગ
જલા લો.

126 : اے با نفس شهید معتمد
مردہ درد نیا چوں زندہ می رود

એ બસા નફસે શહીદે મોઅતમિદ
મુદા દર દુનિયા ચું ઝીન્દા મીરવદ.

અય લોગોં બહોતસે એહલુલ્લાહ યકીન કે એસે આલા મકામ
પર ફાએઝ હૈ જો તમામ દુનિયા કે અસબાબ સે અપને કો મુરદા કર
ચુકે હૈ ઓર ઝિન્દો કે અંદર ચલતે ફીરતે હૈ. હુઝુર ને ફરમાયા કિસી
મુરદા કો ઝિન્દા મેં ચલતા ફિરતા દેખના હો તો મેરે સિદ્દીક કો દેખો.

127 : آب در کشتی هلاک کشتی است
آب اندر زیر کشتی پستی است

આબ દર કશતી હિલા કે કશતી અસ્ત
આબ અંદર ઝેરે કશતી પસ્તી અસ્ત.

દુનિયા આખેરત કી મિસાલ ઈસ તરહ ફરમાતે હૈ. કશતી કે
ચલને કેલીએ પાની બહોત જરૂરી. ઉસકે ઉપર વો ચલતી હૈ લેકીન
અગર યે પાની કશતી કે અંદર દાખીલ હો જાએ તો યે કશતી કે ગરક
હોને ઓર હલાક હોને કા સબબ હૈ. ઈસી તરહ ઈમાન કી કશતીમેં
દુનિયા મત દાખિલ કરો વો હલાક કર દેગી.

તૌબા

128 : میں پشیمان ہوں کہ گناہوں سے باز رہوں

کہ کہیں تو بہ دور آئی دور رہوں

હિં બ પુશ્તે આં મકુન જુરમો ગુનાહ
કે કુનમ તૌબા દર આયમ દર પનાં.

શૈતાન કહતા હે ગુનાહ કરલે ફિર તૌબા કર કે મઆફ કરા
લેના ખબરદાર ઈસ ધોબા મેં મત આના. તૌબા કે ભરોસે પર ગુનાહ
મત કરો બલ્કે મઆસીયત સે અલ્લાહ કી પનાહ માંગતે રહો.

129 : زانکه استغفار ہم در دست نیست

ذوق توبه نقل هر سرست نیست

ઝાંકે ઈસ્તગફાર હમ દર દસ્ત નીસ્ત
ઝૌકે તૌબા નકલે હર સર મસ્ત નીસ્ત.

તૌબા કે ભરોસે પર ગુના કરનાં બહોત બડી નાદાની હે કયુંકી
તૌબા કી તૌફીક વો તુમહારે હાથ નહીં વો રબ્બ કે ફઝલ પર મૌકૂફ હે.
બહોત વકત આદમી તૌબા કરના ચાહતા હે મગર તૌફીક નહીં હોતી
મતલબ અયાનક મૌત કે વકત તુમ તૌબા કરના ચાહોગે ફીર ભી મુંહ
સે ન નિકલ શકેગી.

130 : اندرین امت نہ بود مسخ بدن

لیک مسخ دل بوعداے بوالفطن

અંદરી ઉમ્મત નબુદ મસ્ખે બદન
લયક મસ્ખે દિલ બુવદ એ બુલ ફતન.

અગલી ઉમ્મતોમેં ગુનાહો કે સબબ ઉંનકી સુરતે મસ્ખ હો
જાતી થી લેકીન રહેમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કી
દુઆ સે યે અઝાબ રબ્બે જુલ જલાલને માફ કર દીયા લેકીન મસ્ખે
બાતિન કા અઝાબ જારી હે મતલબ ગુનાહ કરતે કરતે આદમી કા દિલ
મસ્ખ હો જાતા હે ફિર ઉસકો હક્ક નાહક્ક કી તમીઝ નહીં રહેતી હે.

ફના બેસબાત કાએનાત

131 : ہندی و قیچاتی درومی و حبش
جملہ رنگ اند اندر گور خوش

હિન્દી વ કૈયાકી વ રૂમી વ હબશ
જુમલા યક રંગ અંદ અંદર ગોરે ખુશ.

હિન્દી, કૈયાકી, જો તુર્ક કી કૌમ હૈ રૂમી ઓર હબશી સબ રંગ
જિસ્મ અલગ અલગ હોતે હૈ લેકીન મરને કે બાદ કબર મેં સબ એક
રંગ હો જાતે યાની મીટી ખાક હો જાતે હૈ.

132 : کہ زخاک بختہ بر گل می کنند
جملہ راہم باز خاک می کنند

કે ઝ ખાકે પુખતા બરગુલે મી કુનંદ
જુમલા રા હમ બાઝ ખાકે મી કુનંદ.

હક તઆલા મિટીસે મિટી કો પુખતા કરતે હૈ. ઈન સબ સુરતો
કી ઈબતેદા તા ઈન્તેહા મિટી હૈ અગર અજઝા જૈસે આંખ કાન નાક જો
અલગ અલગ નામ હૈ યે સબ કબરોમેં મિટી હો જાતે હૈ. કોઈ નિશાની
બાકી નહીં રહેગી.

133 : این کباب و این شراب و این شکر
خاک رنگین است و نقشیں اے پر

ઈ કબાબો ઈ શરાબો વ ઈ શકર
ખાક રંગી અસ્ત વ નકશી એ પેસર.

યે કબાબ શરાબ શકર સબકા ઝાએકા ઓર રંગ અલગ અલગ
હૈ લેકીન સબ ખાક હૈ ખાક કો અલગ અલગ નામ દીએ ગએ હૈ.

134 : خاک رارنگ و فن و شنگے دہ
طفل خویاں راہاں جگے دہ

ખાક રાં રંગો ફનો શંગો દહદહ
તિફલે ખોયાં રા બહાં જંગે દહદહ.

ખાક કો ઐસે ઐસે અચ્છે રંગ સુરત અતા કરતે હૈ જો બચ્ચે કી
ખસલ વાલે ઈનસાન ઈસકે લીએ જંગ કરતે હૈ હાલાંકે યે તમામ રંગ
સુરત ખાક હો જાએગી.

135 : از خمیرے اشتر و شیرے پزند
کودکاں از حرص او کف می زنند

અઝ ખમીરે ઉશતુરો શેરે પઝંદ
કોદકાં અઝ હિરસ ઉ કફ મી ઝનંદ.

છોટે બચ્ચે આટેસે અપની માં કો કહતે હૈ કે હમકો ઊંટ
બનાદો શેર બનાદો ઉસકે લીએ રોતે હૈ ઓર રોટી કો દેખતે તક નહીં
વોહી બનાએ હુએ શેર ઊંટ મુરગ ખાતે હૈ ઓર ખુશ હોતે હૈ.

136 : شیر و اشتر نان شود اندر دهاں
ور نگیرد این سخن با کودکاں

શેરો ઉશતુર નાન શુદ અંદર દહાં
વર ન ગીરદ ઈ સુખન બા કોદકાં.

ઉન બચ્ચો કો યે નહીં પતા કે આટે કા ઊંટ, શેર કે પરીંદા સબ
મું કે અંદર રોટી હી હો જાએગાઉ શેર, ઊંટ રોટી ફકત આરઝી તૌર પે
યે સુરત બની હૈ લેકીન યે બાત બચ્ચો કી સમજમં દાખિલ નહીં.

137 : خلق اطفالند جز مست خدا
نیست بالغ جز ربیده از هوا

ખલક અતફા લંદ જુઝ મસ્તે ખુદા
નીસ્ત બાલિગ જુઝ રબીદા અઝ હવા.

તમામ મખલુક બચ્ચે હૈ બ જુઝ મસ્તાને ખુદાકે. દર હકીકત બાલિગ વો હી હૈ જો અપની ખ્વાહેશાતે નફશાનીયા સે રેહાઈ પા ગયા. દુનિયા કા તાલિબ દુનિયા કા આશિક અગર સત્તર સાલ કા બુઢા ભી હો લેકીન વો બચ્ચા નાબાલિગ હૈ. યે રંગ સુરત પરસતી સે જબતક નિજાત નહીં મિલતી વો નાબાલિગ હૈ. યાદે હક્ક તૈબાઝારી ઔર કિસી અલ્લાહ વાલે કી સહોબત સે તમામ ચીઝો સે નજાત મિલ જાએગી.

138 : رنگ تقویٰ رنگ طاعت رنگ دین
تا بد باقی بود بر عابدین

રંગે તકવા રંગે તાઅત રંગ દી
તા અબદ બાકી બુવદ બર આબેદી.

અસલ રંગ તકવા દીનદારી શરીઅત કી પાબંદી સુન્નતે રસૂલુલ્લાહ કી પાબંદી યે સબ રંગ કબર મેં ભી બાકી રહને વાલે હૈ બાકી તમામ રંગ નિશાની સુરત કબર મેં ફના હોકર મિટી હો જાએગી.

139 : اوئدا کردہ کہ خواں بنادہام

نائب حقم خلیفہ زادہام

ઉ નિદા કરદા કે ખ્વાં બનેહાદા અમ
નાએબે હકકમ ખલીફા ઝાદા અમ.

નકલી સુફી ભી લોગોં મેં યે એલાન કરતા ફિરતા હે મૈનેભી
તસવ્વુફ કા દસ્તર ખ્વાન બીછાયા હે ઓર મેં ભી નાએબે હક હું.
નકલી પીર યાની બેઅમલ પીર નાકાબિલ વો એલાન કરતા ફીરતા હે
કે મૈનેભી તસવ્વુફ કા ખ્વાન બીછાયા હે મેં ભી હક તઆલા કા વલી
ઓર પીર ઝાદા હું.

140 : دائم اندر آب کارمائی است

مار را با او کجا همراهی است

દાએમ અંદર આબકારે માહી અસ્ત
માર રા બા ઉ કુજા હમરાહી અસ્ત.

પાની કે અંદર રહના યે મછલી કા કામ હે કયુંકી ઉસ્કી ઝિંદગી
ઉસી મેં હે ઓર સાપ અગર પાનીમેં જાએ ઓર મછલી બને તો વો
કહાં તક રહેગા. મતલબ હર વકત રબસે રાબેતા રખના ઓર ઉસકી
યાદ સે ગાફિલ ન હોના યે અલ્લાહ વાલોં કા કામ હે. ઈસી તરહ નકલી
સુફી લોગોં કે સામને ઝિકર મુરાકબા દેખાવેકે લીએ કરતા હે મગર
તન્હાઈ મેં ફર્જ નમાઝ ભી અદા નહીં કરતા હે.

اگر ये ખુશકી હઝારાં રંગ હાસ્ત
માહીયાં રા બા યબુસ્ત જંગહાસ્ત.

અગર ये ખુશકીમેં હઝારો રંગ નઝર આતે હે. ફલફુટ કે બગીચે, મહેલ, એશ આરામ, બહેતરીન શરબત, ખાના, સવારીયા, ઉમદા સોને કે લીચે રેશમી લેહાફ ગદેલે ये સારી ચીજેં ખુશકી વાલો કે લીચે જિંદગી ઔર નેઅમત હે. લેકીન મછલી કો ઉસ્મેં મૌત નઝર આતી હે. લેકીન દરિયામેં અગરये કેસે બડે તુફાન કયું નહીં ફિરમી મછલી કો ઉસમેં અપની જિંદગી ઔર બકા નઝર આતી હે. ઈસી તરહ અલ્લાહ વાલે ઈન તમામ દુનિયા કે નકશો નિગાર સે ગભરાતે હે કે વો રબ તઆલા સે ગાફિલ ન બના દે બલકે બાદશાહી કો ભી વો હુકરા દેતે હે લેકીન નકલી સુફી ચંદ કોડીયોમેં વો દીન ઈમાન કો બેચ ડાલતે હે આખેરત કો બેચકર ये દુનિયા ખરીદતે હે.

142 : گر تو خواهی حری و دل زندگی

بندگی کن بندگی کن بندگی

ગર તુ ખ્વાહી હુરીયો દિલ જિંદગી
બન્દગી કુન બન્દગી કુન બન્દગી.

અય મુખાતિબ તું અગર ઈસ ધોખા બાઝ ફાની જિંદગી કે બદલે દિલકી સચ્ચી જિંદગી ચાહતા હે તો ઈસકે લીએ બંદગી કર બંદગી કર બંદગી.

143 : اذكروا الله شاهاد ستور داد
اندر آتش دید و مارانور داد

ઉઝકુરુલ્લાહ શાહે મા દસ્તુર દાદ
અંદર આતિશ દીદ વ મારા નૂર દાદ.

અલ્લાહ તઆલા ઉઝકુરુલ્લાહ ફરમા કર શહવત કી આગમેં જલતે બંધે કો નૂર કી તરફ બુલા રહા હે. જો લોગ દુનિયા કી બૂરી ખ્વાહેશાત ગુનાહ માસીયત ઔર સેંકડો આગોમેં ઈન્સાન જલ રહા હે તો ચાહીએ કે કિસી અલ્લાહ વાલે કા દામન પકડકર ઝિકર શુરુ કરે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ આગ કો બુજા કર નૂર અતા કરેગા ઔર આગસે નજાત પા જાએગા.

144 : نار شہوت چه کشد نور خدا
نور ابراهيم را سازاوستا

નારે શહવત ચે કશદ નૂરે ખુદા
નૂરે ઈબ્રાહીમ રા સાઝા ઉસતા.

શહવત કી આગ કો કૌન ખતમ કર શકતા હે ? સીવાએ નૂરે ખુદા કે ઈસ નૂર કો તું ભી હાંસિલ કરલે. દેખ ઈસી નૂર કી બરકત સે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ કે લીએ આતિશે નમરૂદ ઠંડી હોકર નૂર બન ગઈ. યાની નૂરાની ગુલીસ્તાં બન ગયા.

145 : ذکر حق پاکست چوں پاکی رسید
رخت بر بند و بروں آید پلید

ઝિકરે હકક પાકેસ્ત ચું પાકી રસીદ
રખતબર બન્દો બેરૂ આયદ પલીદ.

જબ તું ઝિકરે હકક શરૂ કરેગા તો તેરી નાપાકી સબ ઉસી
વકત ભાગ જાએગી મતલબ સચ્ચે દિલસે ઝિકર કર તમામ રઝીલ
આદતે બૂરી ખસલતે રફુ હો જાએગી.

146 : چوں در آید نام پاک اندر وہاں
نے پلیدی ماندروئے آل وہاں

ચું દર આયદ નામે પાક અંદર દહાં
ને પલીદી માનદ રૂએ આં દહાં.

જબ અલ્લાહ તઆલા કા પાક નામ તેરે મુંહ મેં આએગા યાની
ઝારી હો જાએગા ઓર તેરા મુંહ પાક હો જાએગા ઝિકર કી બરકત સે.

ઉસ્તુને હન્નાના

147 : استن حنانه از هجر رسول
نالہ می زد بچوار باب عقول

ઉસ્તુને હન્નાનાં અઝ હિજરે રસૂલ
નાલા મી ઝદ હમચુ અરબાબે ઉકુલ.

મસ્જિદે નબવી શરીફમે જબ પુખ્તા મિમ્બર બના કે રખ દીયા
ગયા તો ઉસ ખજૂર કે તન્ને કો હટાયા ગયા જિસ પર રહેમતે આલમ
ટેક લગાકર ખુત્બા ફરમાતે થે. ઈસ જુદાઈ કે સદમે સે યે ખજૂર કા
તન્નાં છોટે બચ્ચે કી તરહ સીસકીયા લેતે રોને લગા ઈસકો મૌલાના
ફરમાતે હૈ વો સુતુન રસૂલે ખુદા કી જુદાઈ કે સબબ સે ફરીયાદે કરકે રો
રહા થા જૈસે કે કોઈ ઈન્સાન કી તરહ મતલબ ખજૂર કે તન્ને બેજાન કે
અંદર બ સહોબતે રસૂલે ખુદા જાન આ ગઈ ઔર વો જુદાઈ કો મહેસુસ
કરતે બ વજહ ઈસકે રસૂલ રો રહા થા.

148 : در تحیر ماند اصحاب رسول
کز می نالد ستوں با عرض و طول

દર તહય્યુર માનદ અસ્હાબે બસૂલ
કઝ મી નાલદ સુતું બા અરઝો તૂલ.

ઈસ અવાજ કો સુનકર અસ્હાબે રસૂલ હૈરત મેં પડ ગએ કે યે
બેજાન ખજૂર કા તન્ના ઝિન્દા કી તરહ કેસે રો રહા હૈ જૈસે લમ્બી
શિકાયત કર રહા હો.

149 : گفت پیغمبر چه خواهی اے ستوں

گفت جانم از فراق گشت خوں

ગુફત પૈગમ્બર ચે ખ્વાહી એ સુતું

ગુફત જાનમ અઝ ફરાકત ગશતો ખૂં.

મહબૂબે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે એ સુતું કયા બાત હૈ? તું કયા ચાહતા હૈ? કયું રો રહા હૈ? સુતુંને અઝ ક્રિયા યારસૂલુલ્લાહ આપકી જુદાઈ કી સબબ સે મેરી જાન ખુન હો ગઈ હૈ.

150 : از فراق تو مرا چوں سوخت جان

چوں نالમ بے تویی اے جانِ جهان

અઝ ફિરાકે તું મોરા ચૂં સોખ્ત જાં

ચૂં ન નાલમ બે તુહી એ જાને જહાં.

આપકી જુદાઈ સે મેરી જાન જલ રહી હૈ ઈતના ગમ હોતે હુએ મૈં કયું ન રોઉં? કયું ન આહવઝારી કરું જબ કે આપકી જાતે ગિરામી સે મૈં જુદા હો ગયા આપ હી તો સારે કાએનાત કી જાન હૈ.

151 : مسند من بودم از من تاختی

بر سر مربوب تو مسند ساختی

મસનદત્ત મન બુદમ અઝ મન તાખતી

બર સરે મિમ્બર તુ મસનદ સાખતી.

મૈં આપકી મસનદ થા આપને દુસરા મસનદ પસંદ ફરમાયા. મુજે જુદા કર દીયા અબ હુઝુરને ફરમાયા કે અય સુતું તું અગર ચાહે તો મૈં દુઆ કરું તો તું સર સબજ હો જાએ તુજે ફલ આએં ઔર મશરકી મગરબી સબ લોગ તેરે ફલ ખાંએ યા તું આખેરત ચાહતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા તુજે જન્નતમૈં તેરે ફલ જન્નતીઓ કો ખિલાએ જો અબદી નેઅમત હૈ.

152 : گفت آں خواہم کہ دائم شد بقاش
بشنوای غافل از کم چو بے مباح

ગુફત આં ખ્વાહમ કે દાઅમ શુદ બકાશ
બ શુનોઅે ગાફિલ અઝ કમ ચુ બેમબાશ.

સુતુંને કહા મૈં હંમેશા રહનેવાલી નેઅમત ચાહતા હું. યે દુનિયા નહીં. અબ મૌલાના નસીહત ફરમાતે હૈં કે અય ગાફિલો તુમ સુન લો ઈસ લકડીસે ઓર સબક લો કે યે લકડી હોકર આખેરત કો પસંદ કરતા હૈ તુમ ઈન્સાન હોકર દુનિયા એ ફાની જો હકીર ઓર બેસોબાત હૈ ઈસકા તું આશિક હૈ ઓર આખેરત કો તુને બુલા દીયા.

153 : آن ستوں راد فن کرد اندرز میں
تاچو مردم حشر گردد یوم دیں

આં સુતું રા દફન કરદ અંદર ઝમી
તા ચુ મરદમ હશર ગિરદદ યૌમે દી.

ફિર ઈસ સુતું કો દફન કર દીયા ગયા તાકે ઈન્સાનો કી તરહ ઈસકા ભી રોજે જઝા હશર હો. નોટ—ઈસ સુતું કો રોના આવાઝ કા નિકલના યે સબ મહેબૂબે ખુદા કા મોજીઝા થા ઓર અલ્લાહ કે બંદો કે લીઅે ઈશકે રસૂલ કા સબક થા.

મોજિબા એ સન્ગરેમા

154 : سنگھاندر کف بو جہل بود

گفت اے احمد بگو ایں چیست زود

સન્ગહા અંદર કફે બુજેહલ બૂદ
ગુફત એ અહમદ બગોઈ ચીસ્તઝૂદ.

અબુજહલ એક દફા અપની મુઠીમે કંકરીયા ઉઠાઈ ઔર રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કે દરબારમે આયા ઔર બોલા અય મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ બતા ઈસ મેરી મુઠીમે કયા હે ? વો રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કા ઈમ્તેહાન લેને કે લીયે યે ફન્દા બનાકર આયા.

155 : گر رسولی چیست درد ستم نہاں

چوں خبر داری ز راز آسماں

ગર રસુલી ચીસ્ત દર દસ્તમ નેહાં
ચૂં ખબર દારી ઝરાઝે આસમાં.

અગર તું અલ્લાહ કા રસૂલ હોને કા દાવા કરતા હે તો બતા મેરી ઈસ મુઠીમે કયા ઘૂપા હે ? જબકે તું આસમાનો કે રાઝ કી ખબર રખતા હે. સુબહાનલ્લાહ દુશ્મન ભી જાનતા હે કે રસૂલે ખુદા આસમાનો કે અંદર કે રાઝોકો જાનને વાલે હે. એક હમ હમારી કમ ઈલ્મી કે સબબ કહતે હે દિવાલ કે પીછે કા ઈલ્મ નહીં મઆઝલ્લાહ.

156 : گفت چوں خواهی بگویم کانیجاست

یا بگویند آنکه ما حقیم و راست

ગુફત ચું ખ્વાહી બગોયમ કાં ચેહાસ્ત
યા બગોયંન્દ આંકે મા હકકે મવરાસ્ત.

આપને ફરમાયા કે, તું ક્યાં ચાહતા હૈ કેમ્નેં ચે બતાઉં કે ઈસ તેરી મુઠ્ઠીમેં ક્યા છૂપા હુવા હૈ ? યા તેરી મુઠ્ઠીમેં જો હૈ વો કહે કે હમ બરહકક ઔર સચ્ચે નબી હૈ. મતલબ કે તેરી મુઠ્ઠીમે મેં બતા શકતા હું ઔર દેખ રહા હું કે ક્યા શય હૈ. લેકીન અગર તું ચાહે તો તેરી મુઠ્ઠીવાલી ચીઝ જો હય વો હમારે હુકમ સે વો તુજકો બતાએગી કે હમ સચ્ચે ઔર બરહક નબી હૈ.

157 : گفت بوجہل آل ووم نادر ترست

گفت ارے حق ازاں قادر ترست

ગુફત બુજહલ આં દોવમ નાદિર તરઅસ્ત
ગુફત આરે હક અઝાં કાદિર તરસ્ત.

અબુજહલ ને કહાકે દુસરી બાત ઝયાદા અનોખી હૈ. તો આપને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા ઈસસે જયાદા પર ભી કાદિર હૈ મતલબ આપને ફરમાયા કે, અય બેવકૂફ મેરા રબ્બ અગર ચાહે તો તેરે મુંહસે ભી યે કલમે ઝારી કરા શકતા હૈ લેકીન તું શકીએ અઝલી હૈ.

158 : گفت شش پاره حجر در دست تست
بشنواز هر یک تو تسبیح درست

गुफ्त शश पारा उजर दर दस्ते तुस्त
ब शुनु अजउर यक तु तस्बीह दुरस्त.

आपने इरमाया के तेरे हाथमें पथर के छ टुकड़े हैं और हर
एक से तुं सही तस्बीह सुनले मतलब ये पथर के टुकड़ेसे तुं सुन
शकेगा ईतनी अवाजमें ये मेरी गवाही देंगे तस्बीह पढ़ेंगे तुं कान पर
अपनी मुट्ठी रख और सुन.

159 : از میان مشت او هر پاره سنگ
در شهادت گفتن آمد بے درنگ

अज भीयाने मुश्तेउ दर पारा संग
दर शहादत गुफ्तने आमद बे दरंग.

अबुजल्लकी मुट्ठीमें हर कंकरने कलमा पढ़ना शुरू कर दिया.
यानी आप सल्लल्लाहो अल्यहे वसल्लम का हुकम पाते ही तमाम
संगरेजे तस्बीह पढ़ना शुरू कर दिया है.

160 : لا اله الا الله گفت
گوهر احمد رسول الله سفت

लाईलाह गुफ्त व ईल्लल्लाह गुफ्त
गौहरे अहमद रसूलुल्लाह सुफ्त.

लाईलाह कहा और ईल्लल्लाह कहा और मुहम्मद
रसूलुल्लाह का मोती तौहीद के साथ पढ़ दिया. यानी तौहीद भी
रिसालत के बगैर मुकम्मिल नहीं वो संगरेजा कलमा पढ़ रहे थे और
तौहीद रिसालत की गवाही दे रहे थे.

161 : چوں شنید از سنگها بوجہل ایں
روز خشم آں سنگار ابر میں

ચું શુનીદ અઝ સંગહા બુજહલ ઈ
ઝદ ઝ ખશમે આં સંગહારા બરઝમી.

જબ બદનસીબ અબુજહલને અપની મુટ્ટીમે કંકરીયોં સે કલમા સુના તો ઉસ બદબખ્તને ઉન કંકરીયો કો જમીન પર ગુસ્સે સે ફેંક દીયા.

162 : گفت بنود مثل تو ساحر دیگر
ساحره را سر توئی و تاج سر

ગુફત ન બુવદ મીસલે તુ સાહેર દિગર
સાહેરાં રા સર તુઈ તાજે સર.

વો કમીના અબુજહલ બોલા કે તેરે જૈસા ઔર કોઈ જાદુગર ન હોગા. તું જાદુગરો કા સરદાર ઔર ઉનકા સરતાજ હૈ. મઆઝલ્લાહ વો મરદુદ ઈતના બડા મોઅજેઝા દેખને કે બાદ ભી ઉસ કી અંધી આંખ ઔર કાન ફક્ત જાદુગર તક જા પહોંચી યે ઉસકી શકાવત કી દલીલ હૈ.

163 : چوں بدید آن معجزه بوجہل تفت
گشت در خشم و بسوئے خانه رفت

ચું બદીદઆં મોઅજેઝા બુજહલ તુફત
ગશત દર ખશમો બ સુએ ખાના રફત.

જબ અબુજહલ બેવકુફને યે મોઅજેઝા દેખા તો જલ બુન ગયા ઔર ગુસ્સેમે આકર અપને ઘર કી તરફ ભાગકર ચલા ગયા.

હુદ અલયહિસ્સલામ કા ખત ખીંચના

164 : گر بنود واقف از حق جان باد
فرق کے کردے میان قوم عاد

ગર ન બુદે વાકિફ અઝ હક જાને બાદ
ફરક કેય કરદે મીયાને કૌમે આદ.

હવા કી જાન અગર અલ્લાહ સે વાકિફ ન હોતી કૌમે આદ કે
નેક બદમ્ને ફરક કેસે કરતી અગલે શેર સે ઈસકા ખુલાસા માલુમ હોગા.

165 : ہود گرد مومناں خط کشید
نرم می شد باد کا انجام رسید

હુદ ગિરદે મોમેનાં ખત્તે કશીદ
નરમ મી શુદ બાદ ક અન્જામે રસીદ.

હઝરતે હુદ અલયહિસ્સલામને મોમેનો કે ચારો તરફ ખત
ખીંચ દીયા જબ હવા ઉસ જગાહ યાની લકીર કે પાસ જાતી તો નરમ
પડ જાતી મતલબ ઈતની સખ્ત હવા જબ લકીર કે પાસ આતી તો
ઉસકી સખતી ખતમ ઓર વો નરમ હો જાતી.

166 : هر که برون بود ازاں خط جمله را
پاره پاره می شکست اندر هوا

હરકે બેરૂં બુદ અઝાં ખત જુમલારા
પારાપારા મી શિકસ્ત અંદર હવા.

જો ઈસ ખત યાની લકીર કે બાહેર થા હવા ઉનકે ટુકડે ટુકડે કર
રહી થી. મતલબ અલ્લાહ કે નબી કા ખીંચા હુવા ખત અઝાબ કી હવા
ભી ઉસકા અદબ કરતી હૈ. અપની સબ સખ્તી કો છોડકર નરમ બલકે
ઠંડી હો જાતી. જો અંદર વાલોં કે જીસ્મ કો ઠંડક પહોંચા રહી થી.

167 : ہمچنین ہاداجل باعارفال
نرم و خوش بھوں نسیم بوستان

હમ ચુની બાદે અજલ બા આરેફાં
નરમ વ ખુશ હમચું નસીમે બોસતાં.

ઈસી તરહ ઔલીયા અલ્લાહ પર મૌત કી હવા બાગે નસીમ
કી તરહ ખુશ ગવાર હૈ યાની અલ્લાહ તઆલા કી મખલુક યાની હવા
પાની આગ ઝમીન આસમાં પહાડ યે સબ અલ્લાહ કે નબી ઔર
ઔલીયા કો પેહચાનતે હૈ ઔર ઉનકા અદબ ભી કરતે હૈ ઔર મૌત કી
હવા ભી ઉનકા અદબ કરતી હૈ ઉન પર ઠંડી બાદે નસીમ કી તરહ
હોતી હૈ.

હઝરત અનસ રદીયલ્લાહો અન્હો કા દસ્તર ખ્યાન

168 : از انس فرزند مالک آمده است
کہ بمهمانی او شفعہ شدہ است

અઝ અનસ ફરઝંદે માલિક આમદાસ્ત
કે બમહેમાની ઉ શખસે શુદાસત.

હઝરત અનસ ફરઝંદે માલિક કી યે બાત રિવાયત આઈ હૈ કે
એક શખસ ઉનકા મહેમાન બના.

169 : اوحکایت کرد کہ بعد بجام
دید اند دستار خوال را زرد قام

ઉ હિકાયત કરદ કઝ બાદે તઆમ
દીદ અનસ દસ્તારે ખ્વાંરા ઝરદ ફામ.

ઉસ મહેમાનને રિવાયત કીયા કે હઝરતે અનસ રદીયલ્લાહો
અન્હોને દસ્તરખ્વાન કો મેલા પીલા દેખા યાની દસ્તરખ્વાન સાલન
વગેરા ગીરને સે વો પીલા હો ગયા થા ઓર મેલા ભી.

170 : چیر کین واکو ده گفت اے خادمہ
اندر افکن در تنور ش یک دمہ

ચીર કીન વ આલુદા ગુફત એ ખાદીમા
અંદર અફગન દર તનુરશ યક દમા.

મેલા ઓર ઝરદી વાલા ફરમાયા અય લોંડી ઉસકો તનુરમે
ડાલદે. મતલબ હઝરત અનસ રદીયલ્લાહો અન્હોને જબ ઉસ
દસ્તરખ્વાન કો મેલા ઓર પીલા દેખા તો ખાદેમા કો હુકમ દીયા કે યે
દસ્તરખ્વાન કો આગ કે જલતે હુવે ચૂલેમેં ડાલદે.

171 : در تنور ش پرز آتش در فکن
آن زماں دستار خوال را هو شمند

દર તનુરશ પુરઝ આતીશ દર ફગન
આંઝમાં દસ્તાર ખ્વાંરા હોશમન્દ.

આગસે જલતા હુવા તનુર મે ઉસ હોશમંદ ખાદીમા ને
દસ્તરખ્વાન કો ડાલ દીયા હુકમ કી તામીલ કરતે હુવે જલ્દી સે ચૂલે મે
ઉસ કપડે કે દસ્તરખ્વાન કો ડાલ દીયા.

172 : جمله مهمانان در ایا حیراا شدند
انتظار دو دکن دوری بدن

જુમલા મહેમાનાં દરાં હૈરાં શદન્દ
ઈન્તેઝારે દુદે કન્દુરી બુ દન્દ.

સારે મહેમાન યે માજરા દેખકર હૈરાં હો ગએ ઓર ઉસ
દસ્તરખ્વાન કે જલને ઓર ધુઆં નિકલને કા ઈન્તેઝાર કરને લગે
મતલબ કે યે અભી જલ જાએગા ઓર ધુઆં ઉઠેગા.

173 : بعد یک ساعت برآورد از تنور
پاک واسپید وازاا او ساخ دور

બાદ યક સાઅત બર આવુરદ અઝતનુર
પાક વ સપીદો અઝાં ઉ સાખ દૂર.

થોડી દેર કે બાદ ઉસ તનુર સે ઉસ દસ્તરખ્વાન કો નિકાલા
ઉસ બાદેમાને તો વો ધુલા હુવા સફેદ, ન કોઈ દાગ ન ઘબ્બા સબ મેલ
કુચેલ સે પાક હોકર નિકલા.

174 : قوم گفتند ای صحابی عزیز
چوں نسوزید و منتی گشت نیز

કૌમ ગુફતન્દ એ સહાબી અઝીઝ
ચૂં ન સોઝેદ વ મુનકકા ગશત નીઝ.

યે મેહમાન લોગો ને પુછા કે એ અલ્લાહ કે હબીબ કે પ્યારે
સહાબી યે દસ્તરખ્વાન કો યું જલા નહીં બલકે સાફ સુથરા ધુલકર પાક
હોકર કેસે નીકલા ?

175 : گفت زانکه مصطفیٰ دست و دهاں
بس بمالید اندر یں دستار خواں

ગુફત જાંકે મુસ્તફા દસ્તો દહાં
બસ બમાલીદ અન્દરી દસ્તરખ્વાં.

આપને ફરમાયા યે ઈસલીયે નહીં જલા કે મેરે આકા રહમતે
આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને ઈસસે અપને મુબારક હાથ
ઔર મુંહકો સાફ કીયા થા. યાની પોછા થા યહી સબબ હૈ કે ઈસકો
આગને નહીં જલાયા બલકે ઉસકો પાક ઔર સાફ કર દીયા યે કુર્બતે
મુસ્તફા કા ફૈઝ હૈ કે જીસ કપડેસે આપકા હાથ મુબારક મસ હુવા વો
કપડા ભી જલને સે બરી હો ગયા બલકે પાક સાફ હો ગયા.

176 : اے دل ترسندہ از نار و عذاب
با چنآں دست و لبے کن اقتراب

એ દિલે તરસંદા અઝ નારો અઝાબ
બા ચુનાં દસ્તો લબેકુન ઈકતેરાબ.

અબ મૌલાના નસીહત ફરમાતે હૈ કે અઝાબ ઔર જહન્નમ
કી આગ સે ડરને વાલા દિલ તું ભી ઈસ દસ્તરખ્વાન કી તરહ પ્યારે
આકા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કો હોઠ ઔર હાથસે કરીબ હો
જા મતલબ આપકી મુહબ્બત ઔર સુન્નત કી પાબંદીએ કુરબત
હાંસિલ કર લે.

177 : چوں جمادے راجہ جنیں تشریف داد

جان عاشق راجا خواہد کشاد

ચું જમાદી રા ચુની તશરીફ દાદ
જાને આશીક રા ચેહા ખ્વાદહ કુશાદ.

જબ એક બેજાન ચીઝ કો અલ્લાહ તઆલા ને ઈતની શાન દેદી
કુરબતે મુસ્તફા કે સબબ તો એક આશિક બંધે કો બલા કિતના મરતબા
દેગા વો તમામ દુનિયા કી ઔર આબેરત કી આગસે અઝાબ સે હર
દુઃખ દર્દ સે બરી હો જાએગા.

178 : بعد از اں گفتند بآں خادمہ

تو گوی حال خود بایں ہمہ

બાદ અઝાં ગુફતંદ બા આં બાદીમા
તુનગોઈ હાલ ખુદ બા ઈ હમાં.

અબ લોગોને ઉસ બાદેમા સે યે પુછા કે ઈતના સબ કુછ હોતે
હુએ તું અપના હાલ નહીં બતાતી.

179 : چوں قلندی زود آں از گفت وے

گیرم او بردست در اسرار پے

ચું ફગંદી ઝુદઆં અઝ ગુફતે વે
ગીરમ ઉબર દસ્તદર ઈસરારે પે.

કે તુને ઉનકે કહેને સે જલદી દસ્તરખ્વાન કો ચુલેમે ડાલ દીયા
હાલાંકે હઝરત અનસ રદીયલ્લાહો અન્હો ઉનકો ઈસ રાઝ કા પતા થા
તો હુકમ દીયા. લેકીન તુને કિસ એતેબાર સે ઉસમેં ડાલા ?

180 : این جنیں دستارخوان قیمتی
چوں گلندی اندر آتش اے ستی

ઈ ચુનીં દસ્તારખવાન કિંમતી
ચું ફ ગંદી અંદર આતેશ એસતી.

ઈતના કિમતી દસ્તરખવાન બગૈર સોચે તુને ચૂલે મે કેસે
ડાલદીયા કિસ એતેબાર સે ઉસકો ડાલા?

181 : گفت دارم بر کریمای اعتد
از عباد الله دارم بس امید

ગુફત દારમ બર કરીમાં એતમીદ
અઝ ઈબાદુલ્લાહ દારમ બસ ઉમીદ.

ઉસને કહા કે મૈં અલ્લાહ કે નેક બંદો પર બુઝગો પર એતેમાદ
રખતી હું ભરોસા રખતી હું ઓર મૈં ઉનસે બહોત ઉમ્મીદ રખતી હું.

182 : میز رے چه بودا گراو گویدم
در رواندر عین آتش بے ند

મેઝ રે ચે બુદ અગર ઉ ગોયદમ
દર રો અન્દર એને આતિશ બે નદમ.

યે કપડા કયા ચીઝ હૈ અગર વો મુજકો હુકમ ફરમાતે કે તું
આગમે ચલી જા તો મૈં કીસી ભી રૂકાવટ કે બગૈર જલ્દીસે ઉસ આગમે
ચલી જાતી મતલબ મુજે અલ્લાહ વાલો પર ભરોસા હૈ કે ઉનકે હુકમ
સે અગર મૈં અંદર જાતી તો મુજે કુછ ઝરર ન પહોંચતા.

183 : اندر اقسام از کمال اعتقاد
نیستم ز اکرام ایشان نا امید

અંદર ઉક્તમ અઝ કમાલે એતકીદ
નીસ્તમ ઝ ઈકરામે ઈશાં ના ઉમીદ

उनके साथ जो मेरा अतेकाद है उस वजह से अंदर आगमें
यकी जाती क्युंकी उनके करमसे नाउम्मीद नहीं मुझे यकीन और
अतेकाद है के उनके हुकम की तामील में नुकसान तो नहीं लेकीन दोनो
जहां की नजात है.

184 : سر در اندازم نه این دستار خواں
ز اعتماد بر کریم رازداں

સર દર અંદાઝમ નઈ દસ્તારખ્વાં
ઝ એતેમાદે બર કરીમે રાઝદાં.

मैं अपना सर अंदर णाल हुं नके दस्तरख्वां उस राजदां करीम
के ભરોસે પર વો ખાદેમા ઉનકે હુકમ સે વો ખુદ આગ મેં ચલી જાતી
ક્યુંકી ઉસકો ભરોસા થા કે ઉનકે હુકમમેં નુકસાન નહીં બલકે નજાત
હે ફાએદા હે.

185 : اے برادر خود بریں اکسیر زن
کم نباید صدق مرد از صدق زن

અય બિરાદર ખુદ બરી અકસીર ઝન
કમન બાયદ સિદક મરદ અઝ સિદકેઝન.

अय भाई तूं अपने आपको अकसीर से मस करले. मरदकी
सय्याई औरत की सय्याई के कम नहीं. मतलब तूं किसी
अल्लाहवाले की ખિદમત કર ઉનકી પાઉં કી ખાક બન જા और
ઉનપર પૂરા એતેમાદ રખ ક્યુંકી એક औरत को जब ये अकीदा है
मरद का अकीदा कम नहीं होना चाहीअे.

હમરત ફારુકે આઝમ ઓર કાસિદે રૂમ

186 : بر عمر آمد ز قیصر یک رسول
در مدینه از بیابان نغول

બર ઉમર આમદ ઝ કૈસર યક રસૂલ
દર મદીનાં અઝ બયાબાને નગુલ.

રૂમકે બાદશાહ કૈસર કા એલચી હદીયા ઓર તોફા લેકર
મદીના મુનવ્વરા અમીરૂલ મોમેનીન ફારુકે આઝમ કી મુલાકાત કે
લીયે જંગલ પહાડ ઓર બયાબાનો સે ગુઝરતા હુઆ આ પહોંચા.

187 : گفت کو قصر خلیفه ای حشم
تا من اسب درخت را آنجا کشم

ગુફત કો કસરે બલીફા એ હશમ
તામને અસ્પવ રખત રા આંજા કશમ.

ઉસને લોગો સે પુછા કે આપકે બાદશાહ કા મહેલ કહાં હૈ તાકે
મૈં ઘોડા ઓર યે સામાન ઉઘર લે જાઉં.

188 : قوم گفتندش که اورا قصر نیست
مر عمر را قصر جان روشنست

કૌમ ગુફતંન્દશકે ઉરા કસર નેસ્ત
મર ઉમર રા કસરે જાને રોશનેસ્ત.

લોગોંને કહા કે ઉનકા મહેલ વગેરા નહીં. મગર ઉનકા મહેલ
ઉનકી રોશન જાન હૈ. મતલબ સહોબતે મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહો અલયહે
વસલ્લમ) સે ઉનકી જાન રોશન હો કર મહેલ સે ભી આલા હો ગઈ.

189 : کرچہ از میری در آوازه ایست

ہجود ویشاں مراوراکازہ ایست

ગર ચે અઝ મીરી દર આવાઝા એસ્ત
હમ ચુ દુરવેશાં મર ઉરા કાઝા એસ્ત.

અગરચે સરદારી કી ઉનકી બહોત શોહરત હૈ લેકીન રહને કે લીયે ફકીરો જેસી ઝોપડી હૈ. મતલબ ચાર દાંગ આલમ મે ફારૂકે આઝમ કા શોહરા થા સારે બાદશાહ આપકે નામસે લરઝતે થે લેકીન વો જેસે દુસરે લોગોં કે ઝૂંપડે થે ઉનકા ભી એસા હી ઝોપડા હૈ.

190 : چوں رسول روم ایں الفاظ تر

در سماع آورد شد مشتاق تر

ચું રસૂલે રૂમ ઈ અલફાઝ તર
દર સેમાએ આ વુરદશુદ મુશતાકતર.

જબ રૂમકે એલચીને યે બાતેં સુની તો અબ વો ઉનકી મુલાકાતકા ઝયાદા મુશતાક હો ગયા યાની ઉસકે દિલમેં અબ ઉનકે મીલને કા બહોત શૌક પેદા હો ગયા.

191 : دیدہ را بر جستن عمر گذاشت

رخت را داسپ راضع گذاشت

દિદા રા બરજસ્તને ઉમરે ગુઝાશત
રખતરા ઓ અસ્પરા ઝાએ ગુઝાશત.

આંખો કો હઝરત ફારૂકે આઝમકે ઢુંઢને પર લગા દી ઔર ઘોડા સામાન એસે હી બગૈર હિફાઝત કે છોડ દીયા.

192 : ہر طرف اندر پئے آن مردگار
میشدے پر سان او دیوانہ وار

હર તરફ અંદરપએ આં મદે કાર
મી શુદે પુરસાને ઉ દિવાનાં વાર.

વો ઉસ મદે કામિલ કી તલાશમેં દીવાનાવાર હર તરફ તલાશ
કરતા દૌડ રહા થા ઓર હર એક સે પુછતા ફીરતા.

193 : دید اعرابی زنے اور ادخیل
گفت عمر تک بزیر آں نخیل

દીદ એરાબી ઝને ઉરા દખીલ
ગુફત ઉમર નક બઝેરે આં નખીલ.

એક બદલુ ઓરત ઉસકો અજનબી દેખકર ઉસકો બતાયા કે
હઝરત ઉમર ઉસ ખજૂર કે દરખ્ત કે નીચે આરામ ફરમા રહે હૈ.

194 : آمد او آنجاؤ از دور ایستاد
مر عمر را دید و در لرزه افتاد

આમદ ઉ આંજાઓ અઝ દૂર ઈસ્તાદ
મર ઉમર રા દીદ વદર લરઝા ફતાદ.

વો આયા ઉસ જગા ઓર દૂર ખડા હો ગયા હઝરત ઉમર પર
નઝર પડતે હી ઉસપર લરઝા તારી હો ગયા વો કાંપને લગા.

195 : ہستے زان خفتہ آمد بر رسول
حالتے خوش کرد بر جانش نزول

હેબતે ઝાં ખુફતા આમદ બરરસુલ
હાલતે ખુશ કરદ બરજાનશ નુઝુલ.

યાની એલચી પર ઉસ સોતે હુએ મરદે ખુદા કી હેબત તારી હો
ગઈઔર આપકી રૂહકે ફેઝસે ઉસકી જાનપર અચ્છી હાલત નાઝીલ
હો ગઈમતલબ આપકી રૂહાની ફેઝ ઉસકે દિલમેં ઉતર ગયા.

196 : گفت باخود شہاں را دیدہ ام
پیش سلطان پنہ بگزیدہ ام

ગુફત બા ખૂદ શહાં રા દીદા અમ
પેશે સુલતાને પનાં બ ગુઝીદા અમ.

મૈંને બહોત બાદશાહો કો દેખા હૈ ઔર એક ઝમાને તક મૈં
ઉનકે દરબારોમેં બેઠને ઔર સહોબત ઉઠાનેમેં ગુઝારી હૈ મતલબ મેં
ઉનકા એલચી રહા ઈસ વાસતેમેં ઉનકી કુરબતમેં રહા ઔર બેઠા.

197 : از شہانم ہیبت و ترسم نہ بود
ہیبت این مرد ہو شرم را بود

અઝ શહાનમ હૈબતે વ તરસમનબુદ
હેબતે ઈ મરદ હોશમ રા રબુદ.

મુજે ઉન બાદશાહો સે કભી ભી ન ખોફ મહેસુસ હુવા લેકીન
યે મરદ ગુદડીપોશ મતલબ ફકીરાના હાલ વ લીબાસ વાલેકી હૈબત
તોમેરે હોશ ઉડા દેતી હૈ.

198 : بے سلاح ایں مرد خفته بر زمین
من بهفت اندام لرزاں چیت ایں

બે સલાહઈ મરદ ખુફતાબર ઝમી
મન બહફત અંદામ લરઝાં ચીસ્ત ઈ.

બગૈર હથીયાર, બગૈર ફોજી, બગૈર પેહરેદાર કે યે શખ્સ
ઝમીનપર અકેલા સોયા હુવા હૈ મગર કયા વજહ હૈ કે મેરા પૂરા
જીસ્મ ઈસકી હૈબત સે કાંપ રહા હૈ ? યે એસા લરઝા હૈ કે અગર મુજે
સાત જીસ્મ ઓર મીલ જાએ ફીર ભી ઈસકા તહમુલ ન કર શકે ઓર
સબ કાંપને લગે ઉસને દિલ મે કહા.

199 : بیت حق است ایں از خلق نیست
بیت ایں مرد صاحب دل نیست

હૈબતે હકક અસ્ત ઈ અઝ બલક નીસ્ત
હૈબતે ઈ મરદે સાહેબ દલક નીસ્ત.

યે હૈબત ઈસ ગુદડીપોશ મરદ કી નહીં હૈ, દરઅસલ યે
અલ્લાહ કી હૈબત હૈ. કયુંકી ઈસ મરદે ગુદડીપોશ કા દિલ કુરબતે
ખુદા કી વજહસે ઓર ઉસકી રહમતે ખાસ સે મુશરફ હૈ ઈસી વજહ સે
યે બારી તઆલા કા જલાલ ઉસકે ચહરે સે નુમાયા હૈ.

200 : هر که ترسد از حق و تقویٰ گزید
ترسد از وے جن و انس و هر که دید

હરકે તરસદ અઝ હકક વ તકવા ગુઝીદ
તરસદ અઝવે જીનો ઈનસો હરકે દીદ.

મૌલાના ફરમાતે હૈ જો ભી શખ્સ અલ્લાહ તઆલા સે ડરેગા
ઔર તકવા હાંસિલ કરેગા ઉસસે જીન ઈન્સાન ઔર જો ભી દેખેગા
ઉસપર હૈબત તારી હો જાએગી. ઉસ મદે હકકી વો રૂમ કા એલચી
આપકે હાથ પર ઈસ્લામ કબૂલ કીયા વો ઝીઅકલ થા, વો સમજ ગયા
કે યે સારા નિઝામ નિઝામે મુસ્તફા ખુદાઈ નિઝામ હૈ. ઈસીમૈં સચ્ચાઈ
મુઝમર હૈ. હમે ભી ઈસ હીકાયત સે સબક લેના ચાહીયે કે ઈન્સાન કી
હકીકી ઈઝ્ઝત રબ તઆલા કી હકીકી મહોબ્બત ઔર ઈતાઅત સે
હાંસિલ હૈ ન કે મહેલ ઔર બંગલો સે ઔર કીમતી લિબાસ ઔર
ઠાઠમાઠ ઔર સીયાસી હોદ્દદારી. યે ઈઝ્ઝત નહીં બલકે યે ઝિલ્લત હૈ.
હકીકી ઈઝ્ઝત ખુદાએ બરતર કી ઈબાદત ઔર સુન્નતે રસૂલકી
પાબંદી ઔર અમલ સે હાંસિલ હોતી હૈ ઔર વો પાએદાર હોતી હૈ.

ઈબ્નલાસ મૌલા અલી રદીયલ્લાહો અન્હો

મશહુર રિવાયત ફરમાતે હે કે હઝરત મૌલા અલી રદીયલ્લાહો અન્હોને એક જંગમે કાફિર કો પછાડ કર ઉસકે સીને પર સવાર હો ગએ ઔર મારને કે લીયે તલવાર નિકાલી તો ઉસ મરદુદ ને આપકે ચહેરે મુબારક પૂર થુક દીયા તો આપ તલવાર કો હટાકર આપ ઉસકે સીને સે ઉઠ ગએ. ઉસને સવાલ કીયા કે ક્યાં વજહ હે કે આપ પાસમેં બીલ્કુલ મગલુબ ફિરભી આપને છોડ દીયા ? આપને ફરમાયા કે તેરેસે જંગ ઔર મારના અલ્લાહ તઆલા કી ખુશનુદી કે લીયે થા અબ મેરે ચહેરેપે તુને થુકા તો મેરા દિલ ગુસ્સામેં આ ગયા. મેં ગજબનાક હો ગયા અબ અગર તુજે કતલ કરતા તો યે નફસ કી તસ્કીન કે લીયે હોતા, ઈબ્નલાસ નહીં રહેતા. ઈસલીયે છોડ દીયા યે સુનકર ઉસ કાફિર કે દિલપર ઈસ ઈબ્નલાક કા ગહરા અસર હુવા ઔર વો આપકે હાથ પર ઈમાન લાયા અબ યે કિસ્સા મૌલાના કી ઝબાન સે સુનો.

201 : از علی آموز اخلاص عمل
شیر حق راول مطہر از دغل

અઝ અલી આમોઝ ઈબ્નલાસે અમલ
શેરે હકક રા દિલ મોત્તહર અઝ દગલ.

ઈબ્નલાસ હઝરતે મૌલા અલીસે શીખ ઔર શેરે હકક કા દિલ
મકર ફરેબ વ હિલાસે પાક સમજ.

202 : درغز ابر پہلوئے دست یافت
زود شمشیرے بر آورد و شافت

દર ગઝા બર પહલુએ દસ્ત યાફત
ઝુદ શમશીરે બર આવુરદ વ શતાફત.

હાલતે જેહાદમેં એક કાફિર પહલવાન પર આપ ગાલિબ હો
ગએ ઔર તલવાર કો જલદીસે મયાન સે નીકાલા.

203 : او خيواند اخت بر روي علي
افتخار هر نبي و هر ولي

ઉ ખેયો અંદાખત બર રૂએ અલી
ઈફતેખારે હર નબી વહરઅલી.

ઉસ કાફિર દુશ્મનને આપકે ચહરે મુબારક પર થુક દીયા
હાલાંકે આપ રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કે ઔર
તમામ ઔલીયા કે મહબૂબ હૈ.

204 : در زماں انداخت شمشیر آں علی
کرد او اندر غزائش کاهلی

દર ઝમાં અંદાખત શમશીર આં અલી
કરદ ઉ અંદર ગઝાએશ કાહેલી.

હઝરત અલીને તલવાર મ્યાનમેં રખી ઔર ઉસકે કતલ સે રૂક
ગએ હટ-ગએ કાબુ પાને કે બાવજુદ આપ હટ ગએ છોડ દીયા ઉસકો.

گشت حیراں آں مبارز زین عمل
وز نمودن عفو و رحمت بے محل

ગશત હૈરાં આં મુબારીઝ ઝી અમલ
વઝ નમુદન અફવ વ રહમે બે મહલ

વો દુશમન હેરાન રહ ગયા કે યે રહેમ ઓર માફી એસે બે મોકા યાની
યે વકત ગુસ્સા કા થા ઓર થુકને સે જયાદા ગુસ્સા હોતા હૈ ઈસકે
બાવજુદ યે રહમ યા અફવ કેસા.

گفت بر من تیغ نیزافراشتی
از چه افکندی مرا بگذاشتی

ગુફત બરમન તેગ નીઝ અફરાશતી
અઝ યે અફગન્દી મોરા બગુઝાસ્તી

ઉસ કાફીર ને કહા મુજપર તલવાર ઈતની તેઝીસે નિકાલી ફિર ક્યું
તલવાર કો મેયાનમેં ડાલ દીયા ઓર મુજકો છોડ દીયા.

205 : در محل قہر این رحمت زچیت
از دہار دست دادن راہ کیت

ਦਰ ਮਹਲ ਕੁਹਰੇ ਈ ਰਹਮਤ ਯ ਥੀਸਤ
ਅਜ਼ਦਛਾ ਰਾ ਦਸਤਦਾਦਨ ਰਾਹ ਕੀਸਤ.

ਗੁस्ਸਾ ਔਰ ਗਜ਼ਬਮੇਂ ਧੇ ਰਹਮਤ ਕੈਸੀ ਅਜ਼ਦਛਾ ਕੀ ਰਾਸਤਾ ਏ
ਧਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਨ ਮੇਰੇ ਕਾਭੁਮੇਂ ਆ ਗਯਾ ਯੇਯਸ ਛੋ ਗਯਾ ਅਯ ਆਪ ਗੁਸ਼ਸਾ
ਕੇ ਯਦਛੇ ਰਹਮਤ ਕੈਸੀ ਅਜ਼ਦਛੇ ਜੈਸਾ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਾਭੁ ਕਰਕੇ ਫ਼ਿਰ ਘੋੜ ਦੇਨਾ
ਧੇ ਕੋਨਸਾ ਤਰੀਕਾ ਏ ?

206 : گفت من تنگ از پی حق میزنم
بندہ حقم نہ نامور تسم

ਗੁਫ਼ਤ ਮਨ ਤੇਗ ਅਯਪਏ ਓਕਕ ਮੀਯਨਮ
ਭੰਦਾਓ ਓਕਕਮ ਨ ਮਾਮੁਰੇ ਤਨਮ.

ਓਯਰਤ ਅਲੀਨੇ ਫ਼ਰਮਾਧਾ ਮੈਂ ਤਲਵਾਰ ਯੁਢਾ ਕੇ ਲੀਐ ਧਲਾਤਾ ਏ.
ਮੈਂ ਯੁਢਾ ਕਾ ਭੰਦਾ ਏ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਨਫ਼ਸ ਕਾ ਭੰਦਾ ਨਹੀਂ ਮਤਲਯ ਓਰ ਕਾਮ ਯੁਢਾ
ਕੇ ਲੀਐ ਕਰਤਾ ਏ ਅਪਨੇ ਨਫ਼ਸ ਕੀ ਯਾਤਿਰ ਨਹੀਂ.

207 : شیر حقم نیستم شیر ہوا
فعل من بردین من باشد گواہ

ਸ਼ੇਰੇ ਓਕਕਮ ਨੀਸਤਮ ਸ਼ੇਰੇ ਓਵਾ
ਫ਼ੇਲੇਮਨ ਯਰਦਿਨੇ ਮਨਯਾਸੁਢ ਗਵਾਓ.

ਮੈਂ ਯੁਢਾ ਕਾ ਸ਼ੇਰ ਏ ਨਫ਼ਸਾਨੀ ਯਵਾਓਸ਼ ਕਾ ਸ਼ੇਰ ਨਹੀਂ ਏ, ਧੇ ਮੇਰਾ
ਫ਼ੇਲ ਮੇਰੀ ਦੀਨ ਕੀ ਸਦਾਕਤ ਪਰ ਗਵਾਓ ਏ.

208 : چوں خیوا انداختی بروئے من
نفس جنبید و جسم شد غوئے من

ચું ખેયો અનદાખતી બર રૂએ મન
નફસ જુમ્બીદ વ તબા શુદ ખુએ મન.

જબ તુને મેરે ચહેરે પર થુકા ઉસ વકત મેરે નફસમેં હી જાન
ઔર જઝબએ ઈન્તેકામ ઉભરા ઔર મેરી ખુ તબા હો ગઈ મતલબ
ગુસ્સા ઔર જઝબે કા આલમ પૈદા હો ગયા મૈં આપે સે બાહેર હો
ગયા.

209 : نیم بہر حق شد و نیم ہوا
شرکت اندر کار حق نبود روا

નીમ બહેરે હકક શુદ વ નીમે હવા
શિરકતે અંદર કારે હકક ન બુવદ રવા.

આધા અમલ તો ખુદા કે લીએ હોતા ઔર આધા નફસ કે
ગઝબ ઔર ઈન્તેકામ સે હોતા. ઔર જો કામ ખુદા કે લીએ હો ઉસમે
શિરકત જાએઝ નહીં. વો સિફ ખુદા હી કે લીએ હોના ચાહીએ મતલબ
જંગ મૈં ખુદા કી ખાતિર કર રહા થા ઔર તુને થુક કર ગુસ્સા દિલાયા
અબ અગર મારતા તો આધી શિરકત નફસ કી હો જાતી તો જો કામ
ખુદા કે લીએ હો ઉસમે ઔર કોઈ ચીઝ શરીક ન હો.

210 : گفت من تخم جفای کا شتم
من ترا نوع و گریه کا شتم

ગુફત મન તુખમે જફા મી કાશતમ
મન તોરા નૌએ દિગર પંન્દાશતમ.

કાફરને કહા મેં તો જુલમ કી તુખમરેઝી કરતા હું મગર
આપકો નૌએ ઈન્સાનીયત કી અઝીમ નૌઅ સમજતા હું. મતલબ મેં
જુલમ કે બીજ બોતા હું મગર આપ કો ઈન્સાનીયત કે એક અઝીમ
શખ્સીયત દેખ રહા હું. કહા ઓર મુશરફ બઈસ્લામ હો ગયા અબ
મૌલાના ફરમાતે હૈ કે.

211 : تیغ حلم او ز آهمن تیز تر
بل صد لشکر ظفر انگیز تر

તેગે હિલ્મ ઉઝ આહીન તેઝતર
બલ સદ લશકર ઝુફર અંગેઝતર.

હિલ્મ કી તલવાર લોહે કી તલવાર સે જયાદા તેઝ હૈ બલકે
ફતેહ હાંસિલ કરનેમેં હિલ્મસે જયાદા બાઅસર સેંકડો લશકર કી
તાકાત સે બડકર હોતા હૈ.

હઝરત અબુલ હસન ખરકાની રદીયલ્લાહો અન્હો

એક દરવેશ જો ખ્વાજા અબુલહસન ખરકાની રહમતુલ્લાહ અલયહે કા મુરીદ થા વો આપકી મુલાકાત કે લીએ પૈદલ સફર તય કરકે ખરકાન પહોચાં. ફીર હઝરત અબુલહસન રહમતુલ્લાહ અલયહે કે મકાન કા પુછતે વો દરવાજે પર પહોંચા ઓર ઉસને દસ્તક દી. હઝરત શાહસાબ ઘર પર મોજુદ ન થે. ઘર કે લીએ લકડીયાં લેને કો જંગલમેં ગએ હુએ થે. અંદર સે શાહસાબ કી અહલીયાને પૂછા કોન હે ? મેં મુસાફીર હું, દૂર દરાઝ કા સફર તય કરકે હઝરત સાહબ કી ઝિયારત કે લીએ હાઝીર હુવા હું. આપકી બીવી બહોત હી બદમિઝાજ ઓર સખ્તથી જો હઝરત સે અંકસર લડતી રહેતી થી. મુસાફીર કી અકીદતમંદી ઓર ઝિયારત કો આને પર વો બહોત ગજબનાક હો ગઈ ઓર કહા અય શખ્સ તુજકો દુનિયામેં ઓર કોઈ કામ ન થા ઈતના બડા સફર તે કરકે તું ફુઝુલ વકત ઝાએ કીયા ઓર હઝરત સાહેબ કો વો ગાલીયાં દેને લગી, સખ્ત સુસ્ત કહને લગી. વો મુરીદને કહા કે આપ અગર હઝરત સાહબ કી બીવી ન હોતી તો મેં તલવાર સે ટુકડા ટુકડા કર દેતા. લેકીન ઈતને બડે શેખ કી અહલીયા હો ઈસલીયે મેં ગુસતાખી નહીં કર શકતા. અબ વો દરવાઝા સે લોટ કર મોહલ્લે વાલોં સે દરયાફત ક્રિયા કે હઝરત કહાં હે ? તો લોગોંને બતાયા વો ઈધન કે લીયે લકડીયાં ચુનને જંગલ ગએ હુએ હે. વો શેખ કી મુહબ્બતમેં જંગલ કી તરફ ચલ પડા રાસ્તેમેં સોચ રહા થા ઈતનાં બડા શેખ ઈતના બડા આરીફે બીલ્લાહ એસી બદમિઝાજ ઓર બદઅખલાક

ઔરત કો કયું અપની બીવી બના રખી હે ? ઈસી ખ્યાલ જા રહ્યા
થા કે સામને શેર કે ઉપર સવાર હોકર હઝરત તશરીફ લા રહે હે
ઔર લકડીયોં કા ગઢા ભી શેર કી પીઠપર રખા હુવા હે. જબ
હઝરત શાહસાહબને ઈસ મુરીદ કો આપને દેખા તો આપ હંસ
પડે ઔર સમજ ગએ કે એહલીયા કી બાતે સુનકર યે ગમગીન
હો ગયા હે. અબ મોલાના રૂમ રહમતુલ્લાહ અલયહે ફરમાતે હે.

212 : کر نہ صبر می کشیدے بارزن
کے کشیدے شیر زیریگار من

ગરન સબરમ મી કશીદે બારે ઝન
કે કશીદે શેરેનર બેગાર મન.

અગર મેરા સબ્ર ઉસ ઔરત કી સખતીયાં ઔર બદ
મીજાઝીયા તલખીયાં બરદાસ્ત ન કરતા તો યે શેરે નર મેરા બોઝ કયું
ઉઠાતા ? યાની યે શેર મેરે તાબેમૈં કેસે હોતા ?

213 : بار آں ابلہ کشیم و صد چواو
نے ز عشق رنگ و نے سودائے او

બારેઆં અબલા કશીમ વ સદ ચું ઉ
નેઝ ઈશકે રંગ વને સોદાએ ઉ.

ઈસ બેવકૂફ ઔરત કી સેંકડો સખતીયાં ઔર તલખીયા
બરદાસ્ત કરતા હું યે મુશાહેદા વ મુજાહેદા સબ અલ્લાહ તઆલા કી
ખુશનુદી કે લીયે હે. ન કે ઈસ બદમિજાઝ ઔરત કે હુસ્ન રંગ ઔર
ઈશક કે લીયે હે.

214 : چونکہ ہاشم در خلافت اے جواں
عجب در من آید از تعظیم شاہ

ચું કે બાશમ દર ખલાએક એ જવાં
ઉજબ દર મન આયદ. અઝ તઅઝીમ શાહ.

ચું કે ખલકમેં મહબૂબ મકબૂલ હું ઔર મખલુક કી તાઝીમ કે
સબબ મેરે દિલમેં ખુદબીની ઉજબ ખુદપંસંદી પેદા હો જાતી હૈ.
ક્યુંકી હર જગહ અગર લોગ ઈઝ્ઝત તાઝીમ કરતે રહે તો દિલમેં યે
ખ્યાલ ગુજરતા હૈ કે મૈં કિસ કદર મખલુક મે મકબૂલ હું. મેરી કિતની
બડી ઈઝ્ઝત લોગ કિતના ચાહતે હૈ યે ખ્યાલ પેદા હો જાતા હૈ.

215 : پس علاج عجب این زن می کند
عجب کبر از نفس بروں می کند

પસ ઈલાજે ઉજબ ઈ ઝન મી કુનદ
ઉજબ કીબર અઝ નફસ બેરૂ મી કુનદ.

તો યે ઉજબ ઔર ખુદબીની જો પેદા હો જાતી હૈ ઈસકા ઈલાજ
યે ઔરત કીયા કરતી હૈ. જબ યે ઔરત મેરે સાથ બદતમીઝી ઔર
ગુસ્તાખી વ સખતી સે પેશ આતી હૈ તો મેરે દિલસે યે ઉજબ ખુદબીની
તકકબુર નીકલ જાતા હૈ. જો ખલક કી તારીફ ઔર તાઝીમ સે પેદા
હોતા હૈ. ઈસ તરહ નફસ ઉજબ તકકબુર કી સફાઈ હો જાતી હૈ.
મતલબ સાલેકીન કે બાતેની તરબીયત કે લીયે ગૈબી ઈન્તેઝામાત
કીએ જાતે હૈ ઔર હર સાલિક કે લીયે ઉસકી બરદાસ્ત કે મુતાબિક
હુઝન ગમકા મોઆમેલા હોતા હૈ. નફસ કિતના હી સાફ ઔર પાક હો
જાએ ફિર ભી ઉસકે બીગડનેકા હર વકત ખતરા રહેતા હૈ.

216 : نفس فرعون است این سیرش کن
تا بیاید یاد زان کفر کهن

નફસ ફીરઔન અસ્ત ઈ સેરશ મકુન
તાનયાયદ યાદે જાં કુફરે કુહન.

નફસ કી અસલ ખસલત ફીરઔન જૈસી હૈ ઉસકો સેર મત કરો. ક્યુંકી જરા બેફીકર હુવા તો ઉસકો અપના પુરાના કુફર યાદ આને લગેગા. મતલબ ઉજબ, કિબર તકકબુર સબ રઝાએલ વાપસ લોટ આએગે. નફસ કી ખ્વાહેશાત કો પૂરા મત કરો નહીંતો તમામ મનાઝિલ સે બંદે કો ગીરાકર ઝિલ્લત કે ખડડે મેં ધકેલ દેતા હૈ.

શાહીબાઝ ઓર ઉલ્લુ

એક મરતબા એક બાદશાહ કા બાઝ ઉડતે ઉડતે એક એસે વિરાન જગહ પર પહોંચ ગયા જહાં બહોત સારે ઉલ્લુ રહતે થે. ઉલ્લુઓને બાઝ કો દેખકર શૌર મચાયા કે યે બાઝ હમારે ઈસ વિરાને પર કબ્જા કરના ચાહતા હૈ ઓર સારે ઉલ્લુ ઉસપર તાનાઝની કરને લગે અબ ઈન બેવકૂફ ઉલ્લુઓમેં બાઝ ગભરાયા ઓર કહા અબ મૌલાના ફરમાતે હૈ.

217 : من نخواستیم بودا این جای روم
سوئے شهنشاه راجع می شوم

મન ન ખ્વાહમ બુદ ઈ જામી રવમ
સુએ શહનશાહ રાજેઅ મીશવમ.

બાઝને કહા મેં યહાં ઠહેરૂંગાં નહીં મેં અપને બાદશાહ કી તરફ
વાપસ જાતા હું ઈસ વીરાનેમેં ઠહરકર કયાં કરૂંગા અભી ચલા જાતા હું.

218 : این خراب آباد در چشم شاست
ورنه مار اساعد شد باز جاست

ઈ ખરાબે આબાદ દર યશમે શુમાસ્ત
વરના મારા સાઅદે શુદ બાઝે જાસ્ત.

યે વિરાના તુમ્હે મુબારક મેરા મકામ તો બાદશાહ કી કલાઈ
પર હોતા હૈ. મેં બાદશાહ કી કલાઈ પર બેઠતા હું. અબ બાઝોને
આપસમેં કહા કે યે બાઝ હીલા ઓર મકર કરકે હમારી ઈસ વસાહત
પર અપનાં કબ્જા કરના ચાહતા હૈ.

219 : خانهای ما بگیرد او به مکر
بر کند مار ابسالوسی زوکر

ખાનહાએ માં બગીરદ ઉભ મકર
બર કુનદ મારા બસા લુસી ઝવકર.

યે બાઝ હમારે ઘરોંકો અપને મકર વ ફરેબસે કબ્જા કરેગા
ઔર ખુશામદ ઔર ચાપલુસીસે હમારે આશીયાને ઉખાડફેંકેગા.
બાઝને સોચા યે બેવકૂફ નાદાન ઉલ્લુ મુજ પર હમલા ન કરદે ઈસલીયે.

220 : گفت باز از یک پر من بشکند
تیغ چغد ستاں شهنشاه بر کند

ગુફત બાઝ અરયક પર મન બશીકંદ
બીબે યુગદીસ્તાં શહનશા બર કુનદ.

બાઝ ને કહા કે અગર તુમહારી શરારત ઓર બેવકૂફી સે મેરા
એક પર ભી ટુટ ગયા તો મૈં જીસ શાહ કા પાલા હુવા હું વો તુમહારે
ઉલ્લુસ્તાન કો જડસે ઉખાડ કર તબા કર દેગા.

221 : پاسبان من عنایات وی ست
هر کجا که من روم شه دبیبست

પાસબાંને મન ઈનાયાતે વે અસ્ત
હર કુજા કે મન રવમ શા દરપે અસ્ત.

શાહ કી ઈનાયત મેરી હીફાઝત કરતી હૈ ઓર અગર મૈં કહાંભી
ચલા જાઉં મગર શાહ કી નિગાહે હેફાઝત ભી મેરે સાથ હોતી હૈ મતલબ
હર વકત મેરી નિગરાની કરતા રહેતા હૈ મૈં ઉસકી નઝર મૈં રહેતા હું.

222 : در دل سلطان خیال من مقیم
بے خیال من دل سلطان سقیم

દર દિલે સુલતાં ખ્યાલે મનમુકીમ
બે ખ્યાલે મનદિલે સુલતાં સકીમ.

શાહ કે દિલ મૈં હર વકત મેરા ખ્યાલ રહેતા હૈ ઓર બગૈર મેરે
ખ્યાલકે શાહ કા દિલ બિમાર હો જાતા હૈ.

બાઝમ વદર મન શવદ હૈરાં હુમાં
યુગદકે બુવદતા બદાનદ સીરેમા

મેં બાઝે શાહી હું મુજ પર તો હુમા ભી રશક કરતા હૈ. યે ઉલ્લુ બેવકૂફ હમારે ઈસરાર કો કયા જાને? ઈસ હિદાયત સે મતલબ યે હૈ કે બાઝે ઔકાત ઔલીયા અલ્લાહ ખુદાકે નેક બંદે જો મીસલ બાઝે શાહી ઔર જાંબાઝ ઈલાહી હૈ વો ભી દુનિયા દાર બેવકૂફો કી નઝરમેં ઐસેહી પહેચાને જાતે હૈ જીસ તરહ ઉલ્લુઓને બાઝે શાહી કે મુતઅલ કયાસ કીયા ઐસેહી કયાસ આરાઈઓ કે સબબ દુનિયાદાર બેવકૂફ અલ્લાહ કે નેક બંદો કો સતાતે હૈ વો દુનિયા કે હિરસ વ લાલચ અહોદ્દેદારી કે નશેમેં સમજતે હૈ કે અલ્લાહ વાલે હમારા અહોદ્દા લે લેંગે. હમ જો મકર ફરેબ ઔર લોગોં કો અપને મુફાદ કે લીયે પરેશાન કરતે હૈ, ઝુલમ કરતે હૈ, ઐયાશી કરતે હૈ તો ઈનકી યે ઝાલેમાનાં રવૈયેમેં વો રૂકાવટ ડાલેંગે, હમકો નશીહત કરેંગે, દખલ દેંગે ઈન કયાસ આરાયો પર વો અલ્લાહ કે નેક બંદો કી ગીબત કરતે હૈ ઔર ઉનકો રૂસવા કરને કી કોશિષ કરતે હૈ ઔર ઉન પર ઝાલેમાના રવૈયા રખતે હૈ. અય બેવકૂફો તુમ ઈન અલ્લાહ કે મહબૂબો કે મકામ કો કયા જાનો. વો હર વકત અપને માલિક કી નઝરમેં હોતે હૈ ઉનકા મકામ બહોત બલંદ હૈ.

હબશી કા ચહેરા રોશન હો ગયા

224 : اندر آن وادی گرویه از عرب
خشک شد از قحط باران شاں قرب

અંદર આં વાદી ગીરોહે અઝ અરબ
ખુશક શુદ અઝ કહેતે બારાં શાં કરબ.

ઉસ વાદી કે અંદર એક અરબ કા કાફેલા જીસકે બારીશ કેહત
કી વજહ સે પાની ન મિલને કે સબબ ઉનકી મશકેં ભી સુખ ગઈ થી
મતલબ એક કતરા ભી પાની કા ન બચા થા.

225 : در میان آل بیاباں مانده
کاروانے مرگ بر خود خوانده

દરમીયાને આં બયાંબાં માંન્દઉ
કારવાને મરગ બર ખુદ ખ્વાંદઉ.

વો એસે જંગલમેં કાફેલા રહ ગયા થા જેસે વો સબ અપની મૌત
કો દાવત દી થી. મતલબ સબ ખ્યાસકે સબબ મૌત કે કરીબ હો ચુકે થે.

226 : ناگهانے آل مغیث ہر دو کون
مصطفی پیدا شد از رہ بہر عون

નાગહાં આં મુગીસે હર દો કૌન
મુસ્તફા પૈદા શુદ અઝ રહે બહેરે ઔન.

અચાનક દોનો જહાંકે ફરીયાદ રસ રહમતે આલમ
સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ જલ્લા અફરોઝ હુએ ઉનકી મદદ કે
વાસ્તે.

227 : دید آتجا کاروانے بس بزرگ
بر تف ریک وره صعب و سترگ

દીદ આંજા કારવાને બસ બુઝુર્ગ
બર તફે રેગો રહે સઅબો સતુર્ગ.

ઉનહોને બહોત બડા કાફેલા દેખા રેત કી ગરમી ઓર બડે
સખ્ત દુશવાર રાસ્તે પર મતલબ વો બહોત હી બુરે હાલમેં થે.

228 : اشتر اا شاه از باا آو پخته
خلق اندر ریک هر سور پخته

ઉશતુરાં શાહ રા ઝબાં આવેખતા
ખલક અંદર રેગ હર સુ રેખતા.

ઊંટો કી ઝબાને બાહેર કો લટકી હુઈ ઓર લોગ રેતમેં હર
તરફ બિખરે હુએ મતલબ ઊંટ પ્યાસ કી વજહસે ઉનકી ઝબાને બાહેર
આ ગઈથી ઓર લોગ પાની કી તલાશ મે ઈધર ઉધર બિખરે પાની કે
લીયે ભટક રહે થે.

229 : رحمت آمد گفت ہیں زو تر روید
چند بار سوائے آا کشاا دوید

રહમશ આમદ ગુફત હી ઝૂ તર રવીદ
ચન્દ બાર સુએ આં કુશબાં દવીદ.

આપકો રહેમ આયા ઓર ફરમાયા હોશીયાર જલદી જાઓ
થોડા વકત ઈન ટીલો કી તરફ દોડો.

230 : کہ سیاهے بر شتر مشک آورد
سوئے میر خود بزودی می برد

કે સીયાહે બર શુતર મશકે આ વુરદ
સુએ મીર ખુદ બઝુદી મી બરદ.

કે એક હબશી ઊંટ પર પાની કા મશક લા રહા હૈ અપને
આકાકી જાનીબ તેઝીસે લેજા રહા હૈ. મતલબ હબશી ઉન પહાડોં કે
પીછે સે જા રહા હૈ. આકા કી નિગાહે રહમતને પહાડોં કે પીછે ઉસ
હબશી કો દેખ લીયા. સરે અરશ પર હૈ તેરી ગુઝર દિલે ફરશ પર હૈ
તેરી નઝર.

231 : آل شتر بان سیه را با شتر
سوئے من آرید با فرمان مر

આં શુતરબાને સીયા રા બા શુતર
સુએ મન આરેદ બા ફરમાને મુર.

ઉસ હબશી ઊંટ વાલે કો અપને ઊંટકે સાથ જલ્દી લે આઓ
અગર ન આએ તો સખતી કે સાથ ઉસકો લાઓ.

232 : سوئے کتباں آمدند آل طالبان
بعديک ساعت بدیدند آل چناب

સુએ કસબાં આમદન્દા આં તાલીબાં
બાદ યક સાઅત બદીદન્દ આં યુનાં.

વો લોગ ટીલો કી તરફ ગએ ઔર તલાશ કીયા થોડી દેર બાદ
ઉન્હોને વૈસા હી પાયા. મતલબ જૈસા હુઝુરને ફરમાયા થા કે હબશી
ઊંટ પર જા રહા પાની કે મશકીઝો કે સાથ જા રહા હૈ.

233 : بندہ می شد سیدہ با شترے
راویہ پر آب چوں سیدہ برے

બન્દએ મી શુદ સીયા બા ઉશતરે
રાવીયા પુરઆબ ચું હદીયા બરે.

હબશી ગુલામ ઊંટકે સાથ જારહા થા મશક ભરે જેસે કે
હદીયા લે જારહા હે.

234 : پس بدو گفتندی خواند ترا
این طرف نخر البشر خیر الوری

પસ બદો ગુફતન્દ મી ખવાનદ તુરા
ઈ તરફ ફખરુલ બશર ખૈરુલ વરા.

ઉન્હોને કહા તુજે બુલાતે હૈ ઈન્સાનો કે ફખરે મખલુકમેં
બેહતરીન ઝાત ઉસ તરફ ચલ.

235 : گفت من نه شناسم اورا کیست او
گفت او آل ماہر وئے قند خو

ગુફત મન નશનાસમ ઉરા કીસ્ત ઉ
ગુફત આં માહરુએ કન્દ ખૂ.

ઉસ હબશીને કહા કે મૈં ઉનકો નહીં જાનતા કે વો કૌન હૈ, તો
લોગોંને કહા કે વો ચાંદ જેસે ચહરે વાલા ઓર શકર જેસી મીઠી
આદતવાલા. મતલબ એસી રોશન હસ્તી જીનકા ચેહરા નૂરાની ઓર
અખલાક બેહતરીન હૈ.

236 : સિદુસરુર મુહમ્મદ નૂર જાલ

મેહરુબેતર શફિયુલ મજમાન

સૈયદો સરવર મુહમ્મદ નૂર જાં
મહતરો બહેતર શફીએ મુજરેમાં.

સૈયદ ઔર સરદાર મુહમ્મદ મુસ્તફા તમામ જાનોકે નૂર હૈ
સબસે આલા ઔર બાલા ઔર ગુનેગારો કે શફાઅત કરનેવાલે આકા.

237 : નુમાતરીફ કરુન્દશ કે હસ્ત

ગફત માના ઓ મક્રાલ સાહસ્ત

નૌ અહા તારીફ કરુન્દશ કે હસ્ત
ગુફત માના ઓ મગર આં સાહેસ્ત.

ઉન લોગો ને ઈસ તરહ તારીફ કી જો ઉસ ઝાત કે લાએક થી
ઔર સચ્ચી થી ઉસને કહાં હાં યે વોહી શાયદ જાદુગર માલુમ હોતા હૈ.

238 : કે ગ્રુપે રાઝબોન કરદા બસ્મ

મન નિયામ જાનબ ઓ નિમ શ્બર

કે ગેરોહે રા ઝબું કરદ ઓ બસહર
મન નયાયમ જાનીબે ઓ નીમેશબર.

ઉસને કહા કે અપને જાદુ કે સબબ સે એક જમાઅત કો અપને
તાબે બના લીયા હૈ. મતલબ એક બડી જમાત પર મઆઝલ્લાહ ઉસને
જાદુ કરકે ઉનકો અપના ગરદીદા બનાલીયા હૈ. મૈં એક બાલીસ્ત ભી
ન ચલુંગા.

239 : کشکشش آوریدند آں طرف
اونکاں برداشت در تشنگی وقف

કશ કશાનશ આવરીદંદ આં તરફ
ઉફગાં બરદાસ્ત દર તશની ઓ વતફ.

વો લોગો ને ઉસકો જબરદસ્ત ખીંચતાન કર લે આએ થે ઈસ
તરફ ઉસ હબશી ને હુઝુર કો ભલા બુરા કહેને ઔર ગુસ્સા હોને કે
સબબ આવાજ શરૂ કર દીયા.

240 : چوں کشیدندش به پیش آں عزیز
گفت نوشید آب و بردارید نیز

ચું કશીદંદશ બપેશે આં અઝીઝ
ગુફત નોશીદ આબો બરદારેદ નીઝ.

જબ વો લોગ ઉન ઈઝ્ઝત વાલી હસ્તી કે સામને ખીંચકર લાએ
યાની જબરદસ્તી પકડકે લાએ તો રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે
વસલ્લમને સબકો ફરમાયા કે ઈસ મશકીઝે સે તમામ કાફલેવાલોં પાની
સેરાબ હોકર પીલો ઔર અપની મશકોમેં ભર ભી લો.

241 : جمله رازاں مشک او سیراب کرد
اشتراں و هر کسے ز ااں آب خورد

જુમલા રાઝાં મશક ઉ સેરાબ કરદ
ઉશતુરાં વહર કસે ઝાંઆબ ખુરદ.

ઉંહોને ઉસ મશક સે સબકો સેરાબ કરદીયા તમામ ઊંટ
જાનવર પૂરા લશકર સબ ઉસ એક મશકીઝેસે સેરાબ હો ગએ ઔર
તમામ અપને બરતન ભર ભી લીએ.

242 : راویہ پر کرد مشک از مشک او
ابر گردوں خیرہ شد از رشک او

શવીયા પુર કરદ વ મશક અઝ મશકેઉ
અબર ગીરદું ખીરાશુદ અઝ રશકેઉ.

મશક ઔર પખાલ ઉસ મશકસે ભરલી આસમાન કે બાદલ
ઈસ મનઝર સે હૈરાં થે કે એક મશકસે ઈતનાં પાની કહાં સે આયા?

243 : مشک خود روپوش بود و موج فضل
می رسید از امر اواز بحر اصل

મશક ખુદ રૂ પોશ બુવદ વ મૌજે ફઝલ
મી રસીદ અઝ અમરે ઉ અઝ બહરે અસલ.

મશક ફકત આડથી ઔર અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલ કી મૌજ
ઉસ અલ્લાહ કે હુકમસે સમંદરસે પહોંચ રહી થી મતલબ યે હુઝુર કા
મોઅજેઝા થા કે મશક ફકત આડથી અસલ પાની રબ્બે બેન્ચાઝ કે
હુકમસે ગૈબી સમંદરસે ઈસ મશક કે ઝરીએ આ રહા થા.

244 : اے غلام اکنوں تو پر ہیں مشکِ خود
تا نگہی در شکایت نیک و بد

અય ગુલામ અકનું તુ પુર બી મશકે ખુદ
તાન ગોઈ દર શિકાયત નેકોબદ.

અય ગુલામ અબ તું દેખલે તેરા મશક ઈતના હી ભરા હુઆ હૈ
તાકે તું ફિર શિકાયતમે ભલા બુરા ન કહે.

245 : آل سیہ حیراں شد از برہان او
می رمید از لامکاں ایمان او

आं सीया हेरां शुद्ध अऊ बुरहाने उ
मी हमीद अऊ ला मकाने ईमाने उ.

वो बुरहान आपके इस मोअज्जले से हेरां रह गया और उसके
दिलमें गैबसे ईमान पैदा होने लगा मतलब उसे दिलमें आपके
मोअज्जले से सब नफरत दूर हो गई और ईमान जोश मारने लगा.

246 : چشمه دید از هوار یزاں شدہ
مشک اور پوش فیض آں شدہ

यशमा दीद अऊ उवा रीजां शुद्ध
मशके उ उपोश हैजे आं शुद्ध.

उसको अक यशमा नजर आया जो अंदर उवामें बहे रहा था
और इकत मशक उसकी आउ बन गई थी मतलब मशक का जरी आया
पानी गैबी यशमेसे आ रहा था.

247 : زان نظر رو پوش باہم بردرید
تا معین چشمہ غیبی بدید

जां नजर उ पोशहा उम भर दरीद
तामुईने यशमा गैबी बदीद.

उसका इस नजरसे परदा याक हो गया यहां तक के उसको
गैबी यशमा जरी था वो उसको नजर आ गया हुजुरके रूअे मुबारक
और हस्त मुबारक की बरकतसे वो देखने लगा उसने गैबी राज का
मुशाहदा कर लीया.

248 : چشمه آب کرد آں دم غلام
سہ فراموشش ز خواجہ وز مقام

ચશમા હા પુર આબ કરદ આદમ ગુલામ
શુદ ફરામોશ શઝ ખ્વા જા વઝ મુકામ.

ઉસ વકત વો ગુલામ આંખોમે આંસુ બરલાયા અબ ઉસકા
આકા ઔર ઉસકા ઠીકાના સબ ભૂલ ગયા મતલબ ઉસકો અપના
વતન અપનાં આકા અબ યાદ નહીં રહા.

249 : باز بہر مصلحت بازش کشید
کہ بخویش آ باز روئے مستفید

બાઝ બહેરે મસ્લોહત બાઝશ કશીદ
કે બખ્વેશ આબાઝરો એ મુસ્તફીઝ.

અબ મસ્લોહત કે લેહાઝ સે હુઝુર ને ઉસકો ખીયા ઔર
ફરમાયા કે અય ફેઝ કે તલબ કરનેવાલે અબ તું અપની મંઝિલ કી
તરફ વાપસ ચલા જા જરા હોશમેં આજા.

250 : وقت حیرت نیست حیرت پیش تست
ایں زماں در درہ در آچالاک چست

વકતે હૈરત નીસ્ત હૈરત પેશે તસ્ત
ઈઝમાં દર રાહ દર આ ચાલાક ચુસ્ત

યે હૈરત કા વકત નહીં હૈરત પેશ આનેવાલી હે અબ
હોશીયારી ઔર ચુસ્તીસે રાહે હિદાયત પર આજા.

251 : دستہائے مصطفیٰ بروئے نہاد
بوسہائے عاشقانہ بس بداد

દસ્તહાએ મુસ્તફા બર રૂએ નેહાદ
બોસહાએ આશીકાનાં બસબદાદ.

ઉસને પ્યારે આકા રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કે મુબારક હાથ અપને ચહેરે પે રખ્ખે ઔર આશીકો કી તરહ હાથ મુબારક કો યુમને લગા અબતક જાદુગર કહેને ઔર સમજને વાલા બસ ઈસ મોજિઝે કે બાદ ઉસકા દિલ ઈમાન ઔર ઈરફાનસે મામુર હો ગયા.

252 : مصطفیٰ دست مبارک بر رخس
آل زماں مالید و کرد او فرخس

મુસ્તફા દસ્તે મુબારક બર રૂખશ
આં ઝમાં માલીદો કરદ ઉ ફરખશ.

મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને અપને દોનોં હાથ મુબારક ઉસકે ચહેરે પર ફીરાએ ફૌરન ઉસકા ચહેરા બાબરકત બનગયા.

253 : شد سپید آں زنگی و پور جس
ہیچو بدرو روز روشن شد شبش

શુદ સપેદ આં ઝુન્ગી વ પુરે હબશ
હમ યુ બદરો રોઝે રોશનશુદ શબશ.

વો કાલા હબશી કી ઔલાદ ઉસકા ચહેરા સફેદ ચૌંદવી કે ચાંદ કી તરહ રોશન ઔર ઉસકી રાત રોશન દિન બન ગઈ. મતલબ ફકત ઉસકા ચહેરા ઔર બદન સફેદ ઔર રોશન નહીં હુઆ બલકે અંદર ઉસકા દિલ પ્યારે આકા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કી તવજજહ સે રોશન હો ગયા તમામ ફુફર ઔર મઆસીયત ઉસકે દિલસે પાક સાફ હો ગઈ ઔર વો ઈમાન લે આયા.

એક તાજેર ઓર ઉસકી તોતી

એક તાજેર કે પાસ એક ખુશ આવાજ બોલનેવાલા તોતાથા તાજેર જબ હિન્દુસ્તાન જાને કે લીયે સફર કા ઈરાદા કીયા તો અપને ખાદિમ કનીઝ સબકો પૂછા કે હિન્દુસ્તાનસે તુમહારે લીયે કયા તૌફા લાઉં. ઈસી તરહ તોતા સે ભી પૂછા કે તેરે લીયે ભી કયા હદીયા લાઉં? ઉસને કહા જબ તુમ વહાં કિસી બાગ ઓર સબઝાવારસે ગુઝરો ઓર મેરે ભાઈ તોતે નઝર આએ તો યે પૈગામ ઉનકો પહોંચા દેના અબ મૌલાના ફરમાતે હૈ જો પૈગામ ઉસ તોતેને અપને ભાઈયો કો દીયા.

254 : کاں فلاں طوطی کہ مشتاق شہاست
از قضائے آسماں در مجلس ماست

કાં ફુલાં તોતીકે મુશતાકે શુમાસ્ત
અઝ કઝાએ આસમાં દર હબસે માસ્ત.

તોતાને કહા કે મેરા પૈગામ ઉન ગીરોહે તોતીયાં કો પહોચાના
કે ફુલાં તોતી તુમહારી મુશતાક હૈ ઓર કઝાએ ઈલાહીસે મેરી કેદમૈં હૈ.

255 : گفت می شاید که من در اشتیاق
جاں دہم اینجا بہیرم در فراق

ગુફત મી શુદ શાયદ કે મન દર ઈશતીયાક
જાં દહમ ઈજા બમીરમ દર ફિરાક.

ઉસને કહાકે ઉનસે કહેના કયા તુમકો યે બાત મુનાસિબ
લગતી હૈ મૈં તુમહારી મુલાકાત કે શૌકમૈં ઈસી તરહ તડપ તડપ કર
જાન દેદું.

256 : ایں روا باشد کہ من در بند سخت
کہ شاہر سبزہ گاہے بر درخت

ઈ રવા બા શુદ કે મન દર બન્દે સખ્ત
ગે શુમા બર સબજા ગાહેબર દરખત.

उनसे कहेना ये कब रवां है के तुम आजाद दरખ्तो पर और
सबज बागमें उ०ती झीरो और मैं कैद के अंदर त०पती रहूँ.

257 : ایں چنیں باشد وفائے دوستاں
من دریں حبس و شاد و بوستاں

ઈ ચુની બા શુદ વફાએ દોસ્તાં
મનદરી હબસો શુમાંદર બોસ્તાં.

क्या दोस्तो की वफादारी इसी तरह होती है के तुम बागोमें
औश करो और मैं कैदमें रहूँ.

258 : یاد یار ال یار را میمیں بود

خاصہ کان لیلیٰ وائیں مجنوں بود

યારે યારાં યાર રા મૈમું બુવદ
ખાશાકાં લૈલા વઈ મજનું બુવદ.

દોસ્તોં કી યાદ દોસ્તોં કે લીયે મુબારક હોતી હૈ અગર દોસ્તોંમેં આપસી તઅલુકાત ઓર મહોબ્બત લૈલા મજનુ જેસે હો. જબ યે પૈગામ તાજરને ઉન તોતીયો કે ગીરોહ કો પહોંચાયા તો સબને અપના સલામ વાપસ ઉસ તોતી કે લીયે પેશ કીયા લેકીન એક તોતીને જબ યે પૈગામ સુના તો ઉસ્કે જીસ્મસે લરઝા હુવા ઓર કાંપકર ઝાડસે નીચે ગીરકર મુદા હો ગઈ. તાજર યે માજરા દેખકર બહોત પરેશાન હુવા કે બેકાર ઈસ બીયારી કી જાન ચલી ગઈ. મૈં ઉસે પૈગામ ન સુનાતા તો અચ્છા હોતા અબ વો જબ વાપસ વતન કો ગયા તો અપને ગુલામ કનીઝો કો હદીયા લાયા થા વો તકસીમ કીયા તો તોતીને કહા કે મેરે વાસ્તે વો મેરે ભાઈયોંને કયા પૈગામ ભેજા હૈ ?

259 : گفت گفتم آں شکستہ تائے تو

با گروہ طوطیاں ہمتائے تو

ગુફત ગુફતમ આં શીકાયત હાએ તું
બા ગીરોહે તોતીયાં હમતાએ તું.

તાજર ને કહા કે તેરે તમામ પૈગામાત તેરી શરીકે ગમ તોતીયોં કો મેને પહોંચા દીએ હૈ.

260 : આં યક તોતી ઝ દરદત બુએ બુરદ
ઝહરે અશ બદરીદો લરઝીદો બ મુરદ

આં યક તોતી ઝ દરદત બુએ બુરદ
ઝહોરા અશ બદરીદો લરઝીદો બ મુરદ

ઉન તોતીયોમેં એક તોતી કો તેરે પૈગામકા સખ્ત સદમા હુવા
વો ઉસકી તાબ ન લાકર ઉસકા પીત્તા ફટ ગયા વો લરઝ કર ગીરી
ઔર મર ગઈ.

261 : چوشنید آں مرغ کاں طوطی چه کرد
هم بلرزید و قناد و گشت سرد

ચું શુનીદ આં મુર્ગ કાં તોતી ચે કરદ
હમ બ લરઝીદ વ ફતાદ વ ગશત સરદ.

જબ ઉસ તુતી કા માજરા ઈસ તોતીને સુના વો ભી ઉસી તરહ
લરઝને લગી ઔર કાંપકર ગીરી ઔર ઠંડી હો ગઈ યાની મર ગઈ.
જબ યે માજરા તાજેરને દેખા તો વો અફસોસ કરતે હુએ રોને લગા
ઔર કહા.

262 : اے دریغامرغ خوش آواز من
اے دریغاهدم و همراز من

અય દેરીગા મુર્ગ ખુશ આવાઝે મન
અય દેરીગા હમદમો હમરાઝે મન.

તો ઉસને કહા હાય અફસોસ ઓ ખુશ આવાજ તોતી મેરી
હમદમ ઔર મેરી હમરાઝ સાથી હાય અફસોસ.

263 : بعد از انش از قفس بروں فگند
طوطیک پرید تا شاخ بلند

બાદ અઝાનશ અઝ કફસ બેર ફગંદ
તોતીયક પરીદતા શાખે બુલંદ.

અબ તાજેરને ઉસ મુદા તોતી કો પીંજરેસે નીકાલકર બાહેર ફેક દીયા જેસે બાહેર ફેકાં વો ચીડીયા ઉડકર એક દરખ્ત કી બુલંદ શાખ પર જા બેઠી. અબ વો તાજર હૈરત ઝદા રહે ગયા ઓર કહા કે યે કયા માજરા હૈ ? મુજે ભી કુછ તો બતા. તોતીને કહા એ તાજર ઉસને મુજે ખુદ મુદા હોકર કર રેહાઈ કા પૈગામ ભેજા કે જહાં તક મુદા નહીં હોતી વહાં તક આઝાદી કી કોઈ સુરત નહીં યે કહા ઓર અલવીદા કહેતે હુએ વો પેડસે ઉડ ગઈ.

264 : الوداع اے خواجہ رقتم در وطن
ہم شوی آزاد روزے ہیچو من

અલવીદા એ ખ્વાજા રક્તમ દરવતન
હમ શવી આઝાદ રોઝે હમચુ મન

તોતીને કહા એ ખ્વાજા અલવીદા અબ મૈં વતન કો જા રહી હું.
ખુદા કરે તું ભી ઈસી તરહ અપને કેદ બંદસે આઝાદ હો જાએ તાકે તુભી કુરબતે ઈલાહી કી સેર કરે.

265 : خواجہ گقتش فی امان اللہ برو
مر مرا کنوں نمودی راہ نو

ખ્વાજા ગુફતશફી અમાનિલ્લા હબરો
મર મુરા અકનું નમુદી રાહ નો.

તાજરને કહા ફી અમાનિલ્લાહ એ તોતી અપને વતનકો જા.
મગર તુને મુજે ભી એક નયા રાસ્તા આઝાદી કા દીખા દીયા.

266 : جان من کمتر از طوطی کے بود
جاں چہ جنیں باید کہ نیکو پے بود

જાનેમન કમતર અઝ તોતી કે બુવદ
જાં ચુની બાયદ કે નેકો પૈ બુવદ.

તાજીરને કહા કયા મેરી જાન ઈસ તોતીસે ભી કમતર હૈ યે જાન દુનિયા કે કૈદખાને ઔર નફસકી ખ્વાહિશાત કી જંજીરોમેં ગીરફતાર રહે ઔર અલ્લાહ તઆલા કે કુરબ સે મહરૂમ રહે. જાનતો એસી હોની ચાહીયે જો અપને અસલી વતન કી તરફ ઉડ જાએ ઔર ઈસ શૈતાન કે પીંજરેસે ઉસકો રેહાઈ મીલ જાએ. મોલાના નસીહત ફરમાતે હૈ કે ઈસ પીંજરે સે તકરાર ઔર બુલંદ અવાજ દાવા કરને ઔર અનાનીયત સે નહીં મીલી અપને કો ફના કરને સે મીલી. ઈસી તરહ જો તાલેબીન હૈ પહેલે અપને કો ફના ફીલ્લાહ કરકે ઈસ કૈદો બંદસે આઝાદ કરાના ચાહીયે ઔર ફના કેસે હો યે કીસી અલ્લાહ વાલે ફાનીફીલ્લાહ સે શીખો. એક કૈદી દુસરે કૈદી કો કેસે આઝાદ કરા શકતા હૈ. વો અલ્લાહ વાલે નફસકે કૈદ બંદસે આઝાદ હો ગએ હૈ ઉનકી સહોબતમેં રહેકર તુમભી આઝાદી કી રાહ શીખ લો.

હઝરત અમીર મુઆવીયા ઓર ઈબલીસ

એક દફા હઝરત અમીર મુઆવીયા રદીયલ્લાહો અન્હો અપને ઘર પર આરામ ફરમા રહેથે કે અચાનક એક શખ્સને આપકો બેદાર કીયા જબ આપ બેદાર હોકર ઉઠે તો વો શખ્સ પોશીદા હો ગયા, નઝર ન આયા. આપને દિલમેં સોચા મેરે ઘરમેં ઈસ તરહ કોઈ અંદર આને કી હિમ્મત નહીં કર શકતા. ફીર આપને અચાનક દેખા દરવાજે કી આડમેં મુંઝુપાએ એક શખ્સ બડા હે. આપને દરયાફત ફરમાયા, તું કોન હે ? જવાબ દીયા મેરા મશહુર નામ હે ઈબલીસ. આપને ફરમાયા કે અય ઈબલીસ તુને મુજે કયું જગાયા સચ સચ બતા. ઉસને કહાકે નમાઝ કા વખત ખતમ હોને કો હે આપકો મસ્જિદ કી તરફ જલ્દી જાના ચાહીયે. આપને ફરમાયા તેરા મકસદ યે હરગિઝ નહીં તું મેરી ખૈર ખ્વાહી કરે. ચોર કી તરહ અંદર આ કર કેહતા હે કે મેં તુમહારી પાસબાની કર રહા હું. ખાસ કરકે તેરે જૈસા ચોર ડાકુ ઈસ નેક મકસદ કે લીયે કભી નહીં જગા શકતા. અબ ઈબલીસને જવાબ દીયા મૌલાના બયાન ફરમાતે હે.

267 : گفت ما اول فرشته بودیم
راه طاعت را بجا میبودیم

ગુફત મા અવ્વલ ફરિશ્તા બુદાએમ
રાહે તાઅત રાબજાં પૈ મુદાએમ

ઉસને કહા કે અવ્વલમેં ફરિશ્તાથા ઓર તાઅત કા રાસ્તા અપની જાનસે મૈંને તય કીયા હે.

268 : پیشہ اول کجا زدل رود
میر اول کے زدل زائل شود

પેશાએ અવ્વલ કુજા અઝ દિલ રવદ
મહેરે અવ્વલકે ઝદિલ ઝાએલ શવદ

પહેલા પેશા મેરે દિલસે કહીં બીલકુલ નહીં નીકલ શકતા.
પહેલી મુહબ્બત બલા દિલસે ઝાએલ હો શકતી હૈ.

269 : نیکوای رار بنمائی می کنم
مربداں را پیشوائی می کنم

નેકવાં રાં રહે નુમાઈ મી કુનમ
મર બદાં રા પેશવાઈ મી કુનમ.

मैं नेक लोगोंको नेकीका रास्ता दीजाता हूं और बुरो को बूरे
रास्ते की पेशवाई करता हूं.

270 : گرترا بیدار کردم بهر دیں
خوئے اصل من ہمیں است و ہمیں

ગર તુરા બેદાર કરદમ બહેરે દી
ખુએ અસલ મન હમીં અસ્તોહમીં

मैंने आपको दीनकी जातिर बेदार किया तो यही मेरी असल
ફિતરત કા તકાઝા હૈ. મતલબ આપ નેક હૈ તો મૈંને આપકો નેકી કે
લીએ જગાયા યહી મેરી ફિતરત હૈ યાની નેકો કો નેકી કા રાસ્તા
બતાતા હું.

271 : گفت امیراے راہزن حجت گو
مر تراره نیست در من ره جو

ગુફત અમીર અયરાહઝન હુજાત મગો
મર તુરા રાહ નીસ્ત દરમન રહ મજો

હઝરત અમીર મઆવીયા રદીયલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા કે
અય ઈબલીસ એ ડાકુ તું મુજસે બહેસ મત કર. મેરે અંદર ગુમરાહી કા
રાસ્તા મત તલાશ કર. તુજે ન મીલ શકેગા. સચ સચ બતા કે તુને મુજે
નમાઝ કે વાસ્તે ક્યું જગાયા ? તેરા કામ ગુમરાહ કરના હૈ ઔર ઈસ
બૈર કી દાવતમેં કયા રાઝ છૂપા હુવા હૈ. જલ્દી બતા ઈબલીસને કહા કે
સચ્ચી બાત યે હૈ કે અગર આપકી નમાઝ ફૌત હો જાતી તો આપ ઉસકે
બદલે રબકી બારગાહમેં આહ વઝારી કરતે, રોતે ગીડગીડાતે તો ઈસ
સબબ સે અલ્લાહ તઆલા આપકા દરજા બહોત બુલંદ કર દેતા. ઈસી
સબબ મૈં હસદમેં જલ જાતા યહી વજાસે મૈંને આપકો જગાયા.

272 : گر نمازت فوت می شد آرزماں
میزوی از درود دل آه و فغاں

ગર નમાઝ ત ફૌત મીશુદ આં ઝમાં
મીઝદી અઝદરદે દિલ આહો ફગાં

અગર આપકી નમાઝ ફૌત હો જાતી તો આપ દર્દે દિલકે સાથ
આહો ફગાં કરતે યાની રોતે તૌબા ઝારી કરતે.

273 : آل تاسف آل فغاں وآل نیاز
در گزشتے از دو صدر رکعت نماز

આં તઅસ્સુફ આં ફગાંવ આં ન્યાઝ
દર ગુઝસ્તે અઝ દો સદ રકઅત નમાઝ.

યે આપકા અફસોસ કરના ઉસકે લીયે રોના નદામતસે રોના,
દુઆ માંગના ઈસ સબબ સે આપકો દો સો રકાઅતસે ઝયાદા સવાબ
મીલ જાતા. બસ ઈતના બડા સવાબ ન મીલે ઈસ લીયે બેદાર કીયા.
અલ્લાહ વાલોકી નમાઝમેં અગર તાખીર ભી વાકેઅ હો તો વો બહોત
અફસોસ આહ વ ઝારી કરકે રબકી બારગાહમેં ઉસસે બહોત ઝયાદા
નવાફીલ પડતે હૈ.

274 : من ترا بیدار کردم از نهبیب
تاسوز اند چنان آه عجیب

મનતોરા બેદાર કરદમ અઝ નહીબ
તાન સોઝાનદ ચુંના આહે અજીબ

મૈને ઈસી ખોફસે આપકો જગા દીયા કે આપકી અજીબ
આહોફુગાંમુજે ન જલાદે.

275 : من حسودم از حسد کردم چشیں
من عدوم و کار من مکر است و کہیں

મન હોસુદમ અઝ હસદ કરદમ ચુંની
મન અદુવમવ કારેમન મકર અસ્તો કી

મૈં ઈન્સાનકા હાસિદ હું. મૈને ઈસી હસદ કી વજહસે ઐસા
કીયા હૈ. મૈં ઈન્સાન કા દુશ્મન હું મેરા કામ હસદ ઔર કીના હૈ.

276 : گفت اکنوں راست گفتی صادقی

از تو ای آید تو ای رالا تقی

ગુફત અકનું રાસ્ત ગુફતી સાદેકી
અઝ તુ ઈ આયદતુ ઈરાલા તકી

હઝરત અમીર મઆવીયા રદીયલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા
અબ તુને સચ્ચી બાત કહી. યે સબ હસદ દુશમની જો તુને કી તુ ઈસીકે
લાએક હૈ. ઈસ હીકાયતસે સબક મીલતા હૈ અપની કોતાહીયો ઓર
ખતાઓ પર તૌબા કરના બારગાહે હકકમેં ગીરીયોઝારી કરના
ઈસપર હક તઆલા કિતના બડા સવાબ અતા ફરમાતે હૈ હમ હંમેશા
તૌબાઝારી કરતે રહે.

અઝદહા વ સપેરા

એક સાંપ પકડનેવાલા બર્ફ કે દિનોમેં પહાડ કી તરફ ગયા.
વહાં બર્ફ કી ઠંડી સે મુદા હાલતમેં અઝદહા પડા હુઆ પાયા.

277 : مارگیر اندرز مستان شدید

مار می جست از دہائے مردودید

માર ગીર અંદર ઝ મસ્તાને શદીદ
માર મી જસ્ત અઝદહાએ મુદાદીદ

એક સાપ પકડને વાલા બરફ બારીકે ઝમાનેમેં પહાડ પર
એક બહોત બડા અઝદહા સખ્ત શરદી કી વજહસે મરા હુવા અઝદહા
દેખા.

278 : مارگیر آں از دہارابر گرفت
سوئے بغداد ادا آمد از بہر شکفت

મારગીર આં અઝદહા રા બર ગિરીફત
સુએ બગદાદ ઉ આમદ અઝ બહરે શગુફત

ઉસ સપેરેને ઉસ અઝદહા કો ઉઠાયા ઓર બગદાદ કી તરફ
તમાશા દીખાને કી ગરઝસે ચલ પડા.

279 : ازدہائے چوں ستون خانہ
می کشیدش از پئے وانگانه

અઝદહાએ ચું સુતું ખાનએ
મી કશીદશ અઝપએ વાંગાનએ

વો અઝદહા બહોત બડા સુતુન જૈસા જાડા અઝીમુલ કામત
થા વો સાંપવાલા અપની કમાઈ કે લીયે ઉસકો ઘસીટ રહા થા.

280 : اوہمی مردہ گماں بردش ولیک
زندہ بود و او ندیدش نیک نیک

ઉ હમી મુર્દાગુમાં બરદશ વલેક
ઝિન્દા બુવદ વ ઉ નદીદશ નેક નેક

ઉસ સપેરેને ઉસકો મુર્દા ગુમાન કીયા અસલમેં વો ઝિન્દા થા.
શરદી કી વજહ વો બેજાન પડા થા. લેકીન વો ઝિન્દા હૈ ઉસકી ખબર
સપેરે કો નથી.

281 : کازدہائے مردہ اور وہام

در شکارش من جگر ہا خور وہام

ક અઝદહાએ મુદા આવુદા અમ
દર શિકારશ મન જીગરહા ખુદાઅમ

સાંપ વાલેને જો લોગ તમાશા દેખને જમા હુએ થે ઉનસે કહાકે
ઈસ મુદા અઝદહા કે શિકારમેં મુજે બહોત હી જાંફેશાની કરની પડી
ઔર ખુન પસીના બહાયા હૈ.

282 : اوز سرماہا و برف افسردہ بود

زند ابود و شکل مردہ می نمود

ઉઝ સરમાહ બરફ અફસુર દાબુદ
ઝિન્દા બુદ વ શિકલે મુદામી નમુદ

વો અઝદહા શરદી ઔર બરફકી વજહ સે બેજાનસા બેહોશ
પડા હુવાથા દર હકીકત વો ઝિન્દાથા લેકીન મુદા મઅલુમ હો રહા થા.

283 : تابه بغداد آمد آل ہنگامہ جو

تاہند ہنگامہ ہر چار سو

તાબએ બગદાદ આમદ આં હંગામએ જુ
તાને હદ હંગામાએ હર ચાર સુ

યહાં તક વો ઉસ અઝદહા કો બગદાદ તક ઘસીટ લાયા ઔર
અપની બહાદુરી કી ઔર કમાલાત કે બડે બડે ખૂબ ચર્ચે કર રહા થા
ઔર ખલક બહોત તાદાદમેં જમાં હો ગઈ ચારોં તરફ સે.

284 : مارگیر از دہا آوردہ است
بوالحجب نادر شکار کردہ است

મારગીર અઝદહા આવુરદા અસ્ત
બુલ અજબ નાદીર શિકારે કરદા અસ્ત

લોગ આપસે કહે રહે થે યે સપેરા બહોત હી અજબ ઔર
કાબિલે હેરત અઝદહા ઉસને શિકાર કીયા હે.

285 : جمع آمد صد ہزاراں خام ریش
صید او شد ہر یک استجاز خریش

જમઅ આમદ સદ હઝારાં ખામરીશ
સેદેઉ શુદ હર યક આંજા અઝ ખરેશ

હઝારો ના તજરૂબાકાર ઔર બેઅકકલ લોગ જમઅ હો ગએ
ઔર ઉસ સાંપ વાલેકે ચકકરમેં ફંસ રહે થે.

286 : آفتابے گرم سیرش گرم کرد
رفت از اعضائے او اخلاط سرد

આફતાબે ગરમ સીરશ ગરમ કરદ
રફત અઝ આઝાએ ઉ અખલાત સરદ

સુબહકા વકતથા જબ સૂરજ બુલંદ હુવા ઔર ઉસકી
શોવાઓને ઉસ અઝદહે કો ગરમ કીયા વો શરદી ઔર બરફસે બેહોશ
મુર્દા પડા થા અબ ગરમી કી વજહસે ઉસમે ઠંડીકે આસાર ખતમ હુએ
ઔર રફતા રફતા ઉસમે ઝિન્દગી કે આસાર નુમાયા હોને લગે.

287 : مرده بود و زنده گشت او از شگفت
از دها بر خویش جنبیده گرفت

મુદાબુદ ઝિન્દા ગશત ઉ અઝશગુફત
અઝદહા બર ખ્વેશ જુમબીદા ગિરિફત

વો અઝદહા મુદા થા અબ વો ઝિન્દા હો ગયા હરકત કરને
લગા.

288 : خلق را از جنبش آن مرده مار
گشت شاه آن یک تحیر صد هزار

ખલક અઝ જુમબીશે આં મુદા માર
ગુફત શાહ આં યક તહયોર સદ હઝાર

અબજો ખલક જમાથી વો ઈસ મુદા અઝદહે કી હરકત કરને
સે વો તઅજુબમેં પડ ગઈઔર બાઈસે સદ હઝાર હૈરત બન ગયા.

289 : با تحیر نعرها میکنند
جملگان از جنبش بگر میکنند

બા તહયુર નારહા અન્ગે ખતંદ
જુમલગાં અઝ જુમબીશ બગીરેખતંદ

તમાશાઈ લોગ હૈરત કે સાથ નારે લગાએ સબકે સબ વહાંસે
ભાગ ખડે હુએ. ઈસ અઝદહે કી વજહસે મખલુક ભાગી ઉસમે
આપસમે ટકરા કર બાઝ જખ્મી ભી હો ગએ ઔર વો સપેરા જો
અપની બહાદુરી કે ઢીંગે માર રહા થા વો ભી ખોફસે કાંપને લગા.

290 : نفس از دهاست او کے مردہ است
از غم بے آلتی فسرده است

નફસ અઝદહાસ્ત ઉકે મુદા અસ્ત
અઝ ગમે બે આલતી અફસુરદા અસ્ત

અબ મૌલાના ઈસ કીસ્સે સે નસીહત બયાન ફરમાતે હૈ કે અય
સાલેકીન ખૂબ સમજલો નફસ ગુનાહો કે સામાન મુહય્યા ન હોનેસે
મુદા બેજાન માલુમ હોતા હૈ લેકીન જબ ગુનાહકે સામાન ખિલવતમે
આ જાતે હૈ તો વો ઝિન્દા હો જાતા હૈ.

291 : گریباید آلت فرعون او
کہ بامر او ہمی رفت آب جو

ગર બયાબદ આલતે ફિરઓન ઉ
કે બઅમરે ઉ હમાં રફત આબે જુ

અગર નફસ કો ફિરઓન જૈસા સામાને ઐશ ઔર તાકાત
મિલ જાએ મતલબ હુકુમત માલ અસબાબ સબ મુહય્યા હો જાએ.

292 : انگہ او بنیاد فرعونى کند
راہ صد موسى و صد ہارون زند

આંગા ઉ બુનીયાદે ફિરઔની કુનદ
રાહે સદ મુસા વસદ હારૂન ઝનદ

ઉસ વકત તુમહારા નફસ ફિરઔની બુનિયાદ પર સરકશ હો જાએગા ઔર ગુનાહ વ મઆસીયત પર દીલેર હો જાએગા ઔર કિતને હકક કી દાવત દેનેવાલે મીસલ મુસા વ હારૂન યાની ઉલમાએ કિરામ કે સામને જંગ ઔર ઉનકી ગુસ્તાખી ઔર હસદ ગીબત ગીલા કરને પર આમાદા હો જાએગા. મતલબ નફસકો મુદા મત સમજો યે કબ ઝિન્દા હો જાએ ઔર આપકે ઈમાન વ દીનકો નીગલ જાએ. ઈસકા ભરોસા નહીં હંમેશા નફસ પર નઝર રખો ઔર નાફરમાની સે બચો ઔર ઈસમેં સાલેકીન કે લીયે ખાસ નસીહત હે કે કિસી શેખકી સહોબતમેં રહેકર અગર મુઝાહેદા ઝિકર અઝકાર કર લીએ તો અબ બેફીકર મત બેઠો. ઈસ ફિરઔન જેસે નફસ પર હંમેશા નઝર રખો કયુંકી થોડા મિલને પર વો ફિર ઝિન્દા હો જાતા હે ઔર બન્દેકો રૂસવા ઝલીલ કર દેતા હે.

એક બચ્ચા ઔર માં કા આગમેં જાના

એક યહુદી બાદશાહ સબકો જબરન અપને બુતકો સજ કરાતા થા ઈસ દૌરાન એક ઔરત અપનાં છોટા બચ્ચા લીએ ખડી બાદશાહને ઉસકો સજદા કરને કે લીયે હુકમ કીયા. ઔર ઈમાનવાલીથી ઉસને બુતકો સજદા કરનેસે ઈન્કાર કર દીય બાદશાહને ઉસકી ગોદમેં છોટા બચ્ચા છીનકર ઉસે આગમે ફેંક દીય વો ઔરત લરઝ ગઈ ઉસકા ઈમાન સખત ઈમ્તેહાનમેં દાખિલ હુ ગયા એસે વકત મેં કે જબ ઔરત કા ઈમાન ખતરે મે પડ ગયા તો અબ અચાનક ઉસ આગસે બચ્ચેકી આવાઝ આઈ મૌલાના ફરમાતે હે.

293 : اندرآباد کہ من اینجا شدم
گرچه در صورت میان آتشم

અંદર આમાદર કે મન ઈજાં ખુશમ
ગરચે દર સુરત મીયાને આતેશમ

બચ્ચેને કહા અય મહેરબાન માં તુ બેખૌફ જલ્દી અંદર આજા
મેં બિલ્કુલ ખુશ વ સલામત હું અગર ચે ઝાહેરમેં મેં આગ કે અંદર
માલુમ હોતા હું.

294 : اندرآباد رہیں برہان حق
تا بہ بنی عشرت خاصان حق

અંદર આમાદર બખી ખુરહાને હક
તાખ બીની ઈશરતે ખાસાને હક

અય માં અંદર આજા તાકે તું અલ્લાહ તઆલા કે દીને બરહક
કા મોઅજેઝા દેખ લે ઔર અલ્લાહ કે જો ખાસ બન્દે હે ઉનપર રબકા
કરમ વ નવાઝિશ દેખ. અગરચે વો તકલીફમેં માલુમ હોતે હે.

اندر آسرا ابراهيم ہیں
کو در آتش یافت و ردویا سمین

અંદર આ ઈસરાએ ઈબ્રાહીમખી
કોદર આતિશ યાફત વરદો યાસમી.

અય માં તું અંદર આજ તાકે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ કે આતિશે
નમરૂદ કે ગુલઝાર હોને કા રાઝ વ ભેદ અપની આંખોસે દેખ લે કે
કિસ તરહ આગકે અંદર ગુલાબ વ ચમેલી કી બહાર પાઈ થી.

مرگ میں دیدم گہ زاون ز تو
سخت خوںم بود افتادن ز تو

મરગ મીં દીદમ ગહે ઝાદન ઝતુ
સખત ખૌફમ બુવદ ઉફતાદને ઝતુ

જબ મૈં તુજસે પૈદા હો રહા થા તો મૈં અપની મૌતકો દેખ રહા થા ઓર
દુનિયા મૈં આને કેલીયે સખત ખૌફ મહેસુસ કર રહા થા. નવ માહ
પેટમૈં રહતે એક આલમ વો થા અબ ઈસ અજનબી આલમમૈં આને કે
લીયે મુજે હિચકીયાહટ મહેસુસ હો રહી થી.

اندریں آتش بدیدم عالمے
ذره ذره اندرو عیسیٰ دے

અંદરી આતિશ બદીદમ આલમે
ઝર્રા ઝર્રા અન્દર વ ઈસા દમે

ઈસ આગ કે અંદર મૈંને એક દુસરા આલમ પાયા જીસકા ઝર્રા ઝર્રા
ઝિંદગી બક્ષનેવાલા હૈ.

اندر آمادر بحق مادری
ہیں کہ ایں آؤر ندارد آؤری

અંદર આમાદર બહકે માદરી
બી કે ઈ આઝર નદારદ આઝરી

અંદર આજ અય માં તુજે હકે માદરી કા વાસ્તા દેતા હું. અંદર આજ
દેખ કે યે આગ આગકા અસર નહીં રખતી અલ્લાહ કી રહમતને ઉસે
ગુલઝાર ચમન બના દીયા હૈ.

295 : قدرة ایں سگ بدیدی اندر آ

تابہ بنی قدرت فضل خدا

કુદરતે ઈ સગ બદીદી અંદર આ
તાબ બીની કુદરતે ફઝલે ખુદા

અય માં તુને ઈસ કુત્તે કાફર યહુદી કી તાકત દેખલી. અબ અંદર આ તાકે તું રબ્બુલ અરશ કે ફઝલ ઔર રહમત કી તાકત દેખ લે. મતલબ ઉસ ઝાલિમ કી તાકાત ઝુલમસે આગમે ફેંકદેનાં હૈ ઔર રબ્બુલ આલમીન કી તાકાત યે કે આગમે ગુલિસ્તાન બના દેને કી તાકાત કા મુઆઈના કરલે.

296 : آنچه میباید بروئے کساں

جمع شد در چیره آل ناکساں

આં ચે મી માલીદ બર રૂએ કસાં
જમઅ શુદ દર ચહેરેએ આં નાકિસાં

નાલાયક લોગ બદનામી રૂસવાઈ અલ્લાહ વાલોં કે ચહેરો પર લગાના ચાહતે હૈ વો સબ જમા હોકર ઉન્હીં કે ચહેરો પર તે—બ—તે જમ જાતી હૈ અબ વો યહુદી બાદશાહ ગુસ્સેમેં આપેસે બહાર હો ગયા ઔર બડબડા કર આગકો કહા કે અય આગ તુજકો કયા હો ગયા કે તેરી જલને કી તાસીર ખતમ હો ગઈ હૈ. જો તું ઈનકો કયું નહીં જલાતી ? કયા ઈન લોગોને તુજપર જાદુ કર દીયા હૈ ? અબ આતિશને ઉસકો જવાબ દીયા.

297 : گفت آتش من مانم آتش
اندر آتا تو به بنی عالم

ગુફત આતિશ મનહમાનમ આતેશમ
અંદર આતાતુબ બીની તાબેશમ

આગને કહા કે અય દુશ્મને ખુદા તું અંદર આજા મેં વહી આગ હું
જરા અંદર આકે દેખ ઓર મેરી તપીશ ઓર તમાઝતકા મઝા ચખ લે.

298 : طبع من دیگر نکشت و غصرم
تغ حقم هم زرد ستوری برم

તખએ મન દીગર નગશતો અનસુરમ
તેગે હકમ હમ ઝ દસ્તુરી બરમ

અય કાફિર મેરી તબીઅત ઓર મેરી જલાનેવાલી તાકત કમ
નહી હુઈ. મેં ખુદા કી તલવાર હું ઉસકે ઈઝન કે બગૈર નહીં કાટતી.
યાની મેં ખુદા કે હુકમ કે તાબે હું. અલ્લાહકે નેક બંદો કે લીયે મેં
ગુલિસ્તાન હું ઓર બદકારો કે લીયે આતિશે અઝાબ હું.

299 : باد و خاک و آب و آتش بنده اند
با من و تو مرد و با حق زنده اند

બાદો બાકો આબો આતિશ બન્દાઅંદ
બા મનો તુ મુરદા બા હક ઝિન્દાઅંદ

હવા, મીટ્ટી, પાની, આગ યે સબ અલ્લાહ તઆલા કે બંદે
ગુલામ હૈ. તેરે આગે યે મુર્દા નઝર આતે હૈ લેકીન અલ્લાહ કી
બારગાહમેં વો ઝિન્દા હૈ ઓર અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ પર વો અમલ
કરતે હૈ.

કુત્તા ઓર ઉસકા માલિક

એક કુત્તા ભૂખસે મર રહા થા ઓર ઉસકા માલિક દર્દ ભરે લહેજેમેં રો રહા થા. લોગોને પૂછા કયા બાત હે? ઉસને કહા, યે કુત્તા બહોત વફાદાર ઓર બડે બડે ઓસાફ રખતા હે યે મર રહા હે પૂછા કયા હુવા હે ઈસકો? કહા કે સિફ ભૂખ કી વજહ સે મર રહા હે. તો લોગોંને પૂછા તુમહારે સીરપર યે ટોકરા હે ઈસમેં કયા હે? ઉસને કહા કે રોટીયાં હે જો સફર કે લીયે ભત્તા હે. અબ મૌલાના ફરમાતે હે.

300 : گفت چوں نہ وہی بدال سگ نان و ذرا

گفت تا ایں حد ندارم مہر و دار

ગુફત ચું ન દહી બદાં સગ નાનોઝાદ
ગુફત તાઈ હદ નદારમ મહરોદાદ

લોગોને કહા ઝાલિમ ઈસ તૌશે રોટી કુત્તે કો કયું નહીં દેતા ?
જવાબ દીયા કે ઈતની મહોબ્બત નહીં કે મેં ઉસકો રોટી ખીલાઉ.

301 : دست نایده درم در رای ناں

لیک هست آب و ویدہ رائیگاں

દસ્ત નાયદ બે દિરમ દર રાહનાં
લયક હસ્ત આબેદો દીદારાએગાં

ઉસને કહા કે રોટીયાં બગૈર દિરમ યાની પૈસેકે નહીં મિલતી
ઓર આંસુ પર એક પૈસા ભી ખર્ચ નહીં હોતા વો મુફત કે હે.

302 : گفت خالت بر سر آئے پر باد مشک

کہ آب ناں پیش تو بہتر ز اشک

ગુફત ખાલત બર સરાએ પુર બાદ મશક
કે આબનાં પેશે તું બહેતર ઝ અશક

ઉસને કહા કે ખાક પડે તેરે સરપર. અય હવાસે ભરા હુવા
મશક, બદનસીબ એક રોટીકા ટુકડા તેરે નઝદીક દો આંસુ સે બહેતર હે.

303 : اشک خون است و بنم آبه شده
می نیرزد خوں بخاک اے بیدہ

અશક ખું અસ્તો બગમ આબેશુદા
મી નરેઝદ ખું બખાકએ બેહુદા

અફ ઝાલીમ આંસુતો ખુન હૈ જો ગમ ઓર સદમે સે યે પાની
બન જાતે હૈ પસ અય બેવકૂફ ભલા ખુનકી કીમત ખાકકે બરાબર કેસે
હો શક્તી હૈ ? રોટીકો ખાકસે તાબીર કીયા. યાની વો મિટ્ટી સેહી
ઉગતા હૈ મતલબ ઈતના કીમતી ખુન ઉસકી રોટી કે બરાબર ભી
કીમત નહીં.

304 : چوں بگرید آسمان گریاں شود
چوں بنالد چرخ یارب خواں شود

ચું બગરીયદ આસમાં ગીરયાં શવદ
ચું બનાલદ ચરખ યારખ ખ્વાં શવદ

અબ મૌલાના યહાં સે ઈરશાદી મઝમુન બયાન કરતે હૈ.
અય લોગોં તુમને એક નૌ આંસુઓ કી અભી દેખા જો આંસુકી
કીમત રોટીયો સે ભી કમતર થી. અબ અલ્લાહ તઆલા કે ખાસ બંદે
ઔલીયા અલ્લાહ કે આંસુઓ કા મકામ સુનો કે જબ હમારે મુરશિદ
પાક શમ્સતબરેઝી રહમતુલ્લાહ અલયહે રોતે હૈ ઉનકે ઈખલાસ
ઔર દર્દ કી તાસીર સે આસમાન ભી રોને લગતા હૈ ઔર જબ
હમારે મુરશિદ આતિશે ઈશકસે હકીકી આહવ બુકાવનાલા કરતે હૈ
તો અરશભી લરઝા બ અંદામ હો જાતા હૈ ઔર યા રબ પુકારને
લગતા હૈ.

દસ્ત શકીસ્તા બર આરદ દર ઉદોઆ
સુએ શકીસ્તા પરદ ફઝલે ખુદા

और हमारा मुर्शिद शम्स तबरेजी निहायत बेकसी और
हृद से हुआ करते हैं तो उस शकीस्ता यानी रबकी मुहब्बत में टुटा
हुआ दिल की इरीयाद की तरफ़ रब्बे जुल जलाल का इजल शरफ़
क़बुलीयत के लीये उडकर आ जाता है. भासाने ખુદા કે આંસુઓ કી
તાકત કે वो अरश आसमां को छिला देते हैं. હમારે ઉપર આફત
અઝાબ ઈનકે યે આંસુ ઔર હુઆઓ કે સબબ સે અલ્લાહ તઆલા હુર
ફરમાતા હૈ.

નિહાયત ઈશકે મજાઝી

એક શખ્સ કિસી ખુદા રસીદા બુરુગકી બારગાહમેં ઈસલીયે
હાઝિર હુવા કે વો અપને નફસ કી ઈસ્લાહ ભી કરે ઔર ઉનકે હાથ
પર બૈઅત કરકે મુરીદ બને. ઈસ નિયત સે હાઝીર હુવા ઉસ બુરુગને
ઈસકો ઝિકર અઝકાર પડને કે લીયે ઈનાયત ફરમાયા તાકે ઉસકા દિલ
અલ્લાહ કે ઝિકરસે મુન્નવ્વર હો જાએ ઔર ઉસકી ઝબાન પાક હો
જાએ. ઉન બુરુગ કી એક ખાદેમાથી જો ઉનકે લીયે ખાના લાતી થી. વો
ભી નેક ઔર પારસા થી લેકીન યે મુરીદ જબ વો આતી તો ઉસકો ગુર
કર દેખતા અબ ઉસ મુરીદ કો ઉસ ખાદેમા કા ઈશક પૈદા હો ગયા
ખાદીમા સમજ ગઈ કે યે મુજે બુરી નિગાહ સે દેખ રહા હૈ.
બદનિગાહી કી ઝુલમત કી ઉસ ખાદીમા કે નૂરાની દિલને ઈદરાક કર
લીયા. અબ ઉસ ખાદેમાને શેખ સે અરઝ કીયા કે હુઝુર યે મુરીદ જો

આયા હૈ વો મેરે ઈશકમેં મુબતલા હો ગયા હૈ અબ ઉસકો ઝિકર અઝકાર કયા ફાએદા દેંગે. જો ઈશકે મજાઝીમેં મુબતિલા હો ગયા પહેલે ઈસસે ઉસકો નજાત અતા ફરમાએ. એહલુલ્લાહ કભી ભી અપને અહબાબ મુતઅલ્લેકીન કો રૂસવા નહીં ફરમાતે ઔર કીસીકી બૂરી હાલતસે માયુસ નહીં હોતે ઔર ન ઉનકો રૂશવા કરતે હૈ કયુંકી વો આરિફ હોતે હૈ. જો વો ઉનકી સબર તહમુલ ઔર તદબીર સે ઈસ્લાહ ફરમાતે હૈ. અબ શેખને ન ઉસ મુરીદકો ડાંટા ન ઉસકો એહસાસ ભી દીયા કે આપકો ઉસકા ઈલ્મ હૈ. ન ઉસકા ઈઝહાર ફરમાયા લેકીન દિલકો ફિકર લાહક કો ગઈ કે ઉસકો ઈશકે મજાઝી સે કીસ તરહ નજાત દીજાએ. આપકો ખુદાઈ ઈલ્હામ હુવા કે જીસપર આપને યે તદબીર પર અમલ કીયા ખાદેમા કો ઈસહાલ કી દવા આપને પીલાઈ ઔર તાકીદ કર દી કે તુજે જીતને દસ્ત આએ ઈસ બરતનમે જમાં કરતી રહો. યહાંતક કે ઉસકો બીસ દસ્ત આએ વો ખાદેમા બિલ્કુલ કમઝોર લાગર હો ગઈ ઉસકા ચહેરા વો પીલા પડ ગયા આંખે ઘંસ ગઈ રૂખસાર અંદર કો બેઠ ગએ. મતલબ વો બિલ્કુલ ઉસકા ચહેરા મકરૂહ પુર ખોઈ હો ગયા તમામ હુસ્ન જાતા રહા અબ શેખને ઉસ ખાદેમા સે કહા કે આજ તુમ ઉસકા ખાના લેકર જાના અબ વો ખાના લે ગઈ. આપ એક પોશીદા મકામ પર છૂપકર ખડે હો ગએ. ખાદેમા ગઈ મુરીદને જૈસે ઉસકો દેખા તો ખાના લેનેકી બજાએ ઉસસે અપના મુંહ ફેર લીયા ઔર કહા કે ખાના રખ દો. શેખ ફૌરન બાહર નીકલ આએ ઔર ફરમાયા કે બેવફૂર આજ ઈસ ખાદેમાસે તુને કયું ચહેરા ફેર લીયા ? ઈસમેં કૌનસી ચીજ કમ હો ગઈ જો તેરા ઈશક આજ રૂખસત હો ગયા ? ફિર આપને ખાદેમા કો હુકમ દીયા કે વો બરતન લાઓ જીસમે સબ પાખાના જમા કીયા થા. જબ ઉસને સામને રખ દીયા અબ આપ મુખાતિબ હોકર

ફરમાતે હૈ અય બેવકૂફ ઈસ ખાદેમા કે જીસમ સે યહી ચીજ નિકલી. માલુમ હુવા કે દર હકીકત યહી પાખાના નિકલ જાને સે તેરા ઈશક જાતા રહા. મતલબ તેરા માશુક યે પાખાના થા, જો નિકલતે હી તેરા ઈશક ગાએબ હો ગયા. અગર તુજકો ઈસ ખાદેમાસે મહોબ્બતથી તો અબ કયું ઠંડી હો ગઈ? અબ ઉસ મુરીદ કો દિમાગમેં યે સમજ આઈ કે હકીકતમેં યે ઈશક આરઝી ઔર નાપાએદાર હૈ. વો બહોત શરમિન્દા હુવા અબ વો બારગાહે ઈલાહીમેં સચ્ચે દિલસે આહ વ ગીરીયો ઝારી કરને લગા. અબ વો તૌબા ઔર શૈખ કે ફેઝસે ઈશકે હકીકી સે માલામાલ હો ગયા. કિતના બહેતરીન તદબીરસે ઉસકા આપને ઈલાજ ફરમાયા અબ ઈસ હીકાયત સે મૌલાના રૂમ રહમતુલ્લાહ અલયહે નશીહત ફરમાતે હૈ.

1 : زلفِ جعد و مشکبار و عقل بر
آخر اودم زشت پیر خیر

ગુલ્ફે જઅદ વ મુશકબારો અકલબર
આખીર ઉ દુમ્મે ઝશત પીરેખર

ગુગરવાલી મુશકબાર અકલ ઔર હોશ કો ઉડાને વાલી ગુલ્ફ આખિરકાર બુઢે ગધે કી ધુમકી તરહ હો જાતી હૈ. બુઢાપેમેં સારા હુસ્ન જાતા રહતા હૈ ઔર વહી હુસ્ન અબ મનહુસ નઝર આતા હૈ.

2 : زگس چشم خماری بهجوں جاں
آخر اعمش ہیں آب ازوے چکاں

નરગીસે ચશમે ખુમારી હમ ચું જાં
આખિર અઆમશ હી આબ અઝવે ચું કાં

આજ જોસ ખુમાર આલુદ આંખ પર તું અપની જાં નિસાર કર
રહા હૈ ઉસકા અંજામ બુઢાપેમેં દેખલો વહી સુરમગીં તુમહારા દિલ
લુબાનેવાલી આંખે અબ વો તમામ હુસ્ન જાતા રહા આંખસે ગંદાપાની
ટપકતા રહેતા હૈ ઓર ચુન્દાપન કી વજહ સે વો બદનુમા હો ગઈ.
ઝાહેરી ઈશક વક્ત આનેપર રૂખસત હો જાતા હૈ.

3 : کود کے از حسن شد مولائے خلق
بعد پیری شد خرف رسوائے خلق

કોદ કે અંઝ હુસ્નશુદ મૌલા એ ખલક
બાદપીરી શુદ ખરફ રસવા એ ખલક

એક ખુબસુરત બચ્ચેકો દેખો વો ખલક કા મૌલા બના હુવા હૈ
યાની હર એક ઉસકો ઉઠાતા ચૂમતા હૈ ગલે લગાતા હૈ ઓર ઉસસે
પ્યાર કરતા હૈ. લેકીન જબ વો બુઢા હો ગયા તો ફિર વો મખલુકમેં
બેકદર ફિરતા હૈ. કોઈ ઉસકી તરફ દેખતે ભી નહીં. અબ તીસરી
મીસાલ ફરમાતે હૈ.

4 : روز دیدی طلعت خورشید خوب

مرگ اور ایاد کن وقت غروب

રોઝ દીદી તલ અતે ખુરશીદ ખૂબ

મરગ ઉરા યાદકુન વકતે ગુરૂબ

સૂરજ સુબહ તુલઅ હોતે વકત કિતના ખૂબસૂરત ઓર કિતને સારે રંગ રોશની સે ચમકતા ધમકતા નઝર આતા હૈ. લેકીન ગુરૂબ કે વકત કિતના ફીકા પડ જાતા હૈ ઉસ હાલકો દેખો કે ઉસકા રૂબના કિતના બેરોનક હૈ.

5 : بدر را دیدی بریں خوش چار طاق

حرتش را هم بین اندر محاق

બદરરા દીદી બરી ખુશ ચારતાક

હરતશેરા હમ બ બી અંદર મહાક

ચોંદવી રાતકા ચાંદ દેખો આસમાનમેં કિતના રોશન ઓર ખૂબસૂરત માલુમ હોતા હૈ. લેકીન જબ વો ઘટતા હૈ ઉસ વકત ઉસકી હાલત દેખો કેસી બદનુમાં સ્યાહી માએલ હો જાતી હૈ કાલા પડ જાતા હૈ.

6 : اے بیدہ لو نہائے چرب خیز

فضله آل را بین در آب ریز

એ બદીદા લોનહાએ ચરબખેઝ

ફુઝલાં આં રાબબી દર આબરેઝ

અય શખ્સ તું ઉમદા ગીઝા કી તાઝગી ઉસકી ખુશખૂ અલગ અલગ ઉનકે ઝાએકે મીઠાંસ ઓર લિઝ્ઝતવાલી ગીઝાઓ કો ખાને કે બાદ સુબહ બૈતુલ ખુલામેં જાકર ઉસકો દેખ ઉસકા કયા નતીજા હૈ જીસ ગીઝા કા તું આશીક ઓર ફરેફતા થા.

زادہ و دنیا چود نیا بے وفا است : 7
کرچہ اور آرد بتو آل رو وفا است

આદ ઓ દુનિયા ચું દુનિયા બેવફા અસ્ત
ગરચે રો આરદ બ તું આં કફા અસત

દુનિયાવાલે મિસલ દુનિયા કે બેવફા હૈ. મતલબ જૈસી દુનિયા
બેવફા હૈ ઈસી તરહ દુનિયાવાલે ભી બેવફા હૈ. જૈસે 'અદ દુનિયા
જફાઉન લૈસ ફી રફાઉન' દુનિયા અહલે દુનિયા સબ બેવફા હૈ અગર
વો ચહેરા તેરી તન કરે તો સર કા પિછલા ભાગ સમજ.

عشق پاکوں درمیاں جاں نشاں : 8
دل مدد الا بمهر دل خوشاں

ઈશકે પાકાં દરમીયાને જાં ફીશાં
દિલમ દેહ ઈલ્લા બ મહેરે દિલ ખુશાં

જબ દુનિયા ઔર એહલે દુનિયા કી બેવફાઈ તુમકો માલુમ હો
ગઈ ઔર તુમ ઈન મીસાલોસે જાન લીયા કે કોઈ ચીજ અપની
અસલીયત પર કાયમ નહી રહેતી હર એક કે લીયે ઝવાલ ઔર ફના હૈ
યે સબ માલુમ હો ગયા તો ઈન તમામ બેવફાઓ કો છોડદે ઔર
અલ્લાહ તઆલા કે નેક બંદે અલ્લાહ વાલે કી મહોબ્બત દિલમેં કાયમ
કર લો. કીસીસે દિલ મત લગાઓ મગર અલ્લાહ કે મકબુલ બંદોસે.
ઉસ અલ્લાહ વાલેકી સહોબતમેં બેઠો દુનિયા કે તમામ ફંદોસે વો
તુમકો બેરગતન બના દેંગે ઔર દિલમેં દાએમી રબતઆલા કી
મહોબ્બત રાસીખ કર દેગે.

નસુહ કી તૌબા

એક નસુહ નામી શખ્સ ઉસકી આવાજ ઔર ચહેરા શીકલ સુરત સબ ઔરત જૈસીથી લેકીન અંદર મે બાશહવત વો પુરા મર્દ થા. વો શાહી ખાનદાન કી બેગમાત ઔર શહેદઝાદીયો કો નહેલાને મેલ નીકાલને કી ખિદમત પર મામુર થા. એસે વો અપને નફસાની લીઝઝત ભી પાતા થા ઔર મોઆવેઝા ભી મીલતા થા. વો ખાદેમા મુલાઝેમા બનકર રહેતા થા. ઉસકે દિલમેં કભી યે ખ્યાલ આતા કે યે કામ છોડ કર તૌબા કરલું. લેકીન ફીરવકત પર તૌબા તોડ દેતા એક વકત ગાંવમેં કોઈ બડે આરીફ બુર્જુગ તશરીફ લાએ તો યે નસુહ મુલાકાત કે લીયે ગયા ઔર કહા અબ મૌલાના કી ઝબાન સે મઝમુન સુનો.

رفت پیش عارفی آں زشت کار

گفت مارا درو عارفی یاد دار

રફત પેશે આરીફે આં ઝશત કાર

ગુફત મારા દર દુઆ એ યાદદાર

યે ગુનાગાર નસુહ ઉસ આરીફ બીલ્લાહ અલ્લાહ વાલેકી મુલાકાત કેલીયે ગયા ઔર કહા કે અય અલ્લાહ કે દોસ્ત મુજે અપની દુઆમેં યાદ ફરમાઈએ.

آں دعا از بهت گردون درگذشت

کار آں مسکین باخر خوب گشت

આં દોઆ અઝ હફત ગીરદું દર ગુઝિસ્ત

કારે ઈ મીસ્કીન બ આખિર ખૂબ ગશત

અબ ઉસ અલ્લાહ વાલેને દુઆ માંગી દુઆ ઉસ મર્દ ખુદાકી સાત આસમાનો સે ગુઝર ગઈ મકબુલ હુઈ ઔર ઉસ મિસ્કીન કા કામ બન ગયા.

9 : یک سبب انگیزت صنع ذوالجلال
که رہانیدش ز نفیس و وبال

યક સબબ અંગેખત સન અઝુલજલાલ
કે રેહાનીદશ ઝ નફરી વ વબાલ

અબ ઉસ મદે ખુદાકી દુઆ સે અલ્લાહ તઆલા ને એક સબબ બનાયા. યે સબબ ગૈબસે પૈદા હુવા ઉસકે ખુલાસી કે લીયે એક દિન શાહી મહેલ કી બેગમાત કો નહેલાને કે વકત એક બૈગમ કા કિંમતી મોતી ગુમ હો ગયા જીસકી તલાશી લેનેકી ઝરૂરત હુઈ ઔર તલાશ શરૂ હો ગઈ.

10 : بانگ آمد که همه عریاں شوید
هر که هستی از عجز و از نوید

બાંગ આમદ કે હમાં ઉરીયા શોવેદ
હરકે હસ્તીદે અઝ અઝુજો વ અઝ નોવેદ

એલાન કીયા ગયા કે મહેલ કે અંદર તમામ ખાદેમાત મદ હો યા ઔરત સબકી ઉરીયા કરકે તલાશી લી જાએગી. છોટે બડે સબ કી તલાશી લી જાએગી. ઈસ એલાનસે નસુહ પર લરઝા તારી હો ગયા ક્યુંકી અસલમેં વો અંદર મદ થા બાહેર વો ઔરત બના હુવા થા ઔર ખાદેમાકા કામ કરતા થા. ઉસને સોચા કે આજકે દિન મેરા બરમ ખુલ જાએગા ઔર મુજકો વો બાદશાહ ઈસ જુર્મ કી વજહસે ટુકડે ટુકડે કર દેગા ક્યુંકી જુર્મ બહોત સંગીન હૈ. ઈસલીયે ઉસપર લરઝા વ ખૌફ તારી હોગયા.

11 : آن نصوص از ترس شد در خلوت
روئے زرد و لب کبود از خستگی

આં નસુહ અઝતરસ શુદ દરખિલતવતે
રુએ ઝદવલબ કબુદે અઝખશયતે

યે નસુહ ખૌફ કે સાથ તનહાઈમૈં ગયા ચહેરા ઉસકા પીલા પડ
ગયા હોટ નીલે ઔર વો હૈબત ઔર ખૌફ સે લરઝ રહા થા.

12 : پیش چشم خویش اومی دید مرگ
سختی لرزید او مانند برگ

પેશે ચશમે ખ્વેશ ઉ મી દીદ મરગ
સખ્ત મી લરઝીદ ઉ માંનંદ બરગ

નસુહ અપની મૌત કો સામને દેખ રહા થા મીસલ દરખ્તકે
પત્તે કી તરહ વો લરઝ રહા થા વો સિજદે મે ગીર ગયા ઔર રો રો કર
ગીરીયો ઝારી કરને લગા.

13 : گفت یارب بارها برگشته ام
توبها و عهدها شکسته ام

ગુફ્ત યા રબ બારહા બર ગોશિસ્તાઅમ
તોબહા વ અહેદ હા શકીસ્તા અમ

નસુહ ને કહા કે અય મેરે રબ, મૈંને રાસ્તા ગલત કર દીયા
કીતની બાર તૌબા કીયા અહદ કીયા મૈં અપની હીમાકત સે હર વકત
અહેદ તૌબા કો તોડ દીયા હૈ.

14 : اے خداآں کن کہ از تو می سزد
کہ زہر سوراخ مار می گزد

અય ખુદા આંકુન કે અઝ તુ મીસઝદ
કે ઝહર હર સુરાખ મારમ મીગઝદ

અય મેરે રબ અબ મેરે સાથ આપ વો મઆમેલા કીજીએ જો
આપકે લાએક હૈ. મેરે લીયે તો મેરે કરતુત કે હર સુરાખ સે મુજે સાપ
ડંસ રહા હૈ.

15 : نوبت جستن اگر در من رسد
وہ کہ جان من چہ سختی آشد

નૌબતે જુસ્તન અગર દરમન રસદ
વો કે જાને મન ચે સખતીયા કુશદ

અગર મોતી કી તલાશ તમામ ખાદેમાત સે ગુઝર કર મેરે તક
આ ગઈ તો હાય મેરી જાન કિસ કદર સખતી ઓર શિદ્દત કા અઝાબ
ચખેગી.

16 : گرم این بار ستاری کنی
توبہ کردم من زہر ناکردنی

ગર મોરા ઈ બાર સત્તારી કુની
તૌબા કરદમ મનઝહર ના કરદની

અય મેરે રબ અગર ઈસ મરતબા આપ મેરી પરદાપોશી
અપની સત્તારી કે સબબ ફરમાદે તો મૈં હર અપને નાલાએક ફેલસે
તૌબા કરતા હું સચ્ચે દિલ સે તૌબા.

17 : در جگر آلوده هستم صد شرر
در مناجاتم ہیں خون جگر

હર જીગર ઉફતાં દા હસ્તમ સદ શરર
હર મુનાજાતમ બર્બી ખુને જીગર

અય મેરે રબ મેરે જીગરમેં સેકડો ગમ કે શોઅલે ભડક રહે હૈ.
આપ મેરી મુનાજાત મેં મેરે જીગર કા ખુન દેખલેં કે મૈ કેસી બેકસી કી
હાલતમેં ઓર દર્દ સે નાલા ફગા હું. અબ વો નસુહ અપને રબકે
દરબાર મેં રોકર દુઆ માંગ રહા થા. ગીરીયો ઝારી કર રહા થા કે
ઉસકો અચાનક આવાજ આઈ.

18 : جمله را جستم پیش آئے نصوح
گشت بے هوش آل زماں پر رید روح

જુમલારા જસ્તેમ પેશે આ એ નસુહ
ગશત બેહોશ આં ઝમા પરરીદ રૂહ

આવાજ આઈ કે સબ કી તલાશી હો ચુકી અબ અય નસુહ તું
સામને આ ઓર અપને કપડે ઉતાર કર નંગા હોજા. યે આવાજ સુનતે
હી નસુહ કે ઈસ ખોફસે કે નંગા હોનેસે મેરા ઐબ ખુલ જાએગા મેરી
અસલ હકીકત બાહેર આ જાએગી ઈસ સબબ વો બેહોશ હો ગયા
ઓર ઉસકી રૂહ વો આલમે બાલાકી સેર કરને લગી.

19 : جاں بحق پیوست چوبیسوش شد
بحر رحمت آل زمان در جوش شد

જાં બહક પૈવસ્ત ચુ બેહોશશુદ

બહેરે રહમત આં ઝમાં દરજોશશુદ

ઉસકી રૂહ બેહોશી કે વકત હક તઆલા સે કરીબ હો ગઈ
ઉસકી સચ્ચી તૌબા વ ગીરીયોઝારીને અલ્લાહ તઆલા કે કરીબ કર
દીયા ઔર રહમતે ખુદા કો ઉસ વકત જોશ આયા. રબકી કુદરતસે
નસુહ કી પરદાપોશી કે લીયે મોતી મીલ ગયા.

20 : بانگ آمد ناگہاں کہ وقت بیم

شد پید آں گم شدہ در یتیم

બાંગ આમદ નાગહાં કે વકતે બીમ

શુદ પદીદ આં ગુમશુદા દુરેયતીમ

અચાનક આવાજ આઈ એલાન હુવા કે અબ ખોફકા વકત
ખતમ હો ગયા ગુમશુદા મોતી મીલ ગયા.

21 : آں نصح رفتہ باز آمد بخویش

دیدہ چشمش تابش صدر روزہ بیش

આં નસુહ રફતા બાઝ આમદ બખ્વેશ

દીદા ચશમિશ તાબીશે સદ રોઝા બેશ

અબ નસુહ બેહોશીસે હોશમેં આ ગયા. અબ ઉસકી આંખે
સેંકડો દિનસે જયાદા રોશન થી યાની આલમે બેહોશીમેં ઉસકો રબ્બે
બેન્યાઝ કી કુરબત કી તજલ્લીયાતકા મુશાહિદા કરાયા થા જસકે
અનવાર સે બાદ બેહોશીભી આંખે રોશન તાબા થી. શાહી ખાનદાન
કી ઔરતો ને નસુહ સે મોઆઝેરત કી ઔર કહાકે હમારા બદગુમાની
કે સબબ સે તુમકો બહોત તકલીફે પહોંચાઈ હૈ.

22 : بدگماں بودیم مارا کن حلال
لحم تو خوردیم اندر قیل قال

બદ ગુમાં બુદેમ મારાકુન હલાલ
લહમ તુ ખુરદેમ અંદર કીલો કાલ

યાની બદગુમાની કે સબબ સે હમને તેરા ગોશત ખાયા. યાની
ગીબત ઓર તલાશી કે ખોફ સે તુજે જો તકલીફ મુશકકત ગુઝરી
ઉસકે લીયે માફી.

23 : گفت بود فضل خدای داد گر
ورنه آنچه گفته شد، ستم بتر

ગુફત બુદ ફઝલે ખુદા એ દાદગર
વરનાં ઝ આંચે ગુફતા શુદ હસ્તમખતર

નસુહ ને કહા મેરે રબ્બકા મુજ કમીને પર ફઝલ હો ગયા
વરના મહેરબાનો જો કુછ મેરે બારે મેં કહા ગયા હમ ઉસસે જયાદા
બુરે ઓર ખરાબ હે. ઉસકે બાદ બાંદશાહ કી એક શહઝાદી ને
નહેલાને કે વાસ્તે નસુહ કો પૈગામ ભેજા ઓર બુલાયા મગર અબ
નસુહ જો ગીરીયાઝારી સચ્ચી તૌબા કે સબબ બેહોશીમેં રબ્બ
તઆલા કા કુરબ હાંસિલ હો ગયા થા. અબ નસુહ અલ્લાહ વાલા હો
ગયા થા ઈતને કવી તઅલ્લુક કે બાદ અબ નસુહ ગુનાહ કી તરફ કબ
લોટતા ઉસને જવાબ દીયા.

24 : گفت ز در دست من بیکار شد
و من نصح تو کنوں بیمار شد

ગુફત ઝદર દસ્તે મન બેકાર સુદ
વીં નસુહ તુ કનું બીમાર શુદ

નસુહ ને જવાબ દીયા અબ મેરે હાથ તાકતસે બેકાર હો ગએ
હે ઓર મેં અબ બિમાર હો ગયા હું ઈસ બહાનેસે બુરાઈ સે અપને કો
બચા લીયા.

25 : بادل خود کز حد رفت جرم
از دل من که رود آں ترس و کرم

બા દિલે ખુદ કઝ હદ રફત જુરમ
અઝ દિલે મનકે રવદ આંતરસો કુરમ

નસુહ ને અપને દિલમેં કહાકે મેરા જુરમ હદસે ગુજર ગયા
અબ મેરે દિલસે વો ખૌફ ઓર ગમ કૈસે નીકલ શકતા હૈ.

26 : توبہ کردم حقیقت با خدا

نشکتم تا جاں شود از تن جدا

તૌબા કરદમ હકીકતે બા ખુદા
નશીકનમ તાજાં શુદ અઝતન જુદા

નસુહને કહાકે મૈંને રબ કી બારગાહમૈં સચ્ચે દિલસે તૌબા કી હૈ. અબ ઉસકો કભી ભી નહીં મૈં તોડ શકતા. અગરચે મેરા સર તનસે જુદા ભી હોજાએ ફીરભી તૌબા નહીં તોડુંગા. ઈસસે યે નસીહત મિલતી હૈ કે અપની કિતની હી ગંદી ઓર બૂરી હાલત સે કભી નાઉમ્મીદ નહીં હોના ચાહીયે. હકક તઆલા કી રહમત હર વકત ઈસ્લાહ પર કાદિર હૈ. કીસી અલ્લાહ વાલે સે દુઆ કરાની ચાહીયે. જૈસે નસુહ ને કરાઈ તાકે બામુરાદ હો જાઓ નસુહ કી તવીલ ઉમર ગુનાહોમૈં ગુઝરી થી ઓર કેસે ખતરનાક હાલતમૈં રબ તઆલા ને ઉસકી હિદાયત કે લીયે ગૈબ સે સામાન પૈદા ફરમાએ ઓર ઉસકો સચ્ચી તૌબા કી તૌફીક અતા ફરમાઈ ઓર ઉસકી સત્તારી ફરમાતે હુએ ઉસકો રબતઆલાને અપના બના લીયા. આદમી કો સચ્ચે દિલસે તૌબા વ ઝારી કરની ચાહીયે રબ્બ તઆલા કી રહમત ઉસકા ઈસ્તેકબાલ કરતી હૈ.

એયાદતે સહાબી

એક સહાબી એ રસૂલ ખિમાર હો ગએ ઔર બહોત લાગર હો ગએ રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ એયાદત કે લીયે તશરીફ લાએ જો દેખા કે બહોત નકાહત ઔર નઝઅ કીસી હાલત હો ગઈ હૈ તો આપને અઝ રૂએ નવાઝીશ ઔર લુતફ કા ઈઝહાર ફરમાયા વો બીમાર સહાબી જબ આપકો દેખા તો વો ખુશી સે નઈ અપની ઝિન્દગી મહેસુસ કરને લગા ઔર એસા લગા જૈસે કોઈ મુર્દા અયાનક ઝિન્દા હો જાએ અબ ઉસને કહા અબ યહાંસે મૌલાના ફરમાતે હૈ.

27 : گفت بیماری مرا این بخت دار
کامد این سلطان بر من بامداد

ગુફત ખિમારી મુરાઈ બખતદાદ

કઆમદ ઈ સુલતાને બરમન બઈમદાદ

સહાબીને કહા કે મેરી ખિમારી તો ખુશ નસીબ વ ખુશકીસ્મત હૈ કે જીસકે સબબ સે સુલતાનુલ અંબીયા રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ એયાદત કે લીયે તશરીફ લાએ ઔર ઉસને કહા.

28 : اے بخت رنج و بیماری و تب

اے مبارک درد و بیداری شب

એ બજીસ્તા રન્જ ખિમારી વ તબ

એ મુબારક દર્દ વ બેદારી એ શબ

ઉસ સહાબી ને કહા અય મેરી ખિમારી બુખાર ઔર રંજ વ દર્દ ઔર બેદારી એ શબ મુજે મુબારકબાદ હૈ કે તુંહી તો ઈસ વકત સબબ હૈ કે રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ મેરી એયાદત કો તશરીફ લાએ જબ રહમતે આલમ ઉસકી એયાદત સે ફારીગ હો ગએ તો આપને ઉસ સહાબી સે પુછા કે તુમહે કુછ યાદ હૈ તુમને હાલતે સેહત મે કયાં દુઆ માંગી થી ?

29 : من ہی گویم کہ یارب آں عذاب
ہم دریں عالم براں بر من شتاب

મન હમી ગોયમ કે યા રબ આં અઝાબ
હમ દરી આલમ બરાંબર મનશતાબ

मैं ये दुआ मांगता था કે अय अल्लाह जो अज़ाब मुझे
आખेरतमें आप देंगे वो इसी आलम यानी दुनिया हीमें मुझको दे
दीजो यानी उसने आખेरतका अज़ाब यहीं आप हमको जल्दी दे दो
ताके आખेरतमें मैं अज़ाब से ફारीग હો જાઉં.

30 : تاور آل عالم فراغت باشدم
در چنین در خواست تادم میروم

તા દર આં આલમ ફરાગત બાશુદમ
દર ચુની દર ખ્વાસત તાદમ મી રવમ

તાકે આલમે આખેરત કે અઝાબસે મેં ફારિગ હો જાઉં બસ
યહી દુઆ અબતક માંગતા રહા હું.

31 : این چنین رنجور گویم پیدام شد
جان من از رنج بے آرام شد

ઈ ચુની રંજુએ પૈદામ શુદ
જાનેમન અઝ રંજ બે આરમશુદ

યહાં તક કે યે નૌબત આ ગઈ ઔર મુજકો ઐસી શદીદ
બિમારીને ગેર લીયા અબ તકલીફ સે મેરી જાન બે આરામ હો ગઈ હે.

32 : مانده ام از ذکر و از اورا خود
بے خبر گشتم ز خویش و نیک و بد

માનદ અમ અઝઝિકર વ અઝઝિરા વ ખુદ
બેખબર ગશતમ ઝ ખ્વેશવ નેકોબદ

અબ ઈસ બીમારી કે સબબ મેરે ઝિકર અઝકાર હાલતે
સેહતમે મેરે જો મામુલાત થે મેં ઉનસે આજીઝ ઓર મજબુર હો ગયા
હું. અપને અઝીઝ અકરબા દોસ્ત નેક વ બદ તમામસે બેખબર પડા
હુવા હું. યે બાત સુનકર રસૂલે ખુદાને નારાઝગી કા ઈઝહાર ફરમાયા
ઔર આઈન્દા એસી દુઆ માંગનેસે મના ફરમાયા ઔર એસી દુઆ
કો મનાફીએ અબદીઅત કરાર દીયા કે આદાબે બંદગી કે ખિલાફ હૈ.
અપને મૌલાસે બલા વ અઝાબ તલબ કરતા હૈ. ગોયા ખુદાએ પાકસે
ઉસકે બરદાશત કરને કા ચેલેન્જ કરના હૈ હુઝુરને મના ફરમાયા ઔર
ફરમાયા.

33 : توجه طاقت داری اے مور سقیم
کہ نہد بر تو چناں کوہ عظیم

તુ ચે તાકત દારીએ મોરે સકીમ
કે નહદ બરતું ચુનાં કોહે અઝીમ

અય મુખાતિબ તું કયા તાકત રખતા હૈ કે તુજે જેસી બિમાર
ચીયુંટી પર ખુદા પાક એસા બડા પહાડ બલા વ મુસીબત રખદે, ફીર
આપને ફરમાયા.

34 : ايس بگوي و سهل كن دشوار را

تا خدا گلشن کند آں خار را

ઈ બગોઈવ સહલ કુન દુશવાર રા
તા ખુદા ગુલશન કુનદ આખાર રા

અબ ઈસ તરહ દુઆ માંગો કે મૌલા મેરી દુશવારી કો આસાન ફરમા તાકે રબતઆલા તુમહારી મુસીબત કે કાંટોકો ગુલશને રાહતસે તબદીલ કરદે.

35 : آتانی دارد دنیا نا حسن

آتانی دار عقبانا حسن

આતેનાં ફી દારે દુનિયાના હસન
આતેનાં ફીદારે ઉકબાના હસન

और अट्ठाड़ तआला से कछो के अय मेरे रब्ब तुं मुजे
दुनियामें ली ललाछियां अताकर और आपेरत में ली ललाछियां
अता फरमा. ईस हिकायत से सबक मीलता है के रब तआला की
बारगाह में हंमेशा ખૈર હી માંગો. કભીકભી કિસી તકલીફ યા બિમારી
કિસી મૌકે પર ન મૌત માંગો ન ઔર કોઈ તકલીફ. કયુંકી ઈનસાન કી
કયા બેસાત કે વો કોઈ અઝાબ યા આફત કો બરદાસ્ત કરે. ઈસી લીયે
તુમ હંમेशा દુનિયા ઔર આખેરત કી ભલાઈ તલબ કરો.

હમરતે સુલેમાન અલયહિસ્સલામ કા બિલકીસ કો દાવતે ઇસ્લામ

خیر بقیس بیاؤ ملک ہیں : 36
بر لب دریائے یزداں در بچیں

ખેઝ બલકીસા બયાઓ મુલક ખી
બર લબે દરીયાએ યઝદાં દુરબચી
એ બીલકીસ ઉઠ ઓર મુલકે અસલી અલ્લાહ તઆલા સે
તઅલ્લુક કા મુલક દેખ ઓર દરીયાએ હકક કે કિનારે પર રઝા એ
ઈલાહી કે મોતી યુન લે.

خواہر انت ساکن چرخ سنی : 37
تو بمر داری چه سلطانی کنی

ખ્વાહરાનત સાકીન ચરખે સેની
તું બ મુરદારી ચે સુલતાની કુની
તેરી બહેને જો ઈમાન લા ચુકી હે વો શરફે તઅલ્લુક કે
હકકતઆલા કી બરકત કે તુફેલ રોશન આસમાન પર મુકીમ હે. યાની
રબતઆલા કે કુરબત મેં હે અય બીલકીસ તુજે કયા હો ગયા હે કે તું
એક મુરદાર દુનિયા પર આશીક હે?

خواہر انت راز بخششائے راز : 38
چچ میدانی کہ آں سلطان چه داد

ખ્વાહરાનત રાઝ બખ્શિશહા એરાદ
હેય મી દાની કે આં સુલતાં ચે દાદ
અલ્લાહ તઆલા ને તેરી ઉન બહેનો કો અપની અઝીમ
એનાયત ઓર અતાઓસે કયા કયા બખ્શિશે કી ઉસકા તુજે કુછ પતા
હે કે નહી?

39 : خيز بلقيساں بيا دولت نگر
جاوداں از دولت ما برنجور

ખેઝ બીલકીસાં બયા દૌલત નગર
જાવેદાં અઝ દૌલતે માં બર બખુર

અય બીલકીસ જલ્દી આ ઓર દૌલતે બાતેની દેખ ઓર
હમારી દૌલતે બાતેની સે દાએમી ફલખા.

40 : خيز بلقيسا بيا اور بحر جود
هر دے بردار بے سرمایه سود

ખેઝકે બીલકીસા બયાવર બહેરે જુદ
હર દમે બરદાર બે સરમાયા સુદ

અય બીલકીશ જલ્દી આ સખાવત કે દરીયામેં આજા ઓર
બગૈર સરમાએ કે નફા હાંસિલ કરલે હમારે પાસ સરમાયએ ઈબાદત
વગેરા ભી અપના કુછ નહીં. સબ ફઝલે ઈલાહી ઓર તૌફીકે
ઈલાહીકા હી સમરા હૈ.

41 : خواهر انت جمله در عیش و طرب
بر تو چوں خوش گشت ای رخ و تعب

ખ્વાહરાનત જુમલા દર ઐશો તુરબ
બરતું ચું ખુશ ગશત ઈ રંજો તઅબ

તેરી મુમેનાત બહને સબકી સબ ઈમાન કે સબબ લુત્ફ ઓર
ઐશ કર રહી હૈ ઓર તું દુનિયા કા કબતક રંજ બરદાસ્ત કરતી
રહોગી.

42 : خيز بلقيس سعادت يار شو
وزمه ملك سبا يزار شو

ખેઝ બિલકીસાં સઆદત યાર શવ
વઝહમાં મુલકે સબા બેઝાર શવ

અય બિલકીસ ઉઠ ઓર સઆદત કી સાથી હોજા ઓર તમામ
મુલકે સબા જો ફાની હે ઉસસે બેઝાર હોજા.

43 : تو زشادی چون گدائے طبل زن
که نم شاه در نمی گویند

તુઝ શાદી ચું ગદાએ તબલ ઝન
કે મનમ શાહવ રઈસે ગોલખન

તું ખુશી કે ઢોલ ઉસ ફકીર કી તરહ બજા રહી હે જીસને અપની
તંગ દસ્તીકે ઢોલ બજાના શરૂ કીયા ઓર કહા મેં કોડીયો કા બાદશાહ હું
ઓર રઈસ હું. તો કયા ઈસ ફકીર કો ઈસ શોર ગુલકી વજહ સે બાદશાહ
ઓર રઈસ ન સમજેગા ? ઈસી તરહ ઈસ દુનિયા કી તું બાદશાહ રઈસ
બનતી હે જો ઈસ કોડીસે ભી જયાદા ગંદી ઓર પલીદ હે. લેહાઝા ઉસકો
તરક કરકે આખેરત કી દાએમી દોલત કી તરફ હરીસ હોજા.

44 : خيز بلقيس كنون با اختيار
پيش از آنكه مرگ آرد گير و دار

ખેઝ બીલકીસા કનું બા ઈખતીયાર
પેશ અઝ આંગાહ મરગ આરદ ગીર વ દાર

અય બીલકીસ જલ્દી કર અપને ઈરાદે ઓર ઈખતીયારસે તું
જલ્દી હીદાયત કો કબૂલ કરલે ઈસસે પહેલે કે ઈસ ગંદી ઓર મુરદાર
પરસ્તી કી હાલતમેં તુજે મૌત આકર બે ઈખતીયાર ન બનાદે.

خيز بلقيسيا بجا خود مناز : 45
اندریں درگہ نیاز آوردنار

મેઝ બીલકીસાં બ જાં ખુદ મનાઝ
અંદરી દરગહે નેયાઝ આવુરદ નાઝ
અય બીલકીસ ઉઠ અપને ભેજા નાઝ પર નાઝ મતકર બારગાહે
હકકમેં ન્યાઝમન્દી કબૂલ હોતી હૈ નાઝ કી કોઈ કદર કી મત નહીં.

خيز بلقيسيا بياپيش از اجل : 46
در نگر شاهی و ملک بے دخل

મેઝ બીલકીસા બયાપેશ અઝ અજલ
દર નગર શાહી વ મુલક બેદગલ
અય બીલકીસ આજા મૌત આનેસે પહેલે તું ઈસ્લામ કબૂલ
કરલે ઓર હકતઆલા કી કુરબત કી સલતનત કા જાહોજલાલ દેખ.

اے خنک آتجان کزیں ملکت بجست : 47
کہ اجل این ملک را ویراں گریست

અય ખુનક આંજાં કઝી મુલકત બજસ્ત
કે અજલ ઈ મુલકરાવીરાં ગરસ્ત

મુબારક હૈ વો શખ્સ જો ઈસ ફાની દુનિયા કી મહોબ્બતસે
આઝાદ હો ગયા. કયુંકી યે તમામ મુલક ઓર દૌલત ઓર દુનિયા કી
તમામ લઝઝતોં કો હમસે છુડાને વાલી હૈ. ખુશનસીબ હૈ વો જો ઈસ
ફાનીમેં ગરક ન હોવે ઓર બકદરે દુનિયા હાંસિલ કરે લેકીન દિલસે
ઉસકી મહોબ્બત દૂર રખે ઓર દુનિયા બકદરે ઝરૂરત હાંસિલ કર.

હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ ઓર અહમક

એક મરતબા હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ પહાડો કી તરફ બહોત શિદ્દત સે દોડ કર જા રહે થે. આપકે એક ઉમ્મતીને આપકો પુકારા કે અલ્લાહ કે નબી ઈસ તરહ આપ ભાગ રહે હૈ ? હાંલાકે આપકે પીછે કોઈ દુશમન ભી નજર નહી આતા, કયા બાત હૈ ? ઈતનાં ખોફ કીસ ચીજ કા હૈ ?

48 : گفت از احمق گریزانم برو
می رهام خوش رایندم مشو

ગુફત અઝ અહમક ગુરેઝાનમ બરો
મી રેહાનમ ખ્વેશ રા બંદમ મશો

આપને ફરમાયા મૈં બેવકૂફ સે દૂર ભાગતા હું, તું જા અપના કામ કર મૈં બેવકૂફ કી સહોબત અપને કો ખુલાસી દેનાં ચાહતા હું. તું મુરે ભાગનેમૈં બલલ અંદાજ મત હો.

49 : گفت آخر آں مسیحانه توئی
که شود کور و کراز مستوی

ગુફત આખર આં મસીહા ન તુઈ
કે શવદ કોરો કર અઝ મુસ્તવી

ઉસને અરજ કીયા અય ખુદા કે રસૂલ કયા આપ મસીહા નહીં હૈ ? જીનકે દમકે સબબસે અંધે ઓર બહેરે શીફાયાબ હો જાતે હૈ. હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામને જવાબ દીયા.

50 : گفت رنج احمق قهر خداست

رنج کوری نیست قهر آں ابتلاست

ગુફત રન્જે અહમકી કહેરે ખુદાસ્ત
રન્જે કોરી નીસ્ત કહેર આં ઈબતેલાસ્ત

આપને ફરમાયા બેવકૂફી કી બિમારી ખુદાકા કેહર હૈ ઓર અન્ધા હોના યે કહેર નહીં બલકે આઝમાઈશ હૈ.

51 : ابتلا رنجيست کال رحم آورد
احتمالی رنجيست کال زخم آورد

ઈબતીલા રન્જેસ્ત કાં રહમ આવુદ
અહમકી રન્જેસ્તકા ઝખમ આવુદ

આઝમાઈશ એસી બીમારી હૈ જો હકકતઆલા કી રહમત
લાતી હૈ ઓર હિમાકત એસી બિમારી હૈ જો રન્જ લાતી હૈ. યાની
મુસીબત ઓર આફત લાતી હૈ.

52 : زاحقان بگریز چوں عیسیٰ گریخت
صحت احمق بے خونہا بریخت

ઝ અહમકાં બગુરેઝ ચું ઈસા ગીરેખત
સહોબત અહમક બસે ખુનહા બરેખત

બેવકૂફોસે ભાગો હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ કી તરહ
ઉસસે ગુરેઝ ઈબતીયાર કરો. બેવકૂફ કી દોસ્તી ઓર ઉસકી
સહોબતસે બહોત સારી ખુનરેઝીયાં હુઈ હૈ. દીન દુનિયા દોનો કા
ઉસને ખૂન બહાયા હૈ મતલબ બેવકૂફી કી બલાસે ઈન્સાન કા દીન
દુનિયા તબાહ કર દેતા હૈ.

53 : اندک اندک آب را وزود و
و انچنین وزود ہم احمق از شام

અંદક અંદક આબરા વજુદે હવા
વઈ યુનીવજુદ હમ અહમક અઝ શુમા

જીસ તરહ હવા પાનીકો આહીસ્તા આહીસ્તા જઝબ કર લેતી
હૈ. ઈસી તરહ બેવકૂફ તુમહારી અકલ કે નૂરકો આહિસ્તા આહિસ્તા વો
જઝબ કર લેગા મતલબ વો તુમકો અપને જૈસા બેવકૂફ બના દેગા.

54 : آل گریز عیسوی نزیتم بود

ایں است اوآں پئے تعلیم بود

આં ગુરેઝ ઈસવી નઝબીમ બુવદ

ઈ અસત વ આં પએ તાલીમ બુવદ

હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ કો ભાગના ખોફકે સબબ ન
થા આપ તો ખુદા કે ફઝલસે માસુમ વ મહફૂજ હૈં. યે આપને ઉમ્મત કો
તાલીમ દેનેકે વાસ્તે કીયા થા. યાદ રખો બેશક જો બેવકૂફ હોતા હૈ વો
તો અપને કો ગૈરશઉરી હિકમત કે સબબ ઉકલાએ જમાના દાનીશવર
ઔર સબકુછ જાનને વાલા સમજતા હૈ. એસે કા કોઈ ઈલાજ નહીં
કુરઆને હકીમ ઉન લોગોંકો બેવકૂફ કહા જો અલ્લાહ વ રસૂલ ઔર
ઉનકે ઈરશાદાત કા મઝાક ઉડાતે હૈ ઔર દીનકો હકીર જાનતે. કુઆને
પાકને ફરમાયા, 'અલા ઈન્નહુમુ સ્સુફહાઓ વલાકિલ્ લાયઅૂલમૂન.'
રબતઆલાને ફરમાયા યાદ રખો બેશક યહી લોગ બેવકૂફ લેકીન
ઉનકી હીમાકત કા ઉનકો ઈલ્મ નહીં.

મજનુ કા લૈલા કી ગલી કે કુત્તે સે પ્યાર કરના

મૌલાના રૂમ રહમતુલ્લાહ અલયહે ફરમાતે હૈ એકબાર મજનુને લૈલા કી ગલીકે કુત્તે કો કહી દેખા ઓર પહેચાન લીયા તો ઉસ કુત્તે કે પાંવ કો બોસા દીયા ઓર પ્યાર કરને લગા. લોગોંને કહા કે પાગલ તું ઈસ નજીશ ઓર નાપાક જાનવર કો પ્યાર કરતા હૈ ? કયા કર રહા હૈ ? મજનુને જવાબ દીયા મૌલાના ફરમાતે હૈ.

55 : گفت مجنوں تو ہمہ نقشی و تن
اندر آنکر تواز چشماں من

ગુફત મજનુ તુ હમા નકશી વતન
અન્દર આ બ નગર તુ અઝ ચશમા ને મન

મજનુને જવાબ દીયા, અય લોગોં તુમ સરાપા જાહેરી નકશ વ જીસ્મ હો. યે ઈશક કી દુનિયા સે મહરૂમ તુમ પહેલે મેરે દિલકી કેફીઅતે આગાહી હાંસિલ કરો ઓર ઈસ ફેલકો મેરી આંખો સે દેખો. મતલબ તુમ જાહેર કો દેખને વાલે દિલકે અંદર આશિકકી કેફીઅત કો તુમ કયા જાનો ?

56 : کاین طلسم مویست این
پاساں کوچہ کیلیست این

કઈ તુલસમે મૌલા એસ્ત ઈ
પાસબાને કુચએ લૈલા એસ્ત ઈ

યે કુત્તા મેરે મૌલાકા પૈદા કીયા હુવા હૈ. ઉસ રબને ઈસે બનાયા હૈ ઓર મેરી લૈલા કી ગલીકા ચોકીદાર હૈ.

57 : آن گے کو گشت در کویش مقیم
خاکپائش بہ ز شیران عظیم

आं सगे को गशत दरको यश मुकीम
भाक पायश बह जशेराने अजीम

मेरी नजदीक जो कुता भी लैला की गली का मुकीम है उस
कुत्तेकी पाँउं की भाक बडे बडे शेराने नर से बहोत बहेतर है.

58 : آن سگ کہ باشد اندر کوئے او
من بشیراں کے دہم یکوئے او

आं सगे के बाशुद अंदर कुओ उ
मन बशेरा के दहम यक मुओ उ

जो कुता मेरी लैलाकी गलीमें रहता है उस कुत्तेकी कीमत मेरी
नीगाहमें धतनी है के मैं शेरों के धवज उसका बाल भी नहीं देखता.

59 : ایکہ شیداں مر سگانش را غلام
گفتن اماں نیست خامش والسلام

अयके शेरों मर सगानश रा गुलाम
गुफ्तने धमकां नीस्त भामोश वस्सलाम

अय मुजातिब बहोतसे शेर लैला की गलीके कुत्तेके गुलाम हो
गये और थुं के ये राज जमान से आउरे पजीर नहीं हो सकते इस
वजहसे भामोश रहता हुं वस्सलाम कहता हुवा. यानी आज वो राज
होते है जिसका अवाम के सामने आउरे करनां मुमकीन नहीं ये बेधशक
लोगोंकी फुडमसे बहोत दूर है इसलीये सलाम केहता हुं और भामोश.

60 : کر بصورت بگزید اے دوستاں
جنت است وگستاں درگستاں

ગર બસુરત બગુઝરીદ અય દોસ્તાં
જન્નત અસ્ત વગુલીસ્તાં દર ગુલીસ્તાં

અય લોગોં અગર તુમ ઝાહેરી સુરત પરસ્તીકે આગે ઉબુર કર જાઓ ઔર ઈન સુરતો કા જો ખાલિક પૈદા કરને વાલા રબ્બ હૈ ઉસસે તુમ અપના રાબેતા કાયમ કરલો. જો કે હુસ્ન કા ખાલિક હય. અસલ સર ચશમા ઔર મરકઝ હૈ. ફિર દુનિયા હી સે તુમ્હે જન્નત કા લુત્ફ શુર હો જાએગા ઔર હર તરફ તુમ્હે ગુલીસ્તાં હી ગુલીસ્તાં નઝર આએ.

61 : زیں سبب ہنگامہ باشد کل ہر
باشد ایں ہنگامہ ہر دم گرم تر

ઝી સબબ હંગામહા શુદ કુલ હદર
ખાશુદ ઈ હંગામહા હરદમ ગરમતર

આશિક વ માશુક મજાઝી દોનોંમેં સે કિસી એક કી મૌત બિમારી બુઢાપા ઔર હુસ્ન ખૂબસૂરતી કા ઝવાલ હો જાનેસે ઈશકે મજાઝી કે હંગામે ઠંડે પડજાતે હૈ. યા નફરતમેં બદલ જાતે હૈ ઔર ઈશકે હકીકી કા હંગામા હર વકત હરદમ ઔર હંમેશા ગરમતર રહેતા હૈ. મરને કે બાદ બરઝખ સે મૈદાને હશર ઔર જન્નત તક આશોકાને ઈલાહી કે ઝબાન પર અપને મૌલાકા હી નામ હોતા હૈ. મૌલાના કી યે હિકાયાતે બયાન કરના હમ નાસમજ કમફહેમ લોગોં કે આસાની કે સાથ અસલ ચીજ માલુમ હો જાએ ઈસલીયે બયાન ફરમાઈ જેસે કે યે લૈલા મજનુ કી હીકાયત. ઈસકી મીસાલ એસી હૈ જેસે કોઈ છોટે બચ્ચેકો અલિફ બે સીખાતા હૈ તો કહેતે હૈ લામ સે લડુ મીમ સે મીઠાઈ મતલબ ઈસસે લડુ કે મીઠાઈ વો સબ જાનતે હૈ કે યે ફક્ત બચ્ચોકો સીખાને કે લીયે હૈઉ યહી મીસાલ લૈલા મજનુ કે ઈશક મજાઝી સે મૌલાના ઈશકે હકીકી સીખાના મકસુદ હૈ.

62 : خلق اطفالند جز مست خدا
نیست بالغ جز زهیده از هوا

ખલક અત ફાલંદ જુઝ મસ્તે ખુદા
નીસ્ત બાલિગ જુઝ રહીદા અઝ હવા

તમામ મખલુક બચ્ચે હૈ નાબાલીગ હૈ સીવાએ મસ્તાન એ
ખુદા. બાલીગ જીસ્મ કે એતેબારસે હૈ રૂહકે એતેબારસે વો બચ્ચા હૈ.
અગર જીસ્મ કે સબબ વો સો સાલકા બુઢા હો ઈસ વાકેઆ સે સબક યે
મીલતા હૈ જો જાહેર મજનુ ઓર લૈલા કા જો કિસ્સા હૈ ઈસસે હમેં યે
અરઝ કરના હૈ કે ઝાહેરી ઈશક ખાલી હુસ્ન વ સૂરત કે ઈશક કા યે
આલમ હૈ તો ખાલિકે હુસ્નકા ઈશક ઓર હમારે પ્યારે આકા રહમતે
આલમ કા ઈશક કિતના અઝીમ હૈ ઓર હમે વોહી હાંસિલ કરના હૈ.
યહી સબબ (ખાકે યસરબ અઝ દો આલમ ખુશ તરસસ્ત). મૌલાના
જામી રહમતુલ્લાહ અલયહે કા શેર હૈ :

આરઝુએ જન્નતુલ માવાબેરુ કરદમઝ દિલ
જન્તમ બ અસ્ત ખાકે દરત માવા કુનમ

મદીને શરીફ કી ખાક જન્નત સે બેહતર હૈ યે ઈશકે હકીકી હૈ.

હઝરતે ઇબ્રાહીમ બિન અદહમ રહમતુલ્લાહ અલયહે

આપને સચ્ચે ઈશકે મૌલા કી રાહમેં સારી દુન્યવી રાહતેં ઔર નેઅમતેં તરક ફરમાઈ બાદશાહી મહેલ ખાદિમ સોના જવાહેરાત બહેતરીન ખાને પીને યે સારે દુનિયા કે ઐશ આરામ આપને મૌલા કે ઈશકમેં કુરબાન કર દીએ. એક દિન આપ દરીયા કે કિનારે પર બેઠકર અપની ગોદડી જો ફટ ગઈ થી ઉસકી સીલાઈ કર રહે થે ઈત્તેફાકસે ઉસી રાહસે સલનતે બલખ કા વઝીર વહાંસે ગુજરા ઔર આપકો અપની ગુદડી કી સીલાઈ કરતે દેખા અબ મૌલાના ફરમાતે હે.

63 : دلخ خودی و وخت آل سلطان جاں
یک امیرے آمد آتجانا گهاں

દલક ખુદમી દોખત આં સુલતાને જાં
યક અમીરે આમદ આં જાનાગહાં

વો સુલતાને જાં હઝરત ઇબ્રાહીમ બિન અદહમ અપને હાથસે અપની ગુદડી સીલાઈ કર રહે થે કે અચાનક વો અમીર નાગહાં વહાં આ પહોચા. આપકો ઈસ હાલતમેં દેખકર વો બાતીન કા અંધા હિકારત કી નઝર સે દેખતે હુએ ઔર અપને દિલમેં સોચને લગા કે યે કયા બેવકૂફી હે? યે કયા હિમાકત હે?

64 : ترک کردہ ملک ہفت اقلیم را
میزند بر دلق سوزن چو گدا

તરક કરદા મુલક હફત અકલીમ રા
મી ઝનદ બર દલક સોઝન ચુગદા

હફત અકલીમ કી ઈતની બડી સલતનત કો છોડ કર યે
ગદાગર કી તરહ ગુદડી કી સીલાઈ કર રહા હૈ. હઝરત કો ઉસકે
દિલકી કેફીઅત ઓર દિલ કી સોચ બઝરીએ કશફ માલુમ હોગયા કે
યે અમીર મેરી ઈસ સીલાઈ ઓર ઈસ હાલત પર બંદાઝન હૈ ઓર
હકીર સમજ રહા હૈ. અબ આપને અપની બાતેની સલતનત ઓર
શાનો શૌકત કા અપના કરામત સે ઈઝહાર ફરમાયા તા કે વો અમીર
કો અપનાં ફાસીદ ખ્યાલ પર નદામત હો ઓર ઉસકો માલુમ હુઈ ગયા
કે રબ્બ તઆલા સે હકીકી તઅલ્લુક કાયમ કરનેસે કયા કયા નેઅમતે
હાંસિલ હોતી હૈ. આપને અપની સુઈ કો ફૌરન દરીયામે ફેંક દીયા
ઓર બુલંદ આવાઝ સે દુઆ ફરમાઈ, અય અલ્લાહ મેરી સુઈ વાપિસ
અતા હો જાએ. ફૌરન લાખો મછલીયાં નમુદાર હુઈ ઓર હરએક કે
મુંહમેં એક એક સોને કી સુઈ થી.

65 : صد هزاراں ماہی لئے
سوزن زر بر لب ہر ماہی

સદ હઝારાં મીહીએ અલ્લાહીએ
સોઝન ઝરબર લબે હર માહીયે

લાખો મછલીયાં અપને મુંહમેં એક એક સોનેકી સુઈ લીયે
હુએ સતહે દરીયા પર આ ગઈ. ઓર કહા કે અય શેખ યે સુઈયાં
અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે કબૂલ ફરમાઈએ.

66 : سربر آورد از دریاے حق

کہ گہراے شمع سوز نہاے حق

સરબર આવુદ અઝ દરિયાએ હક
કે બગીરએ શેખ સોઝનહાએ હક

મતલબ આપ રબ્બ તઆલા કી તરફસે યે સુઈયાં હમને લાઈ
હે કબૂલ ફરમાલો. મછલીયોં ને અરઝ કીયા અય શેખ યે રબ્બ તઆલા
આપકે કેલીયે ભેજા હે કબૂલ કરલો.

67 : ماہیاں از پیر آگہ ما بعید

ما شقی زد دولت وایشال سعید

માહીયાં અઝ પીર આગા માંબઈદ
માશકી ઝ દૌલતેવ ઈશાં સઈદ

જબ વઝીરને યે માજરા દેખા તો અબ વો અપને દિલમેં કહને
લગા, સદ અફસોસ કે યે મછલીયાં ઈસ શેખે કામિલ કે મકામ સે
બાખબર હૈ ઓર મૈં એક ઈન્સાન હોકર ભી નાવાકેફ અપની
બદબખ્તી કે સબબ નાવાકીફ હું. ઈસ સઆદત સે મછલીયાં અઝરૂએ
મારેફત સે નેક બખ્ત હૈ ઓર મૈં મહરૂમ હું. આપકી કરામત ઓર
નિગાહે ખાસાસે ઉસ અમીર કી હાલત હી બદલ ગઈ ઉસ પર ગીરીયો
ઝારી તારી હો ગયા. બહોત દેર તક રોતા રહા. અબ થોડી દેર રોનેસે
ઓર શેખે કામિલકી થોડીસી સહોબત કી બરકત સે વો અમીર કા
દિલ અબ બદલ ચુકા થા ઓર દિલમેં અલ્લાહ તઆલા કી મુહબ્બત
પૈદા હો ગઈ યહી હૈ. અલ્લાહ વાલોં કી સહોબત કી બરકત થોડી
નઝરમેં શકાવત સઆદત મે બદલ જાતી હૈ. હદીસે પાકમેં હૈ
'લાયશકા જલીસો હુમ' યાની ખાસાને ખુદા કે પાસ બેઠને વાલા કભી
ભી શકી ઓર મહરૂમ નહીં રહેતા. અબ વો અમીર એક ઘડીમેં કહાંસે
કહાં પહોંચ ગયા. મતલબ વો અલ્લાહ વાલા હો ચુકા થા.

68 : عاشقی پیدا است از زاری دل
نیست بیماری چو بیماری دل

આશોકી પૈદા અસ્ત અઝઝારીએ દિલ

નીસ્ત બિમારી ચુ બિમારીએ દિલ

જબ દિલ રોતા હૈ ઉસ વકત દિલમેં મુહબ્બત કા ખમીર તૈયાર હોતા હૈ ઓર દિલકી ઈસ બિમારી કે મીસલ કોઈ બિમારી નહીં બલકે જીસદિલ મેં રબ તઆલા કી મહોબ્બત નહીં વો દિલ હી નહીં હૈ. અબ વો વઝીર અપની વઝારત વગેરા સે દસ્ત બરદાર હોકર શેખકે સાથ સહેરા નશાની ઈખ્તીયાર કરલી ઓર કહને લગા.

69 : آرمودم عقل دور اندیش را

بعد ازین دیوانه سازم خویش را

આઝ મુદમ અકલ દર અંદેશ રા

બાદ અઝી દિવાના સાઝમ ખ્વેશરા

અકકલ દૂરઅંદેશ કો મૈંને બહોત આજમાયા જબ ઉસસે કુછ ભી કામ નબના ઉસ વકત મૈંને અપને કો દિવાના બના લીયા.

70 : عاشقم من بر فن دیوانگی

سیرم از فر هنگ و از فر زانگی

આશીકમ મન બરફને દિવાનગી

સીરમ અઝ ફરહેન્ગ અઝ ફરઝાનગી

મહોબ્બત દિવાનગી ઓર શોરીશ કે સિવા કુછ ભી નહીં. વો સબ દૂરી હૈ જબ દિવાનગી હી કામ આઈ ઓર ઈસ દિવાનગીસે મેરી મહબુબે હક તક રસાઈ હુઈ. અબ અકલ વ હોશસે મૈં સેર હો ચુકા હું. અકલ હોશ દાનાઈયે સબ બારીકીયોકો સમજને કા ઝરીયા હૈ રબ તક પહોંચને કે લીયે ઈશકે હકીકી દિવાનગી સે હાંસિલ હોતા હૈ.

71 : نعرہ مستانہ خوش می آیدم
تا ابد جانال چنیں می بایدم

નારએ મસ્તાના ખુશ મી આયદમ
તા અબદ જાનાં ચુંની મી બાયદમ

અય મહેબુબે હકીકી આપકી યાદમેં નારએ મસ્તાના બહોત
અચ્છા લગા બસ ક્યામત તક મુજે ઈસી તરહ અપની મહોબ્બતમેં
નાલા વફરીયાદ કી તૌફીક દે. હઝરત શેખ સાઅદી કા એક શેર હૈ.

72 : اے نفس اگر بیدہ تحقیق بنگری
درویشی اختیار کنی بر تو نگری

અય નફસ અગર બદીદા તહકીક બનગરી
દરવેશી ઈખતીયાર કુની બર તવંંગરી

અય નફસ અગર તું ગૌર કરે તો અકલન યહી ખુલાસા કરને
પર મજબુર હોગા કે માલદારી પર દરવેશી કો ઈખ્તેયાર કર.

મુનાજાતે મોલાના રૂમ

1 : اے خدائے باعطا و باوفا
رحم کن بر عمر رفته بر جفا

અય ખુદાએ બા અતા વ બાવફા
રહેમકુન બર ઉમરે રફતા બરજફા

અય ખુદા અતા કરનેવાલે બાવફા ગુનાહોમે ગુઝરી હુઈ ઉમર
પર રહેમ ફરમા.

2 : داده عمرے کہ بر روزاں
کس نہ داند قیمت آں در جہاں

દાદ ઉ ઉમરે કે બર રોઝે અઝાં
કસ ન દાનદ કિમતે આં દર જહાં

આપને એસી ઝિન્દગી અતા ફરમાઈ કે જીસકે હર રોઝ કી
કિમત જહાંમે કોઈ નહીં જાનતા.

3 : اے محب غفوا زما غفو کن
اے طبیب رنج ناصور کن

ઐ મુહિબ્બે અફવ અઝમા અફવકુન
અય તબીબે રંજ નાસુરે કોહન

અય તબીબ હમારે પુરાને નાસુર કે હમારે રંજ કે તમામ
રઝીલ બાતેની બિમારીયોં કો આપ શિક્ષા અતા ફરમાઈએ.

4 : اے خدائے پاک بے انبار و یار
دستگیر و جرم مار اور گذار

અય ખુદાએ પાક બે અમ્માઓ પાર
દસ્તગીરો જુરમ મારા દર ગુજાર

અય ખુદા તેરી જાત પાક ઔર લાશરીક હૈ, હમારી મદદ
ફરમા ઔર હમારી ખતાઓ કો માફ ફરમા.

5 : استغاثی دار دنیا نا حسن
استغاثی دار عقبانا حسن

આતેનાં ફીદારે દુન્યા ના હસન
આતેના ફી દારે ઉકબા ના હસન

અય અલ્લાહ હમકો અતા ફરમા દુનિયા કી ઝિંદગીમે ભલાઈ
ઔર અતા કર હમકો આખેરત કી ઝિંદગી મે ભી ભલાઈ.

6 : چوں بدیدم لطف و اکرام ترا
داں سلام و سلم پیغام ترا

ચું બદીદમ લુતફ ઈકરામે તુરા
દાં સલામો સલમ પૈગામે તુરા

મેરી ખતાઓં કે બાવજુદ જબ આપકા લુતફ વ કરમ ઔર
પયગામ સુલહ કો દેખા તો મેરી માયુસી કી આગોશમે બહોત સે
ઉમ્મીદો કે સુરજ તુલુઅ હો ગએ.

મુનાજાત હઝરત ફરીદુદ્દીન અતાર રહમતુલ્લાહ અલયહે

બાદશાહ જરમ મારા ડર ગઢાર
માઢેઢાર ઢીમ વતુ આમરઢાર

બાદશાહ જુરમ મારા ઢર ગુઝાર
મા ગુનાગારેમ તુ આ મુઝગાર

તુ નુકુકારી વમાડ કરુદે અીમ
જરમ બે અંઢઢે બે ઢડ કરુદે અીમ

તુ નેકુકારી વ મા બઢ કરુદાએમ
જુરમ બેઅંઢાઝા બેહઢ કરુદાએમ

રુઝુશબ અંડર મઆસી બુઢાએમ
ઘાફલ ઝામરુ નુઆયી બુઢે અીમ

રુઝો શબ અંઢર મઆસી બુઢાએમ
ગાફિલ અઝ અમરો નવા હી બુઢાએમ

બરુર આંડ બંડે બગીરેખતા
આબરુએ બુઢ બ ઈસીયાં રેખતા

બરુર આમઢ બંઢએ બગીરેખતા
આબરુએ બુઢ બ ઈસીયાં રેખતા

مغفرت دارد امید از لطف تو
زانکه خود فرموده لا تقصوا

મગફરત દારદ ઉમ્મીદ અઝ લુતફેતુ
ઝાંકે ખુદ ફરમુદએ લા તકનતુ

نفس و شیطان زد کریم راه من
رحمت باشد شفاعت خواه من

નફસો શયતાન ઝદ કરીમા રાહે મન
રહમતત બાશુદ શફાઅત ખ્વાહે મન

چشم دارم از گنه پاکم کنی
پیش ازین کاند راجد خاتم کنی

ચશ્મ દારમ અઝ ગુના પાકમકુની
પેશ અઝી ક અંદર લહદ ખાકમકુની

اندر آں دم کز بدن جانم بری
از جہاں بانور ایمانم بری

અંદર આં દમકઝ બદન જાનમબરી
અઝ જહાં બા નૂર ઈમાનમ બરી

مونا جاتے شہنشاہی رستم تو لہاں اٹھاتے

مناجات سعدیہ

بیانا برآریم دستے زدل

کہ نتواں برآورد فردا ز گل

ہمہ طاعت آرند و مسکین نیاز

بیانا بدرگاہ مسکین نواز

خداوند گارا نظر کن بجود

کہ جرم آمد از بندگاں در وجود

گناہ آید از بندہ خاکسار

بامید عفو خداوند گار

خدا یا بعزت کہ خوارم مکن

بذل گناہ شرم سارم مکن

خدا یا بدلت مراں از درم

کہ صورت نہ نبندد در دیگرم

ز لطف ہی چشم داریم نیز

بدیں بے بضاعت بخش اے عزیز

આજ તારીખ ૧-૯-૨૦૧૬ કો યે કિતાબ ઈખતેતામ કો પહોંચા રબ્બે બે ન્યાઝ કબૂલ ફરમાએ ઓર જાને અંજાને ગલતી કોતાહી રબ્બે ઝુલજલાલ માફ ફરમાએ આમીન. અય મેરે રબ્બ યે કિતાબ મૈંને તેરી ઓર તેરે પ્યારે હબીબ રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કી ખુશનુદી કે લીએ લિખી હે. તું ઈસ કિતાબ કો મેરે લીએ આખેરતમૈં નજાત કા સામાન બના દે ઓર ઈસ ગુનાગાર, ખતાકાર કે ગુનાહો કો બખ્શ દે ઓર અપને હબીબ કે ઈશક વ મુહબ્બતમૈં ઓર તેરી ઈતાઅતમૈં બાકી ઝિંદગી ગુઝારને કી તૌફીક અતા ફરમા. અમીન

મરહુમ ખાલી હસન ઈસ્માઈલ કાઠકાવાલા
મરહુમ ખાલી રાનીયાનાઈ મોહમ્મદ કાઠકાવાલા
ના ઈસાતે સલાન અર્થે...

એમના પરિવાર તરફથી છપાવી વકફ
કરેલ છે. અલ્લાહ તઆલા મરહુમોની મગફિરત
ફરમાવે અને જન્નતુલ ફિરદોસમાં આલા મકામ
અતા ફરમાવે.

કિતાબની કિંમત વાંચી અમલ કરવું
અને મરહુમો માટે દુઆએ મગફિરત કરવી

**મૌલાના સૈયદ અલહાજ ડૉ. જહાંગીરશા
હાજી મીયાંસાહેબની
પ્રકાશિત થયેલ કિતાબો**

- (૧) સાચા મોમિન મુસલમાનની શાન
- (૨) સઆદતે દારૈન
- (૩) રસૂલુલ્લાહની શાન દનિશમંદોની ઝુબાન
(સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ)
- (૪) ફતાવાએ હનફીયા